

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПЕТРОВО
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

74317 ПЕТРОВО, Озренских одреда 25, телефон: 053/262-700, тел.фах.: 053/262-720 E-mail: sopetrovosekr@gmail.com

Број: 01-022-17/21
Датум: 03.03.2021. године

Стратегија развоја Општине Петрово за период 2021 - 2027. година

Визија:

Општина Петрово 2030. у кругу развијених заједница

Март, 2021. године

Садржај

1. Увод	3
1.1 Приступ изради стратегије развоја.....	3
2. Стратешка платформа	5
2.1 Ситуациона анализа	5
а) Географски положај, природне и климатске карактеристике	5
б) Демографске карактеристике и кретања укључујући стање дијаспоре	7
в) Преглед стања и кретања у локалној економији	12
г) Преглед стања и кретања на тржишту рада.....	24
д) Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја.....	26
ђ) Стање јавне инфраструктуре и комуналних услуга	39
е) Заштита животне средине укључујући заштиту од ризика природних непогода и катастрофа	44
ж) Стање просторно планске документације.....	54
з) Анализа буџета и пројекције средстава за финансирање реализације стратегије развоја	55
2.2 SWOT анализа и стратешко фокусирање	59
2.3 Визија развоја и стратешки циљеви, са индикаторима.....	63
3. Приоритети и мјере са индикаторима	65
4. Стратешки пројекти	68
5. Провјера међусобне усклађености стратешких докумената	71
6. Индикативни финансијски оквир	74
7. Оквир за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја	77
8. Прилози	79
Сажети приказ стратегије развоја.....	79
Детаљан преглед мјера	88

1. Увод

Стратегија интегрисаног развоја општине Петрово за период 2021-2027. година је кључни стратешко-плански документ којим су трасирани будући правци развоја општине за наредни седмогодишњи период. У том смислу Стратегија интегрисаног развоја представља оквир за дефинисање заједничких циљева и подстицање локалних снага, и даје одговор на изазове будућег развоја општине Петрово и свеукупног живота у њој. Ради се, дакле, о једном од најважнијих инструмената који општинској администрацији стоје на располагању у провођењу њихове основне улоге, а то је осигурање развоја и константног унапређења пословног и институционалног амбијента на подручју локалне заједнице, јачање локалне економије, развијање партнерских односа са цивилним и приватним сектором те повезивање са другим јединицама локалне самоуправе (ЈЛС) ради реализације заједничких циљева. Сходно томе овај стратешки документ представља општу развојну платформу и оквир за укључивање свих релевантних актера на подручју општине Петрово (представника јавног, приватног и невладиног сектора) и за њихово заједничко и дугорочно дјеловање, како у домену економског и друштвеног развоја, тако и по питању заштите и унапређења животне средине.

Визија и стратешки циљеви развоја општине Петрово дефинисани су за период до 2027. године чиме је осигурана временска усклађеност са циклусима развојног планирања, не само у Републици Српској и Босни и Херцеговини, већ и на нивоу Европске уније (ЕУ). Потребно је нагласити да се приликом израде стратешког документа, у складу са закључцима Радне групе за утврђивање концепта унапређења система стратешког планирања и управљања развојем у Републици Српској, посебно водило рачуна о усклађености са стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, и то прије свега са стратешким и просторно-планским документима Републике Српске, али и са другим секторским стратегијама у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Такође, Стратегија је усклађена са процесом европских интеграција и Глобалним циљевима одрживог развоја (*енг. Sustainable Development Goals - SDG*) дефинисаним у нацрту Оквир за циљеве одрживог развоја (*енг. Agenda 2030*) Босне и Херцеговине.

1.1 Приступ изради стратегије развоја

Стратегију развоја општине Петрово је припремио Општински развојни тим (ОРТ) уз техничку и стручну подршку обезбијеђену кроз Пројекат интегрисаног локалног развоја [*енг. Integrated Local Development Project (ILDP)*] који је заједнички пројекат Развојног програма Уједињених нација [*енг. United Nations Development Programme (UNDP)*] и Владе Швајцарске.

Општински развојни тим за израду Стратегије интегрисаног развоја општине Петрово за период 2021-2027. је именовано начелник општине Петрово Озрен Петковић, рјешењем број: 02-014-4-26/20 од 14.05.2020. у следећем саставу:

1. Владо Р. Симић, стручни сарадник за локални економски развој (СС за ЛЕР) – координатор тима;
2. Младен Никић, замјеник начелника општине – замјеник координатора тима;
3. Брано Марјановић, предсједник Скупштине општине – члан тима;
4. Весна Петровић, в.д. начелница Одјељења за привреду и финансије (ОПФ) – чланица тима;
5. Мира Катанић, начелница Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове (ОПУСКП) – чланица тима;
6. Зоран Стјепановић, начелник Одјељења за општу управу – члан тима;
7. Жељка Илић, самостални стручни сарадник у ОПФ – чланица тима.

Сам процес израде Стратегије слиједио је темељне принципе развојног планирања и управљања локалним развојем, прије свега принципе јавности, отворености, хоризонталне и вертикалне усклађености, родне равноправности и једнаких могућности, као и принципа партиципативности и партнерства што је подразумевало и успостављање локалног партнерства за развој у виду Партнерске групе. Чланови радних тијела и остали заинтересовани учесници су имали могућност да укључивањем у процес израде Стратегије, те кроз предлагање конкретних мјера и пројеката, пруже вриједан допринос како би овај документ био што квалитетнији и како би у највећој могућој мјери био одраз стварних потреба становника општине Петрово.

Полазну основу за дефинисање кључних праваца будућег развоја општине Петрово представља стратешка платформа која обухвата сажетак ситуационе анализе, визију развоја и стратешке циљеве који одговарају претходно утврђеним фокусима будућег развоја општине Петрово. Изради Стратегије се приступило с настојањем да се на темељу свеобухватне анализе створи квалитетна подлога за промишљање о будућим правцима развоја. У оквиру тог процеса идентификоване су кључне снаге и слабости те су исте стављене у шири контекст прилика и пријетњи са којима се општина Петрово суочава. На бази урађене ситуационе анализе и стратешке платформе дефинисани су приоритети будућег развоја, посебно у областима економије, друштвеног развоја и заштите животне средине, након чега су даље разрађени конкретне мјере и пројекти.

Израдом стратешке платформе истовремено је инициран и консултативни процес који је трајао све до финализације стратешког документа и приједлога листе мјера и пројеката која је усаглашена са приоритетима у оквиру дефинисаних стратешких циљева. Финална фаза израде документа подразумијевала је израду индикативног финансијског плана за спровођење предложених мјера и пројеката те преглед основних активности и носиоца одговорности за њихову имплементацију, укључујући и план развоја организационих и људских потенцијала локалне управе како би се надзор над имплементацијом стратешког документа осигурао у пуном капацитету.

Како је у уводу већ наведено, током припреме овог стратешког документа узети су у разматрање и шири развојни правци успостављени кроз нацрт Оквир за циљеве одрживог развоја у БиХ (*енг. Agenda 2030*).

Нарочита пажња је посвећена оним областима и питањима која су тзв. „акцелератори“ и покретачи одрживог развоја и која се међусобно снажно испреплићу (попут питања боље укључености осјетљивих друштвених група, уважавања аспекта родне равноправности, развоја људских потенцијала, различитих области руралног развоја, дјеловања у ситуацијама ванредних околности и природних непогода и др.), чиме се настојао дати локални допринос у постизању и праћењу општих циљева за Босну и Херцеговину из Агенде 2030.

2. Стратешка платформа

2.1 Ситуациона анализа

а) Географски положај, природне и климатске карактеристике

Географски положај

Општина Петрово налази се у сјевероисточном дијелу Босне и Херцеговине и централном дијелу Републике Српске, обухватајући Спречанско поље и сјевероисточни дио планине Озрен. Простире се на површини од 109,53 км² што чини око 0,44% Републике Српске, односно, 0,21% површине БиХ. На основу резултата Пописа становништва из 2013. године, у општини Петрово евидентирано је 6.351 становника, од тога 3.287 жена и 3.064 мушкараца.

Административно, општина Петрово успостављена је Одлуком о проглашењу општине Петрово бр. 41/91, коју је озаконила Скупштина Републике Српске доношењем Закона о промјени назива насељених мјеста и утврђивању новог насељеног мјеста и образовању општине Петрово ("СГРС" број 12/93). Према званичним подацима општина Петрово је егзистирала од 1929. године до 1962. године, када је извршено њено припајање тадашњој општини Грачаница. Статус општине враћен јој је референдумом грађана 1991. године.

На територији општине Петрово организовано је седам мјесних заједница, то су мјесне заједнице (МЗ; *азбучним редом*): Какмуж, Калуђерица, Карановац, Кртова, Петрово, Порјечина, Сочковац. Општина Петрово је скоро у цјелини рурално подручје, осим малог дијела МЗ Петрово, гдје се налази административни центар општине и гдје је и највећа густина насељености. Просјечна густина насељености је испод 60 становника по једном квадратном километру.

Према Просторном плану Републике Српске општина Петрово припада мезорегији Добој, а граничи са Добојем у Републици Српској те Грачаницом, Лукавцем и Маглајем у Федерацији БиХ. Становништво Петрова гравитира Добоју, као регионалном центру, нарочито у области јавних садржаја и институција (здравство, средње, високошколско образовање и др). У сектору трговине и услуга поједина насеља гравитирају урбаним подручјима општина и градова у Федерацији БиХ, нарочито граду Грачаница чије урбано подручје непосредно граничи са насељима у општини Петрово. Велики културно-историјски значај за локалну заједницу има манастир Озрен (манастир Св. Николе), у саставу Зворничко-тузланске епархије, који је од марта 2003. године проглашен националним спомеником БиХ.

Магистралним путем М4 општина Петрово је саобраћајно повезана са регионалним центрима у окружењу. Удаљеност од Добоја је 25 км а од Тузле 45 км. Центар Општине је на мање од 30 минута вожње до прикључка на ауто-пут „9 јануар“ (РС) као и до међународног аеродрома у Тузли (ФБиХ). Општина његује сарадњу и са градовима и општинама у широј регији, побратимљена је са општином Оџаци из Србије, општином Борово из Хрватске, општином Каstellфранко Пиандиско (*итал.: Comune Castelfranco Piandiscò*) из Италије, општином Потенгово (*пол. Gmina Potęgowo*) из Пољске и општином Зубин Поток са Косова у Србији.

Природне карактеристике

У географском смислу подручје на којем се налази Општина припада спречко–мајевичком крају, у долини Спрече. Подручје између Посавског одсјека, доње Босне и Дрине до планинске источне Босне чини источни дио перипанонске Босне. То је петролошки и морфолошки разноврстан терен јужног обода Панонског басена. Рељефно, 65% територије општине Петрово чини брдско-планинско подручје, а остатак 30% територије је претежно равничарско и до 5% су мање кориштени каменоломи, запуштени рудокопи, јаловишта, мочваре. Просјечна надморска висина је 534m. Над Озреном доминира више висова а истичу се: Велика Остравица 918m (највиши врх на Озрену), Краљица 883m, Крстата плоча 893m, Гостиљ 773m, те Каменички вис 816 метара надморске висине.

Шума и земљиште су природни ресурси који преовладавају на подручју општине Петрово. Око 6.438 хектара површине Петрова налази се под шумама средњег квалитета и искориштености. Обрадиво земљиште је такође важан али недовољно искориштен ресурс Петрова. Тренутно се обрађује само земљиште у приватном власништву, док се државно земљиште не обрађује. Планина Озрен генерално је богата природним ресурсима, посебно здравом питком водом са извориштима у еколошки очуваној средини као и термо-минералним водама са љековитим својствима.

Поред обрадивих површина, које су несумњиви ресурс овог подручја, посебно треба имати у виду јединствене минералне ресурсе који су одређени литолошким саставом на територији општине. Утврђеним литолошким саставом, по позитивним проспекцијским критеријумима (а то је просторна и генетска веза стијенских масива и лежишта), постоје документоване, али још увијек само као основане претпоставке, за постојање талка и талког камена, техничког камена (кречњак и дијабаз), глине-каолинита, магнезита, угља, хрома, као и других техногених (секундарних) минералних сировина. Такође, слична је ситуацију и када су у питању изворишта воде. Ипак, заједничка карактеристика за скоро све природне и минералне ресурсе којима располаже општина Петрово је њихова недовољна истраженост и врло ниска економска ефектуираност.

Климатске карактеристике

Брдско-планинско подручје општине Петрово, са надморском висином од 170 до 900 метара и благо заталасним равничарским тереном које се долином ријеке Спрече спушта од југоистока према сјеверозападу, одликује се обиљем падавина, густом мрежом водотокова и богатом вегетацијом. Ово подручје се налази у средишту умјереног појаса, подручју у којем се веома често јавља интензивна размјена тропских и поларних ваздушних маса. Динарске планине на југу представљају природну препреку која спречава већи утицај топлих ваздушних маса са Средоземног мора, а наглашена отвореност према сјеверу и сјеверозападу излаже ово подручје доминантном утицају хладних ваздушних маса, које преко преовлађујућих сјеверних и сјеверозападних продора доспијевају у ово подручје. Сем тога, током зимског периода ово подручје је под утицајем изразите циклонске активности из области Јадранског мора.

Када се узму у обзир утицаји комплекса физичко-географских фактора на сложене параметре просторно-временске промјенљивости основних климатских елемената на овом релативно малом простору, закључује се да се ово подручје одликује умјерено континенталном климом. Резултати анализе просторне расподјеле средњих годишњих температура ваздуха указују на врло уједначени термички режим на цијелој територији општине Петрово, са средњом годишњом температуром ваздуха од 10,2°C. Током већег дијела године (април-октобар) средње мјесечне температуре ваздуха су веће од 10°C, док су остали мјесеци хладни са знатно нижим температурама. Анализа средњих мјесечних температура ваздуха показује да је јануар најхладнији месец са средњом мјесечном температуром -1,0°C док је јул најтоплији мјесец са просјечним температурама од 19,8°C. Изражено годишње колебање температуре ваздуха од 20,8°C у Петрову одражава доминантан утицај физичко-географских и локалних услова рељефа на формирање умјерено континенталног режима климе.

Када су у питању падавине, просторна расподјела годишњих количина падавина указује да се на већем дијелу подручја општине Петрово у току године у просјеку излучује око 900-1000mm воденог талоба, док се поједини дијелови територије налази у зони и са преко 1000mm. У погледу карактеристика режима падавина, ово подручје се налази на граници зоне прелаза из маритимног у континентални плувиометријски режим. Расподјела падавина у току године (Графикон бр. 1) показује да се максималне количине падавина јављају у току љета, са максимумом у јуну мјесецу, који у Петрову износи 100,6mm, што је одлика континенталног плувиометријског режима, односно једна од карактеристика умјерено континенталне климе. Крајем јесени и почетком зиме јавља се утицај циклонске активности у области Јадранског мора с тим да је период децембар-фебруар са најмањом количином падавина, а фебруар и март су најсувљи мјесеци. Због присутног маритимног утицаја, количина воденог талоба на подручју општине је по сезонама доста уједначена.

Графикон бр. 1: Средње мјесечне количине падавина у општини Петрово

Извор: Пројена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово – септембар 2016. година, Радна група за израду Пројене¹

У зимском периоду, као посљедица климатских услова на подручју општине Петрово, релативно честа појава су сњежни наноси и високи снијег. Јављају се, углавном, од новембра до априла, а у вишим предјелима изнад 500m надморске висине, од октобра до маја мјесеца. Снијег са количином падавина већом од 0,1mm у просјеку, годишње се јавља око 30 дана. Висина сњежног покривача изнад 30cm годишње се просјечно јавља у 10 дана, док се висина изнад 50cm јавља рјеђе, у просјеку једном годишње. Средња максимална висина сњежног покривача је око 40cm, са максималном висином од 82cm.

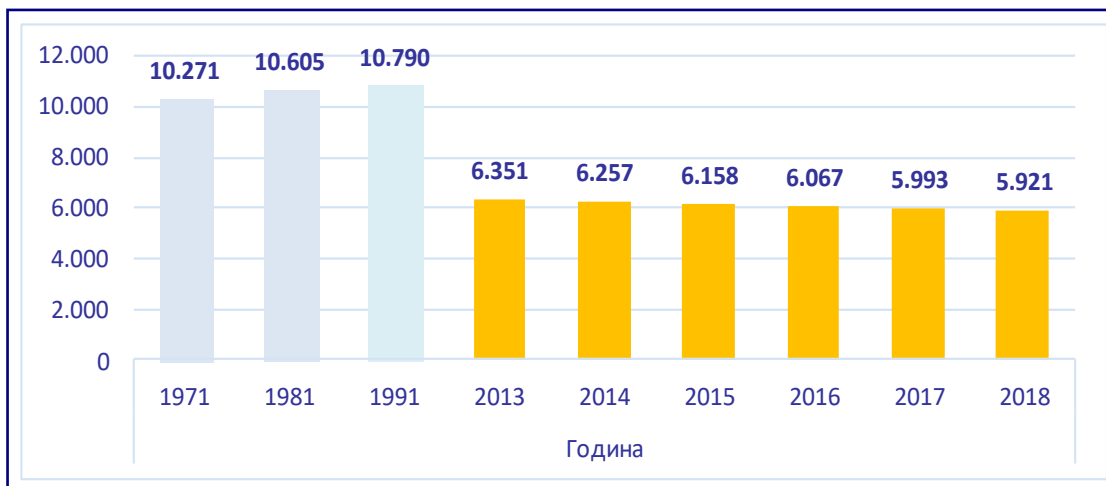
б) Демографске карактеристике и кретања укључујући стање дијаспоре

Ради сагледавања цјеловите слике демографских кретања на територији општине Петрово, на наредном графикону (Графикон бр. 2) дат је преглед кретања укупног броја становника у ширем временском контексту, од резултата пописа становништва из 1971. године па све до данас.

Потребно је напоменути како су за период од 1971. године узети у разматрање само подаци о броју становника у оним насељима из тадашње општине Грачаница која данас припадају и чине општину Петрово. Такође, подаци о укупном броју становника за 2013. годину су преузети на основу резултата Пописа становништва 2013, док су за преостале године кориштени подаци Републичког завода за статистику Републике Српске (РЗСРС) о процјени промјена броја становника.

¹ Радна група именована од стране Начелника општине Петрово (Рјешење о именовану радне групе, Начелник Општине Петрово, број: 02-014-4-12/16 од 14.04.2016.); докуменат урађен по методологији ризико-базираног димензионарања несрећа и непогода у оквиру пројекта: „Ка сигурнијим заједницама у БиХ – размјена искустава о припремљености на елементарне непогоде“, финансира: Њемачка коалиција за помоћ – *Aktion Deutschland Hilft*; имплементатор: *World Vision* у БиХ.

Графикон бр. 2: Укупан број становника на подручју општине Петрово - по годинама²

Извор: РЗСРС; Попис становништва 2013. године

На претходном графикону се може примијетити да је до значајног пада у укупном броју становника дошло у деведесетим годинама прошлог вијека, након последњих оружаних сукоба у БиХ, када је велики дио становништва напустио подручје општине. У том периоду видљива је и промјена тренда у кретању укупног броја становника, који је до деведесетих година био растући, да би у двијехиљадитим почео да опада и такав тренд је задржан све до данас. Детаљнија анализа историјских података који се односе на демографска кретања показује да је у периоду 1971-1981. година општина биљежила пораст броја становника за 334 од чега насеље Петрово, као једино са особинама градског насеља, биљежи пораст од 342 становника, док остала насеља заједно биљеже пад од осам становника. Депопулацијски тренд је био наизраженији у насељима која су концентрисана уз границу са ФБиХ, а у последњим деценијама и у већини осталих насеља. Такође, битно је напоменути да су три насељена мјеста (Васиљевци, Ступари и Кртова) подијељена међуентитетском линијом разграничења и да је том приликом већинско становништво из пријератног насеља остало на територији ФБиХ.

Старосна и полна структура становништва

Када је у питању полна структура становништва из наредне табеле (Табела бр. 1) се може видјети да је на подручју општине Петрово константно већи број жена у односу на мушкарце што је била карактеристика овог подручја и у ранијим периодима, од 70-тих и 80-их година прошлог вијека. Тако се из табеле може видјети и да је бројчана предност жена у односу на мушкарце углавном присутна у старијим старосним групама, од 60 година до више.

Када је у питању просјечна старост становништва, она је у 2013. години износила 45,25 година да би у 2018. години била повећана на 45,94 године. Индекс старења је повећан са 180 на 203,40. По старосним групама, посматрано по петогодиштима, највећи је удио оних између 55 и 59 година те оних од 60 до 64 године старости. Особе старије од 65 година учествују са 24% у укупној структури становништва, док особе млађе од 15 година учествују са свега 12%.

Према подацима за 2018. годину, укупан број становника у готово свим узрасним категоријама до 30 година старости биљежи пад у односу на 2013. годину. Слична ситуација је и са укупним контингентом радно способног становништва (15-64 године) гдје је у 2013. години било евидентирано 4.149 становника а према подацима из 2018. године било их је укупно 3.716 што је пад од преко 10%.

² ОРТ се усагласио да „тврде податке“ користи из званичних публикација РЗСРС који се објављују крајем године за претходну годину (кориштени подаци су објављени 25.12.2019 а односе се на 2018.; за 2019. подаци се очекују 25.12.2020.).

Табела бр. 1: Преглед старосне и полне структуре становништа општине Петрово (по петогодишћима) за период 2013 - 2018.

Година/пол	Збир	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	
2013*	Σ	6.351	258	226	265	327	358	402	337	294	348	467	562	570	484	1.453
	М	3.064	143	110	125	178	188	218	185	148	164	233	264	295	231	582
	Ж	3.287	115	116	140	149	170	184	152	146	184	234	298	275	253	871
2014	Σ	6.257	246	228	255	317	338	401	348	291	327	439	535	565	532	1.435
	М	3.017	131	115	122	167	184	216	192	153	154	214	255	280	264	570
	Ж	3.240	115	113	133	150	154	185	156	138	173	225	280	285	268	865
2015	Σ	6.158	237	232	244	299	329	395	356	304	307	412	509	550	565	1.419
	М	2.970	117	123	123	150	185	214	197	159	144	204	245	261	287	561
	Ж	3.188	120	109	121	149	144	181	159	145	163	208	264	289	278	858
2016	Σ	6.067	230	238	233	283	321	383	372	315	293	375	501	544	565	1.414
	М	2.926	112	126	119	141	173	219	204	163	139	185	245	257	290	553
	Ж	3.141	118	112	114	142	148	164	168	152	154	190	256	287	275	861
2017	Σ	5.993	231	249	224	269	322	364	378	318	284	355	485	544	544	1.426
	М	2.893	112	132	111	132	171	209	209	171	138	167	244	255	281	561
	Ж	3.100	119	117	113	137	151	155	169	147	146	188	241	289	263	865
2018	Σ	5.921	238	256	220	257	322	339	383	325	278	342	452	534	528	1.447
	М	2.863	113	138	108	122	178	187	212	180	140	157	226	248	268	586
	Ж	3.058	125	118	112	135	144	152	171	145	138	185	226	286	260	861

*Званични резултати пописа становника у БиХ 2013. године објављени и доступни на званичној интернет страници РЗРСР

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗРСР)

Уколико се подаци о старосној структури посматрају у дужој временској серији (Табела бр. 2) може се уочити како је у односу на пријератни период значајно порасло учешће старије популације (65+) у укупној структури становништва, за разлику од учешћа младих (од 0-14 година, као репродуктивна база радно способног становништва). Такође, значајно је смањен и удио радно способног становништва (15-64), поготово у односу на 1991. годину када је тај проценат износио преко 70%.

Табела бр. 2: Општина Петрово - Старосна структура становништва, 1971-2018.

Година	Полна структура	Старосне групе у %			
		Укупно	0 – 14	15 – 64	> 65
1971.	М	49%	32%	65%	4%
	Ж	51%	30%	65%	5%
1981.	М	49%	22%	73%	6%
	Ж	51%	21%	71%	8%
1991.	М	50%	21%	72%	8%
	Ж	50%	20%	71%	10%
2018.	М	49%	13%	67%	20%
	Ж	51%	12%	60%	28%

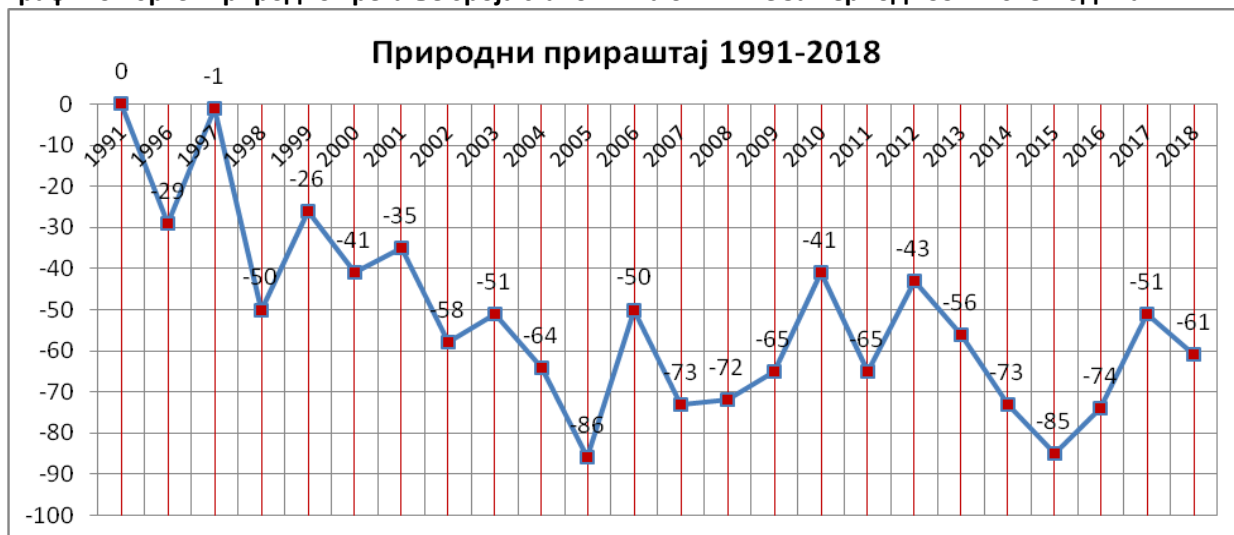
Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗРСР)

Контингент репродуктивне базе радно способног становништва (0-14) из које се обнавља/репродукује радно способно становништво (15-64) има тренд бржег пада што је важна информација за будућност. Радно способно становништво се смањује старењем (>65 са брзим трендом раста и критичном преломном тачком средином периода 1991-2018) а не обнавља се у истом омјеру. Узрок томе је смањен наталитет, природно старење становништва и првенствено економске миграције.

Природни прираштај и миграције становништва

Претходно наведени подаци о смањењу укупног броја становника су последица неповољних природних и миграционих кретања. Дуже од 20 година општина Петрово је суочена са негативним природним прираштајем (већим бројем умрлих у односу на рођене). На наредном графикону (Графикон бр. 3) видљиво је да је тај тренд присутан још од 1996. године, с тим да је посебно наглашен у последњих неколико година.

Графикон бр. 3: Природно кретање броја становника општине за период 1991- 2018. година

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС)

Поред негативног природног прираштаја на неповољну демографску структуру утиче и фактор миграционих кретања становништва (Табела бр. 3). Унутрашње миграције становништва на територији општине Петрово су приказане на основу податка о броју и структури особа које су мијењале пребивалиште унутар граница РС (међуопштинске), као и кретања између РС и ФБиХ (међуентитетске), РС и Брчко Дистрикта у посматраном периоду.

Табела бр. 3: Унутрашња миграциона кретања становништва општине Петрово, 2010-2018

Година	Број досељених у општине РС				Број одсељених из општина РС				Миграциони салдо 9=1-5
	укупно	из ФБиХ	из Брчко Дистрикт	из других општина РС	укупно	у ФБиХ	у Брчко Дистрикт	у друге општине РС	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2010	51	13	7	31	77	6	2	69	-26
2011	53	15	5	33	75	14	1	60	-22
2012	64	17	5	42	72	12	3	57	-8
2013	47	12	5	30	78	16	2	60	-31
2014	39	13	1	25	67	7	4	56	-28
2015	49	12	5	32	60	3	1	56	-11
2016	49	7	3	39	61	2	2	57	-12
2017	54	9	1	44	65	6	2	57	-11
2018	43	8	2	33	65	9	3	53	-22

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС)

Графикон бр. 4: Миграциони салдо општине Петрово 2010-2018.

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС)

Видљиво је из приказаних података да унутрашње миграције имају негативан резултат и да је одсељавање становништва значајније у односу на број досељених становника у општину Петрово.

Карактеристични периоди су 2012. (-8), 2013. (-31), као и 2018. (-22) године када је негативан миграциони салдо нарочито изражен, с тим да је у периоду до 2018. године негативан миграциони салдо био успорен.

Упоредо са унутрашњим миграционим кретањима присутан је и тренд вањских миграција, карактеристичан за ово подручје већ од шездестих година прошлог вијека, а у последње вријеме интензивирао одласком млађег радно способног становништва у иностранство, односно и подједнако важно, цијелих млађих породица са упитним повратком.

Табела бр. 4: Процјена броја грађана из општине Петрово (по МЗ) у дијаспори

	Све земље	Земље ЕУ	Земље СФРЈ	Америка	Аустралија	Канада	Русија	Нови Зеланд
1) МЗ Карановац	115	66	42	2	1	2	2	0
2) МЗ Сочковац	61	42	17	1	0	1	0	0
3) МЗ Какмуж	111	53	53	0	0	3	0	2
4) МЗ Петрово	247	220	27	0	0	0	0	0
5) МЗ Калуђерица	1	1	0	0	0	0	0	0
6) МЗ Порјечина	88	49	30	5	3	1	0	0
7) МЗ Кртова	38	18	19	0	0	1	0	0
УКУПНО	532	239	169	8	4	8	2	2

Извор: Анкета, попис и процјене савјета мјесних заједница и ОПТ-а (2019-2020. година)

Иако званичних статистичких података о броју становника који су отишли у иностранство нема, процјене говоре да је у послеријатном периоду више од 500 становника општине Петрово напустило ово подручје и одселило у иностранство. Рачунајући и становништво које је већ дуже од пола вијека у иностранству (застално и већ натурализовано али значајан извор додатних прихода за локалну заједницу), број је сигурно већи.

У Табели бр. 4 дата је тренутна, груба, слика стања по мјесним заједницама општине и укупно на основу процјене која је урађена на бази информација добијених од савјета мјесних заједница. Вјерује се да би детаљније и систематичније истраживање са континуираним ажурирањем базе података показало објективно још лошије стање.

Према доступним подацима највише становника је отишло у земље ЕУ (Њемачка, Аустрија, Швајцарска и Италија) те у Словенију и Србију као земље бивше СФРЈ. Трендом одласка становништва у иностранство, у задњој деценији, највише су погођене становништвом најбројније мјесне заједнице: Петрово, Карановац и Какмуж.

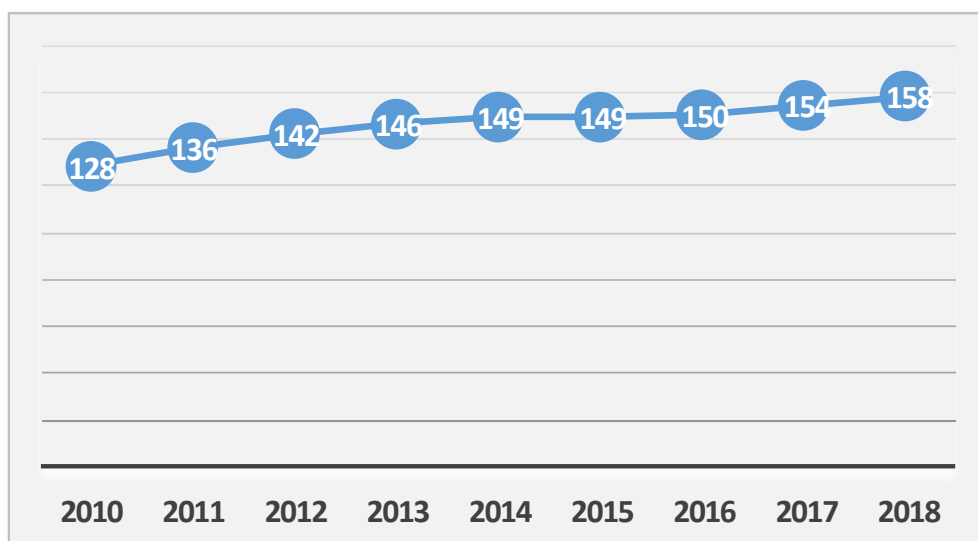
Закључак: Општина Петрово је већ дужи временски период суочена са неповољним демографским трендовима, било да се ради о миграционом салду или о константно негативном природном прираштају. Неповољни демографски трендови су приступи више од 20 година што указује на зачарани круг негативних утицаја на социо-економски развој општине који је тешко прекинути и зауставити. Доступни статистички подаци и информације недвосмислено говоре о старењу популације, смањењу континента радно способног становништва и младих, те о ниској стопи наталитета и израженим унутрашњим и вањским миграцијама. У сваком случају ради се о низу различитих фактора који се морају адресирати приликом дефинисања будућих развојних праваца општине Петрово.

У том смислу намеће се потреба за снажнијим искорак у односу на ранији период као и за одлучнијим стратешким интервенцијама којим ће се посебно обухватити питање задржавања младих (појединачно и у оквиру породица), развоја руралних подручја (сеоских и рубних мјесних заједница) и подизања општег квалитета живота, а све како би се садашњи тренд депопулације зауставио или барем ублажио.

в) Преглед стања и кретања у локалној економији

Када је у питању стање у области привреде, у општини Петрово је примјетан благи тренд раста броја пословних субјеката ако се посматра период од 2010 – 2018. године.

Графикон бр. 5: Број пословних субјеката регистрованих у општини Петрово; 2010-2018.

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСПС)

Према дјелатностима, највише је пословних субјеката регистровано у прерађивачкој индустрији (око 30% од укупног броја), услужним дјелатностима (24%) и трговини на велико и мало (15%). Оваква структура локалне привреде је константна током посљедњих десетак година а пословни субјекти у наведене три дјелатности остварују највеће приходе и запошљавају највећи броја радника са локалног тржишта рада.

Посматрано према облику организовања (Табела бр. 5), највише су заступљена друштва са ограниченом одговорношћу (д.о.о.) са 46%, а након тога удружења са 26% и акционарска друштва са 12%.

Табела бр. 5: Број пословних субјеката према облику организовања

Година	Укупно	Јавна предузећа	Акционарска друштва	Друштва са ограниченом одговорношћу	Предузећа за запошљавање инвалида	Опште задруге	Специјализоване задруге	Задружни савези	Фондови	Друге финансијске организације	Установе	Тијела законодавне и извршне власти	Удружења	Фондације	Вјерске организације/заједнице	Остали облици организовања
2010	128	2	19	57	0	1	1	0	2	0	8	1	35	1	0	1
2011	136	3	19	64	0	1	1	0	2	0	8	1	35	1	0	1
2012	142	3	19	64	0	1	1	0	2	0	8	1	36	1	5	1
2013	146	4	19	66	0	1	1	0	2	0	8	1	36	1	5	2
2014	149	4	18	68	0	1	1	0	2	0	8	1	38	1	5	2
2015	149	3	17	70	0	1	1	0	2	0	8	1	38	2	5	1
2016	150	3	17	71	0	1	1	0	2	0	8	1	38	2	5	1
2017	154	3	17	74	0	1	1	0	2	0	8	1	39	2	5	1
2018	158	3	17	75	0	1	1	0	2	0	8	1	42	2	5	1
Просјек	146	3	18	68	0	1	1	0	2	0	8	1	37	1	4	1
%	100%	2%	12%	46%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	5%	1%	26%	1%	3%	1%

Извор: Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ); преузето од: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСПС) -

Акционарска друштва и друштва са ограниченом одговорношћу су у приватном власништву и највећи су генератори прихода и запошљавања. На подручју општине Петрово регистрована су и 3 јавна предузећа у општинском или државном власништву. Најзначајније је јавно комунално предузеће ЈКП „Вода“ чији је оснивач СО Петрово. Више информација о ЈКП „Вода“ као важном субјекту за јавне услуге дато у дијелу овог документа који се односи на преглед стања јавне инфраструктуре и комуналних услуга.

Остала наведена предузећа се односе на радне/пословне јединице ЈП „Српске шуме“ и ЈП „Поште Српске“. Ова јавна предузећа запошљавају значајан број радника локално а због врсте дјелатности имају општи јавни значај.

Када је у питању предузетничка дјелатност, према локалном регистру који се води у општинској евиденцији, у 2018. години било је регистровано укупно 88 самосталних предузетника.

Табела бр. 6: Број регистрованих самосталних предузетника (с.п.) – локални регистар

Врста предузетништва	Број регистрираних самосталних предузетника															Просјек (2014-2018)		
	2014			2015			2016			2017			2018			М	Ж	Σ
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ			
Трговачке радње	18	12	30	21	12	33	18	12	30	16	10	26	15	10	25	18	11	29
Угоститељске радње	12	8	20	11	7	18	11	16	27	9	4	13	11	3	14	11	8	18
Занатске радње	16	2	18	15	2	17	15	2	17	16	2	18	18	2	20	16	2	18
Пољопривредна дјелатност	2	0	2	2	0	2	2	0	2	3	0	3	2	0	2	2	0	2
Пријевозници	15	0	15	17	0	17	16	0	16	16	0	16	17	0	17	16	0	16
Ауто школе	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
Тахи - пријевозници	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тезге на пијаци	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остали	5	2	7	5	2	7	5	3	8	5	3	8	6	3	9	5	3	8
Просјек	8	3	10	8	3	11	8	4	11	7	2	9	8	2	10	8	3	10
Укупно	69	24	93	72	23	95	68	33	101	66	19	85	70	18	88	69	23	92

Извор: Регистар општинске управе, Одјељење за привреду и финансије

Ради се о дјелатностима које у просјеку запошљавају 1-2 радника и генеришу релативно скромније приходе у односу на привредна друштва. Оно што може да забрињава на основу анализираних података јесте тренд благог пада, уколико се посматра период од 2014. године, што може да говори и о успореној динамици предузетничких активности на подручју општине у протеклом периоду.

Уколико се посматрају укупни приходи пословних субјеката на подручју општине, они се процјењују у износу од око 45 милиона КМ на годишњем нивоу. **Ради се о процјени на основу доступних података из 2014. године и раста индиректних прихода општине у протеклом периоду.** Укупни приходи привреде су и поред негативних периодичних утицаја имали благи тренд раста.

Табела бр. 7: Укупни приходи привреде на подручју општине у периоду 2014-2020*

Године	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приходи (у хиљадама)	29.500	32.008	34.696	37.576	40.582	44.031	47.774

*Процјена Одјељења за привреду и финансије на основу показатеља из 2014. као полазне основе за анализу

Процијењени раст укупних прихода углавном је везан за преовладавајуће привредне дјелатности, са производима који су базирани на учешћу ниско квалификоване радне снаге и скупог

репроматеријала. Ради се о дјелатностима које су конкурентне али ниско профитабилне попут дрвопрераде, металске те дијелом пластичарске производње и прераде, као и друге дјелатности које су у систему ПДВ-а те индиректно имају значајно учешће у претходно приказаним подацима о приходима привреде на подручју општине.

Пољопривреда

Општина Петрово посједује природне потенцијале за развој пољопривреде. Скоро у цјелини је рурално подручје, осим малог дијела МЗ Петрово, гдје је административни центар општине. Укупна површина обухвата просторног плана износи 10.953,06ха од чега пољопривредно земљиште заузима површину од 2.738,78ха или 25%, односно, четвртину укупне површине обухвата. Детаљнији приказ односа категорија земљишта дат је у наредној табели.

Табела бр. 8: Пољопривредно земљиште у укупном обухвату

Категорија пољопривредног земљишта	Површина [ha]	Процентуални однос [%]
Пашњаци	28,32	1,03
Ливаде	469,09	17,13
Окућнице	103,17	3,77
Воћњаци	56,48	2,06
Остало пољопривредно земљиште	186,17	6,80
Пољопривредно земљиште	2.738,78	25,00
Непољопривредно земљиште	8.214,28	75,00
Укупан просторни обухват	10.953,06	100,00

Извор: Просторни план општине Петрово 2010-2021.

Пољопривреда представља основну дјелатност становништва на подручју општине Петрово што говори о њеном значају за локалну економију. Пољопривредна производња се махом одвија у оквиру индивидуалних домаћинстава, на уситњеним парцелама и углавном за сопствене потребе. Резултати раније спроведених истраживања о стању у области пољопривреде показују да је просјечна величина парцеле 0,48ха, гдје су у просјеку ангажоване три особе, најчешће чланови домаћинства. Просјечна старост ангажованих у пољопривредној производњи је 44,44 године и тај број већ годинама расте. Сезонски радници се врло ријетко запошљавају.

Табела бр. 9: Ораничне површине према начину коришћења за период 2006-2019

Година	Оранице и баште (ha)	Засијане површине (ha) и приноси (t)					Расадници, цвијеће и украсно биље (ha)	Угари и необрађене оранице (ha)
		укупно (t)	жита (t)	индуст. биље (t)	поврће (t)	крмно биље (t)		
2006	2.295	1.446,00	1.145,00	0,00	184,00	117,00	0	849
2007	2.294	1.255,00	940,00	0,00	185,00	130,00	0	1.039
2008	2.262	1.463,00	1.172,00	0,00	191,00	100,00	0	799
2009	2.284	1.127,00	823,00	1,00	211,00	92,00	0	1.157
2010	2.294	1.165,00	846,00	1,00	208,00	110,00	0	1.129
2011	2.293	1.256,00	912,00	2,00	230,00	112,00	0	1.037
2012	2.293	1.356,00	980,00	5,00	246,00	125,00	0	937
2013	2.210	1.405,50	1.013,00	5,00	253,50	134,00	0	805
2014	2.211	1.400,00	981,00	4,00	266,00	149,00	0	811
2015	2.210	1.390,00	996,00	3,00	257,00	134,00	0	820
2016	2.210	1.455,00	1.041,00	4,00	262,00	148,00	0	755
2017	4.041	1.507,00	1.061,00	3,00	286,00	157,00	0	2.534
2018	4.041	1.528,00	1.082,00	4,00	285,00	157,00	0	2.513
2019*	3.713	1.435,00	1.059,00	4,00	215,00	157,00	0	2.278

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС) – *за 2019. процјена стручне службе ОУ за пољопривреду.

Као што се из претходне табеле може видјети, пољопривредно земљиште као примарни стратешки потенцијал, има различиту искориштеност зависно од припадности појединим морфолошким цјелинама. По категоријама, највеће површине припадају ораницама и баштама с тим да се, нажалост, у протекле три – четири године повећавају површине под угарима и необрађене оранице. До сада нису евидентирани већи расадници цвијећа и украсног биља, али се већ појављују мањи произвођачи и са тим обликом производње.

Тренутно се обрађује само земљиште у приватном власништву обзиром да је земљиште у државном или јавном власништву у земљишним документима још увијек неодређено у погледу власништва (или је задружно, или под хипотеком, или још није проведен поступак преноса на државу или у јавно власништво). На основу захтјева индивидуалних пољопривредника Општина тренутно одобрава кориштење до 5 хектара земљишта које је у њеном власништву, и то за ратарске културе а претежно житарице.

Према свему наведеном обрада земљишта се у највећој мјери обавља на уситњеним индивидуалним парцелама, а Општина не располаже већим обрадивим површинама у неспорно јавном власништву, што, у том погледу, представља ограничење за њену активнију улогу у подстицању тржишно оријентисане пољопривредне производње.

Биљна производња

У структури биљне производње доминирају ратарство (кукуруз) и мање воћарство (шљиве, јабуке, крушке). У наредној табели су дати релативни показатељи, на основу искустава стручне службе општинске управе, евидентираних подстицаја и захтјева, те спроведених анкета, интервјуа и увида на терену. Репрезентивни узорак од 100 испитаника чине индивидуални, ситни и тзв. „произвођачи сваштари“ за претежно сопствене потребе. Основно питање је било: Чиме се претежно бавите у оквиру свог газдинства или домаћинства?³

Табела бр. 10: Структура претежне биљне производње, резултати анкете/интервјуа 2019.

Производња	Врста	% учешћа у производњи
воћарство	шљива	40,00
	крушка	25,00
	јабука	25,00
	вишња	5,00
	јагодичасто воће (малина, купина)	5,00
повртарство (на отвореном и затвореном)	кромпир	36,00
	паприка	15,00
	краставац	15,00
	парадајз	15,00
ратарство	кукуруз	88,00
	јечам	24,00
	пшеница	36,00
	тритикале	8,00
крмно биље	луцерка	16,00

Извор: Анализа стручне службе ОУ за пољопривреду, 2019/2020.

³ Због недостатка других, званичних извора, стручна служба је провела довољно репрезентативну анкету и теренске интервјуе за биљну и сточарску производњу у наставку.

Претходне показатеље потврђују и статистички показатељи приказани табеларно, не само за ратарство већ и друге гране биљне производње, у периоду 2006-2019. година

Табела бр. 11: Преглед најзаступљенијих ратарских и повртарских култура, 2006 – 2019.

Година	Пшеница		Кукуруз		Јечам		Кромпир	
	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона	производња, тона	принос по ха, тона
2006	1050,00	3,00	3500,00	4,70	112,00	2,80	1275,00	15,00
2007	600,00	3,00	2100,00	3,00	90,00	3,00	2070,00	23,00
2008	1050,00	3,50	4050,00	5,00	105,00	3,00	2200,00	22,00
2009	875,00	4,00	1775,00	4,00	105,00	3,00	2300,00	23,00
2010	735,00	3,00	1200,00	3,50	108,00	3,00	2300,00	23,00
2011	928,00	3,50	1970,00	3,50	135,00	3,00	2530,00	23,00
2012	998,00	3,50	2100,00	3,50	150,00	3,00	2000,00	16,67
2013	1305,00	4,50	2790,00	4,50	200,00	4,00	2440,00	20,00
2014	639,00	3,00	1758,00	3,69	87,00	3,00	1500,00	15,00
2015	750,00	3,00	2925,00	4,50	165,00	3,00	2500,00	20,00
2016	1215,00	4,50	4290,00	6,50	240,00	4,00	2600,00	20,00
2017	1350,00	5,00	3060,00	4,50	270,00	4,50	3000,00	20,00
2018	1375,00	5,00	4140,00	6,00	225,50	4,51	3000,00	20,00
2019*	2400,00	5,00	4200,00	6,00	405,00	4,50	3000,00	20,00

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС); * уз процјену стручне службе ОУ за пољопривреду за 2019.

На основу претходне табеле уочава се значај ратарства за развој пољопривреде општине Петрово с обзиром на евидентирани раст производње основних ратарских култура (пшеница, кукуруз, јечам) и кромпира, као и раст приноса по јединици засијане површине. У сваком случају постоје значајни потенцијали овог краја са аспекта даљњег повећања обима пољопривредне производње, што, међутим, с друге стране захтијева и бољу организованост и пружање гаранција потенцијалним произвођачима да ће им производи бити откупљени јер **на подручју општине не постоје значајнији организовани откупни или прерађивачки капацитети**. Откуп, претежно млијека и поврћа (корнишон првенствено), врше екстерни субјекти – организовани као прерађивачи или задруге. Општина такве произвођаче подржава подстицајима у границама могућности према показатељима за период 2014-2020.

Табела бр. 12: Општински подстицаји за период 2014-2020.⁴

Подстицаји општине (КМ)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мљекари/млијеко	7085,85	7481,25	7218,57	11460,48	11390,64	13006,9	15644,22
Повртари/корнишон	1296,00	921,74	3905,47	1466,28	876,17	683,6	неисплаћ.

Извор: Одјељење за привреду и финансије, стручна служба ОУ за пољопривреду

Примијетно је да расту износи за произведено и откупљено млијеко а истовремено опадају за корнишоне. То осликава тренутно стање гдје број грла у мљекарству расте и већ се издвајају крупнији произвођачи и газдинства. Такође, технолошки се унапређује производња у складу са стандардима тржишта, односно великих откупљивача. За повртаре, произвођаче корнишона претежно, примјетан је пад у производњи па и подстицајима а разлози су: захтјевнији, готово цјелодневни и претежно мануелни рад, ниска откупна цијена и откуп само до одређене класе корнишона док за неоткупљени дио нема тржишта. Даље, повртари готово у цјелини носе сав ризик било каквих тржишних поремећаја као и

⁴ Јединични износи подстицаја по предатом литру или килограму су утврђени и ажурирају се годишњим одлукама СО.

евентуално лоше сезоне или временских непогода. Поучени лошим искуством све чешће одустају од производње или своје производе нуде индивидуално у мањим количинама, по наруџби и по већим цијенама.

Такође, на основу искустава из поплава, које претежно највише штете наносе пољопривреди (поплаве у 2010, 2014, итд.), може се закључити како пољопривреда показује велике могућности за брз опоравак с обзиром да је значајан број индивидуалних пољопривредних произвођача, уз малу помоћ, успијевао да за кратко вријеме обнови производњу, а што се може примијетити и у приказаним подацима о производњи и приносима у претходним табелама.

У последњих неколико година и пластеничка производња у општини Петрово поприма све већи значај, јер обезбјеђује већи профит у односу на друге видове пољопривредне производње. Приноси, по јединици површине, добијени у оваквим условима узгоја значајно су већи него на отвореном пољу, а тако произведено поврће на тржишту има нешто вишу цијену. Пољопривредници су углавном оријентисани на рану производњу парадајза, паприке, краставаца. У складу с тим пластеничку производњу треба и у наредном периоду подржавати јер је она извор континуиране производње и снабдјевености тржишта током цијеле године. Још важније, пластеничка производња је добра прилика за пољопривредна домаћинства која посједују мале површине земљишта, имају уситњене парцеле и која располажу с мало радне снаге. Према расположивим подацима (процјенама и додијељеним пластеницима по разним основама, у периоду од 5-10 година) општинске службе за пољопривреду, тренутно површина под пластеницима је достигла и до 5000м². Та процјена је утемељена имајући у виду само организованије произвођаче – регистрована комерцијална и некомерцијална пољопривредна газдинства којим је то преовладавајући или приходовно значајан тип производње. Таквих је око 10 произвођача од којих се истичу 3 са 1000-1500м² пластеничког простора; док мањих, са 50-100м² има више али претежно производе за своје потребе а мање за тржиште.

Када је у питању воћарство, климатски и земљишни услови омогућавају интензивну производњу воћа на простору општине, мада је основна карактеристика њена екстензивност, застарио сортимент, те неадекватна агротехника и заштита. Воћњаци који рађају на подручју општине Петрово у укупно обрадивим површинама износе свега око 2% што представља веома лошу ситуацију с обзиром на природне потенцијале и традицију коју има ово подручје.

Табела бр. 13: Производња воћа 2006 -2019.

Год.	Јабуре		Крушке		Шљиве		Вишње	
	укупна производња (тона)	принос по стаблу, kg	укупна производња (тона)	принос по стаблу, kg	укупна производња (тона)	принос по стаблу, kg	укупна производња (тона)	принос по стаблу, kg
2006	60,00	20,00	32,00	10,00	175,00	20,60	15,00	13,00
2007	45,00	15,00	32,00	10,00	128,00	15,10	17,00	14,80
2008	63,00	18,00	48,00	15,00	180,00	20,00	20,00	14,30
2009	70,00	20,00	48,00	15,00	135,00	15,00	20,00	14,30
2010	70,00	20,00	60,00	20,00	180,00	20,00	28,00	20,00
2011	70,00	20,00	60,00	20,00	180,00	20,00	42,00	30,00
2012	35,00	10,00	30,00	10,00	90,00	10,00	7,00	5,00
2013	105,00	30,00	10,00	3,33	270,00	30,00	42,00	30,00
2014	70,00	20,00	60,00	20,00	180,00	20,00	21,00	15,00
2015	87,50	25,00	75,00	25,00	225,00	25,00	21,00	15,00
2016	105,00	30,00	90,00	30,00	270,00	30,00	35,00	25,00
2017	70,00	20,00	60,00	20,00	180,00	20,00	28,00	20,00
2018	75,00	20,00	60,00	20,00	181,00	20,00	30,00	20,00
2019*	70,00	20,00	60,00	20,00	180,00	20,00	30,00	20,00

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСПС); *уз процјену стручне службе ОУ за 2019.

Подаци из горе наведене табеле показују промјену тренда када је у питању производња основних воћарских култура, изражен раст до 2016. године, а од 2016. године пад у укупној производњи по свим посматраним културама. Дијелом се то може објаснити и чињеницом да је у протеклом периоду порастао интерес за друге воћарске културе, посебно за подизање засада ораха, љешника и малина. Интерес је идентификован првенствено кроз организоване фокус групе, удружења или индивидуално у контакту са стручном службом за пољопривреду. Поред тога интерес је произведен медијски и директном промоцијом непровјерених откупљивача – „сигуран откуп, високе цијене, висока добит, садни материјал на кредит, итд.“ али не и са одговарајућим бизнис анализама индивидуално и/или колективно. Већ је неколико индивидуалних произвођача (у последњих 2-3 године) успоставило малињаке у укупној површини до 1 хектара (од 0,1 до 0,5ha) и у самом старту се сучило са проблемом откупа, цијене, складиштења и сл. Ради се о специфичној воћарској дјелатности гдје постоји могућност за зараду са једне стране али и захтјевна производња, несигуран пласман и честа условљеност од стране посредника и откупљивача са друге стране. За узгој ораха и љешника – у пракси већ има запуштених засада претежно ораха (скупа инвестиција, дуг период до рода итд.; често пута лош садни материјал као и за малине). Чињеница је да ова производња може бити профитабилна али уз јачу, стручну и квалитетну подршку у сваком погледу.

Овдје треба поменути и појачано интересовање за прикупљање љековитог и ароматичног биља те зачетке у производњи, посебно невена, кантариона, матичњака, менте, иве, слеза, итд. Још увијек нема изразите плантажне производње нити организованог прикупљања и откупа. Такође, нема ни основне дораде – сушења, раздвајања, паковања, а поготово напреднијих технолошких поступака као што су екстракција биљних уља, биљне мјешавине и сл. што захтијева напреднију опрему и знање. Ради се генерално о подручју које је недовољно познато и углавном се производи за сопствене потребе или се продаје само основна сировина ниске вриједности. У оквирима уочених недостатака свакако постоји и могућност за дјеловање и унапређење ове перспективне дјелатности.

Сточарство

Као полазни основ за сагледавање стања у сточарству, стручне службе Општине су искористиле податке из ранијих периода и упоредиле их са садашњим стањем. Кориштена је методологија директних разговора, анкетања, увида на терену, упоређивања са захтјевима за подстицаје, оствареним подстицајима на локалном и републичком нивоу. Показатеље опште структуре сточарства на подручју општине Петрово приказује наредна табела.

Табела бр. 14: Општи преглед сточарске производње

Производња	Врста	Јединица	Просјек по пољопривредном произвођачу - процјена
говедарство	краве	број грла	4,83
		лит/грло	4.638,89
	бикови	број грла	10,00
	млади бикови	број грла	3,67
овчарство	овце	број грла	19,17
свињогојство	свиње	број грла	30,40
перадарство	коке носиље	број ⁵	>20000
	бројлери	број	>50000
	родитељско јато	број	>80000
пчеларство	пчеле	број кошница	11,57
		кг/кошница	15,86

Извор: Анализа стручне службе ОУ за пољопривреду, 2019/2020.

У структури сточарства доминирају произвођачи који узгајају краве за производњу млијека (72%). Просјечан број крава по анкетираним произвођачу је 4,83 а креће се од 1-17 крава по фарми. Осим

⁵ У перадарству се уобичајено као мјерна јединица користи „број кљунова“

музних крава узгајају се и бикови за тов. Међутим, у последњих неколико година број говеда, а нарочито музних грла, има тренд смањења. Иако се број музних грла смањивао, производња млијека није у истој мјери, захваљујући повећању млијечности по грлу. Број свиња се смањило за четвртину, а број крмача и назимица се готово преполовио. С друге стране, у порасту је број пчелињих друштава.

За потребе сагледавања стања у сточарству у ранијем периоду је спроведене анкета на основу које се дошло до података да, од укупног броја анкетираних, испитаника на свом имању/фарми поред осталог, 24% чини или бави и узгојем оваца, са просјечним бројем оваца по фарми 19,17. Свињогојство чини или се њиме бави 84% по фарми, а просјечан број свиња је по фарми је 30 комада. Учешће у бављењу или узгоју перади је 32%, од чега је мјешовито: узгој кока носиља 32%, узгој бројлера 24% а тек мање од 1% јесте матично или родитељско јато (веће и специјализоване перадарске фарме, које се баве и другим пољопривредним културама). Узгојем пчела (или у оквиру своје фарме или имања имају кошнице) бави се 28% испитаника. Просјечан број кошница по имању/испитанику је 11,57. Просјечна производња меда износи 15,86кг по кошници.

У оквирима сточарства редослиједом истичу се перадарство, овчарство, говедарство са првенствено млекуарством, свињарство (у опадању) и зачетно козарство са тенденцијом раста што је утврђено након претходно спроведене анализе на основу директног увида као и појавом на тржишту производа од козијег млијека са високим степеном тражње.

Табела бр. 15: Преглед регистрованих пољопривредних произвођача по МЗ општине ⁶

По мјесним заједницама	Број	Дјелатност					
		Перадарство (капацитет)	Говедарство (бр.грла)	Свињарство (бр.грла)	Овчарство (бр.грла)	Козарство (бр.грла)	Пчеларство (бр.кошница)
Карановац	36	186.000	73	52	205	50	200
Сочковац	28	14.000	68	5	160	0	0
Какмуж	28	39.000	72	30	80	5	0
Петрово	33	21.000	89	45	95	0	265
Порјечина	17	47.000	99	0	20	0	0
Кртова	8	0	23	0	10	0	0
Калуђерица	0	0	0	0	0	0	0
ОПШТИНА	142	307.000	401	132	560	55	465

Извор: Анализа стручне службе ОУ за пољопривреду, 2019/2020.

Претходна табела даје основну слику распореда пољопривредних произвођача по руралним дијеловима општине, односно мјесним заједницама које чине општину. **Основни закључак је, што је везано и за демографске податке, да мање мјесне заједнице по броју становника, као и са већим учешћем старијег или радно-неспособног становништва имају мањи број регистрованих произвођача без обзира што истовремено имају значајне земљишне потенцијале за све наведене дјелатности.** Тај потенцијал по катастарској намјени или категоријама (воћњаци, баште, оранице и сл.) све више прелази у статистичку категорију (погледати претходну Табелу бр. 9: Ораничне површине према начину коришћења, колона Угари и необрађене оранице).

Општинска служба нема података о тренду за дужи период, јер је у међувремену дошло до измјене облика организовања. Генерална оцјена је да је у свим дјелатностима примијетан благи тренд раста броја регистрованих.

⁶ Преглед се односи на изворну анализу као основу из 2016. која је ажурирана 2019/2020.

Шумарство и дрвопрерада⁷

На подручју општине Петрово дрвопрерада је традиционална дјелатност (у оквиру КД „прерађивачка индустрија“). Распад претходног друштвеног система и промјене у власничкој структури довели су до распада раније релативно стабилних привредних капацитета у овој области.

Важно је истаћи да се цјелокупан шумски фонд у високим шумама са природном обновом на територији општине Петрово одликује ниском дрвном залихом и ниским просјечним годишњим прирастом, који су знатно испод просјечних вриједности за територију Републике Српске која износи 327 m³/ha. Шумама и шумским земљиштем у државном власништву газдује ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, преко ШГ "Добој" Добој, док приватним шумама газдују њихови власници под стручним надзором поменутог Јавног предузећа. Омјер приватног и државног власништва по категоријама шума и укупно дат је у наредној табели.

Табела бр. 16: Омјер приватног и државног власништва по категоријама шума

КАТЕГОРИЈА ШУМА	Државно власништво		Приватно власништво		УКУПНО	
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%
Високе шуме са природном обновом	3675,2	79,37%	955,48	20,63%	4630,68	66,44%
Шумске културе	640,4	82,20%	138,63	17,80%	779,03	11,18%
Изданачке шуме	250,7	33,08%	507,11	66,92%	757,81	10,87%
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	180,8	91,57%	16,65	8,43%	197,45	2,83%
Површине неподесне за газдовање (миниране површ.)	89,9	21,70%	324,45	78,30%	414,35	5,95%
Узурпације (спорно)	190	100,00%	0	0,00%	190	2,73%
Укупно неспорно шумско земљиште	4836,9	71,35%	1942,33	28,65%	6779,23	97,27%
УКУПНО	5026,9	72,13%	1942,33	27,87%	6969,23	100,00%

Извор: Просторни план општине Петрово 2010-2021 – према класификацији ЈПШ

У наредној табели је, поред искориштавања/експлоатације шума, представљен и преглед пошумљавања као узгојне компоненте у управљању шумама и превенцији штете по околину, заштити водоснабдијевања, заштити од поплава, биљног и животињског биодиверзитета.

Табела бр. 17: Пошумљене површине и посјечена дрвна маса

Година	Пошумљено, ha				Обрасла шумска површина - укупно, ha	Посјечена бруто дрвна маса, m ³	
	у шуми		изван шуме			лишћари	четинари
	лишћарима	четинарима	лишћарима	четинарима			
2008	0	0	0	0	4741	4886	6136
2009	0	11	0	0	4742	4830	4370
2010	0	7	0	0	6683	5220	4314
2011	0	17	0	0	6684	3436	8367
2012	0	5	0	0	6684	2577	8888
2013	0	4	0	0	6684	3275	6386
2014	0	0	0	0	6556	4447	4801
2015	0	4	0	0	6556	4954	3948

⁷ Извор– Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа општине Петрово - преузет текст уз неопходно потребне корекције за сврху СЕА (корекције се односе на обим текста, довољно потребне прегледе и изведене закључке)

2016	0	4	0	0	6556	3913	2550
2017	0	4	0	0	6555	4373	3037
2018	0	0	0	0	6555	4505	7400

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС)

Када је у питању кориштење расположивих шумских ресурса, традиционална производња само обловине и резане грађе се или напушта, због количински и квалитетом лошије локалне сировинске базе, или се преоријентише на набавку квалитетније обловине из удаљенијих дијелова ширег окружења. Позитивно је што се производни асортиман шири и приближава финализацији. Традиција је ипак дала добре инпуте јер су интерес за инвестирање у ову област показали првенствено страни инвеститори отварајући локално значајне прерађивачке погоне за производњу масивног намјештаја. Такође, интерес су показали и локални мали произвођачи почевши производњу намјештаја на нивоу занатских радњи.

Значај ове гране привреде за општину Петрово је у томе што запошљава више од 50% укупно запослених. Неколико најзначајнијих привредних субјеката у области дрвопрераде издвојено је у наредној табели.

Табела бр. 18. Преглед регистрованих пословних субјеката у области дрвопрераде

РБ	Назив	Дјелатност	Број зап.	Статус
1	Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу, трговину, транспорт и услуге "ECO LINE" Петрово	31.09 Производња осталог намјештаја	<100	активно (претежно извозник)
2	Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу, трговину, транспорт и услуге "VAN OS PRODUKCIJA" Карановац	31.09 Производња осталог намјештаја	до 15	активно (претежно извозник)
3	"Пољана" друштво с ограниченом одговорношћу, Петрово	16.10 Тестерисање и блањање дрвета (произв. резане грађе); импрегнац. дрвета	>25	активно (значајан извозник)
4	Друштво са ограниченом одговорношћу "ОЗРЕНПРОМ" за трговину на велико и мало Петрово	16.10 Тестерисање и блањање дрвета (производња резане грађе); импрегнација дрвета	<10	активно
5	„Лигнум АГ“ д.о.о, Карановац	16.10 Тестерисање и блањање дрвета	до 30	активно (значајан извозник)
6	„Диламп“ д.о.о., Карановац	16.10 Тестерисање и блањање дрвета	5	активно
7	Дрвопрерађивачка радња „Ристић“ Петрово	16.10 Тестерисање и блањање дрвета	4	активно
8	Производно услужна радња „Радељић ко“, Петрово	31.01 Производња намјештаја	2	активно
9	Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу, трговину, транспорт и услуге "NAPCO BEDS FACTORY"	31.09 Производња осталог намјештаја	> 300	неактивно* (претежно извозник)

* Привредни субјект под редним бројем девет (*неактивно) је приватно власништво, инвеститор из Холандије и у погледу запошљавања и прихода био је најзначајнији појединачно на подручју општине али је из интерних пословних разлога 2015/2016 престало са радом. Проблем незапослених је већином ријешен преузимањем/прерасподјелом радника у друге, по дјелатности исте или сличне субјекте. У том процесу значајна је остварена сарадња привредних субјеката и општинске управе. Навођење овог привредног субјекта без обзира што је престало са радом из интерних, објективних или субјективних, пословних разлога потврђује значај дрвопрераде као растуће у Бих и са великим потенцијалима за запошљавање у локалној заједници. Истовремено

потврђује и потенцијале дрвопрераде, по дјелатности истих или сличних субјеката, за апсорпцију радника који су остали без посла, што је значајан социјални аспект за заједницу.

Остали производно прерађивачки капацитети

Поред дрвопрераде, значајни капацитети су у областима металске индустрије, прераде пластике и експлоатације минералних сировина. У металској индустрији фирма „LIMEX“ д.о.о., Карановац запошљава 100 радника и значајан је извозник. Затим у области прераде пластике значајнија и активна фирма је „Технопласт 96“ Какмуж, са основном дјелатности производња амбалаже и других артикала од пластичних маса. Запошљава више од 35 радника и у континуираном је развоју.

У области експлоатације минералних сировина активна су три привредна субјекта, два са примарном дјелатности експлоатације и производње течног угљен-диоксида [CO₂]/технички гасови, а једно у области експлоатацију ломљеног камена.

У области експлоатације и производње течног угљен-диоксида [CO₂] /технички гасови истичу се:

ТГП „Техногас“ фирма која послује од 1989. године. Фирма је приватизована 2002. године а контролни пакет акција има италијанска компанија „SOL Group“, која има фирме у 26 европских земаља. Од тада започињу значајна улагања у фабрику, која су до данас премашила 4,5 милиона марака. Основна дјелатност је производња течног угљен-диоксида [CO₂] а осим тога предузеће врши дистрибуцију и продају медицинских, техничких, специјалних и осталих гасова, који имају примјену у свим гранама индустрије. Предузеће је извозно оријентисано али снабдијева и БиХ тржиште. У предузећу је запослено 14 радника.

Messer BH Gas д.о.о. је фирма за производњу и промет индустријским и медицинским гасовима и пратећом опремом Сарајево, Радна јединица Сочковац. Основна дјелатност фирме је производња течног угљен-диоксида [CO₂]. У саставу су компаније, која је међу водећим у овој области у Европи, тако да свој основни производ индиректно пласира и на страно и на домаће тржиште. Радна јединица Сочковац запошљава 6 радника.

У области експлоатацију ломљеног камена, фирма „Геокоп“ д.о.о врши експлоатацију камена перидотита користећи га као технички грађевински камени материјал. Са радом, на подручју општине Петрово, је почела прије 2015. и постоје добре основе за даљи развој. У кратком времену се профилисала као друштвено одговорна фирма (изградња и одржавање локалне саобраћајне инфраструктуре) а тренутно запошљава 10 радника.

Туризам као привредна грана - у очуваној животној средини

Природни ресурси представљају значајан туристички потенцијал за општину Петрово имајући у виду да ово подручје карактерише велики диверзитет биљног и животињског свијета, с обзиром на велику шумовитост ове претежно брдско-планинске општине. Свјетска здравствена организација идентификовала је пет основних еколошких услова за здраву животну средину, а самим тим и за развијање екотуризма: чист ваздух, довољне количине безбједне воде за пиће, здраву и нутриционо избалансирану исхрану, безбједна и мирна насеља и стабилне екосистеме у којима људи квалитетно живе.

Петрово располаже управо тим ресурсима, здравим ваздухом, питком водом, здравом храном а у току је изградња туристичког насеља Калуђерица са викенд насељем са преко 50 кућа за одмор, хотелским комплексима и другим пратећим садржајем. Ради се о комплексу који ће, уз балансирану искориштеност простора и еколошког приступа, представљати природни еколошки потенцијал за одмор и рекреацију људи са значајним комерцијалним и другим ефектима. Инвеститор (непосредно из интерних и претежно Владе РС као екстерних извора) је Општина у планирању и уређењу земљишта и основне инфраструктуре а за објекте (за одмор и пословну намјену) на утврђеним парцелама намијењеним за продају, инвеститори су правна и физичка лица. **За овакве зоне посебно важно је придржавати усклађености градње и уређењу простора са одрживим развојем и очувањем природне околине – архитектонско-еколошки приступ уз уважавање природног и**

традиционалног наслеђа, као и заштићеног манастирског комплекса у непосредној близини, као духовног и културног наслеђа.

Поред природних ресурса, култура и традиција су такође значајан туристички потенцијал општине. Тренд културног туризма, забавног и едукативног искуства који комбинује умјетност с природном и друштвеном баштином и историјом, заснива се на мозаику локалитета, традиције, умјетничких облика и искустава које осликавају нацију и њене људе, рефлектујући разноликости и њихов карактер. Ресурс општине Петрово у културном и духовном погледу је несумњиво манастир Озрен (Светог Николе) удаљен 6km од центра Петрова. Први поуздан извор који се директно односи на цркву Св. Николе у манастирском комплексу јесте натпис у наосу цркве, исклесан изнад улазних врата и који садржи податак да је 1587. године постављен патос у цркви. Манастирска црква урађена је у духу средњевјековне црквене архитектуре 13. вијека. За 13. вијек везано је и на народном предању засновано увјерење о изградњи првих вјерских објеката на овом локалитету.

У цјелини, туризам је локално перспективна привредна грана са аспекта тренутног стања и потенцијала ове општине, било као бањско-рекреативни, ловни, вјерски или сеоски туризам. Слику искориштених капацитета или ефеката од туризма даје преглед туристичке посјете и остварених ноћења на подручју општине (података о оствареним финансијским ефектима, боравишне таксе као дио тих прихода су још занемариве, а нема их ни по статистичким показатељима нити су доступни на основу анализе прихода локалних привредних субјеката који се баве овом врстом дјелатности). Исто тако нема доступних званичних података о броју запослених у области туризма као гране у развоју и као основне пословне оријентације. Примјетно је да се унапређују смјештајни и угоститељски капацитети у непосредној близини манастирског комплекса (који је доскора био једини са обиљежјима туристичке дестинације) а нови капацитети су тек у развоју, фазној градњи и стављању у функцију (као што су „Терме-Озрен“, приватни инвеститор Компанија Милојевић, Србија са планираним бројем запослених више од 50 стално и/или сезонски).

Табела бр. 19: Доласци и ноћења туриста 2012-2018.

Година	Доласци			Ноћења		
	укупно	домаћих туриста	страних туриста	укупно	домаћих туриста	страних туриста
2012	67	61	6	129	61	68
2013	122	102	20	164	129	35
2014	99	77	22	190	93	97
2015	44	12	32	312	18	294
2016	50	5	45	770	70	700
2017	25	13	12	69	51	18
2018	76	18	58	287	43	244

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСПС)

Претходна табела показује да су досадашњи ефекти од туризма, са свим постојећим капацитетима, потенцијалима и кориштеним ресурсима мали али са тенденцијом благог раста у цјелини. Осцилације које се јављају су различито узроковане (најједноставнији узрок може бити временски услови) а скоковити показатељи упућују на то да су у тим годинама организоване одређене манифестације и слично. Са новим туристичким капацитетима, који су већ извјесни, истиче се област бањско-рекреативно-здравственог туризма у оквиру комплекса „Терме-Озрен“, инвестиције вриједне више од 10 милиона КМ, која је већ у првој половини 2020. године почела са радом стављањем у функцију прве фазе комплекса (приватни инвеститор Компанија Милојевић, Србија).

Закључак

У структури локалне економије области које имају изражену развојну перспективу су: прерађивачка индустрија, пољопривреда, и туризам са пратећим услужним дјелатностима.

У области прерађивачке индустрије са аспекта броја запослених, прихода, тржишне оријентације и са дугорочним трендом развоја издваја се дрвопрерада, потом металска док је пластичарска све више зависна од екстерних фактора, што је проблем који локални водећи привредни субјекти настоје да превазиђу добрим организационим управљањем.

Пољопривреда је од виталног значаја за мале локалне заједнице као што је општина Петрово, омогућава запошљавање и пружа основне услове за живот значајном броју индивидуалних пољопривредника и чланова пољопривредних домаћинстава/газдинстава. Развојне перспективе пољопривреде потребно је изоштрити сталним технолошким унапређењима, стручном подршком, иновативним приступом у савременијим методама пољопривредне производње, производње за тржиште итд. У том смислу акценат је потребно ставити на оне области пољопривредне производње гдје општина Петрово има компаративне предности (са географским поријеклом већ препознатљиве и тржишно прихваћене производе) и гдје су приноси по јединице површине највећи обзиром на уситњеност посједа и тренутну структуру. Потребно је будући развој пољопривреде посматрати на начин да омогући довољан извор прихода како би се млади запошљавали као пољопривредници и да би се задржали на селу.

Туризам са пратећим услужним дјелатностима је област гдје су расположиви потенцијали врло мало искориштени а гдје је могућност развоја веома изражена. Тренутно за ту област су значајни мањи и још увијек недовољно развијени угоститељско-туристички капацитети и понуда услуга. У скоријем периоду, са проактивним приступом свих релевантних субјеката, туризам би на овом подручју могао дати значајне директне и синергетске ефекте – изградња и развој свих капацитета у различитим видовима туристичке понуде (екотуризам, вјерски и културни туризам, бањски туризам), те повезивање туризма и осталих пратећих дјелатности од пољопривреде до занатских услуга.

г) Преглед стања и кретања на тржишту рада

Укупан број запослених радника на подручју општине Петрово према подацима Завода за запошљавање Републике Српске закључно са 31.12.2018. године је 1.262, а незапослених - пријављених у Заводу за запошљавање – 918 особа (од којих је 462 жене). Тренд раста запослених присутан је од 2011. године а најизраженији је био у периоду 2011 – 2015. година. У структури укупног броја запослених више је мушкараца – 718, него жена – 544. Од тога највише запослених је у прерађивачкој индустрији (60%), образовању (9%) и саобраћају (8%). Овај дисбаланс у односу на полну структуру запослених је константно присутан на локалном тржишту рада и дијелом се може објаснити чињеницом да је значајан број запослених у прерађивачкој индустрији (дрвопрерада, металопрерада) гдје традиционално и по природи посла доминира мушка радна снага.

Табела бр. 20: Преглед броја запослених на подручју општине Петрово, по полу (2010-2018.)

Општина	Пол	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Петрово	свега	816	755	835	969	1098	1175	1175	1253	1262
	М	444	403	462	581	668	693	703	750	718
	Ж	372	352	373	388	430	482	472	503	544
% учешће у радној снази	жене	46%	47%	45%	40%	39%	41%	40%	40%	43%

Извор: Завод за запошљавање Републике Српске; преузето: РЗСРС

Када је у питању укупан број незапослених, охрабрује силазни тренд који је присутан још од 2011. године. У структури незапослених, жене и мушкарци данас учествују готово подједнако, с тим да је у претходном периоду било знатно више незапослених мушкараца (Табела бр. 21). То се дијелом може објаснити и чињеницом да је значајан број мушкараца у претеклом периоду брисан са евиденције незапослених на локалном тржишту рада по основу запослења у другим градовима или због одласка у иностранство.

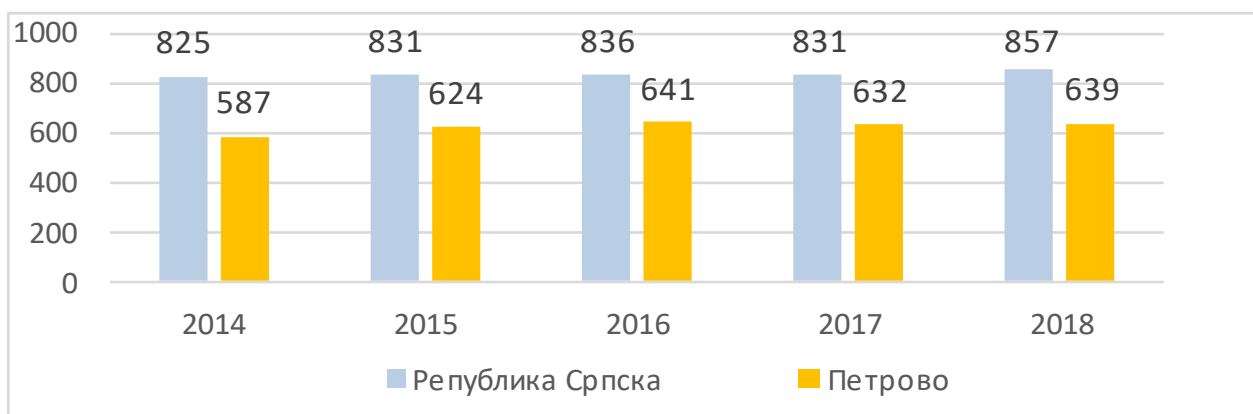
Табела бр. 21: Преглед броја лица која траже запослење, по полу (2010-2018.)

Општина	Пол	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Петрово	свега	1373	1415	1410	1335	1187	1180	1112	1058	918
	Ж	618	612	628	614	550	571	541	524	462
	М	755	803	782	721	637	609	571	534	456
% ичешће у бр. незапослених	жене	55%	57%	55%	54%	54%	52%	51%	50%	50%

Извор: Завод за запошљавање Републике Српске; преузето: РЗСРС

Просјечна исплаћена нето плата у општини Петрово за 2018. годину је износила 639 КМ и била је мања од републичког просјека за 218 КМ.

Графикон бр. 6: Просјечно исплаћена мјесечна нето плата у општини Петрово и Републици Српској

Извор: Завод за запошљавање Републике Српске; преузето од: РЗСРС

Тренд раста плата који је био присутан у периоду 2014 – 2016. година је заустављен и просјечна нето плата је већ неколико година на истом нивоу. Ово дијелом указује на чињеницу да је и поред раста запослености у посматраном периоду, продуктивност привредних субјеката остала на истом нивоу, што **негативно утиче на мотивацију радно активног становништва да запослење тражи на подручју општине Петрово.**

Закључак

Локално тржиште рада у општини Петрово је релативно скромно по својим основним показатељима, укупном броју запослених и незапослених. Постоји повољан тренд када се посматра пораст броја запослених, такође и смањење броја незапослених. Нажалост, **добре трендове по питању запошљавања није пратио пораст плата што је, између осталог, условило да дође до одлива радне снаге са локалног тржишта рада.**

Анализирани подаци указују на **потребу стратешких интервенција на тржишту рада, прије свега у сфери подстицања запошљавања (посебно женске радне снаге) и креирања боље плаћених радних мјеста.** Предуслов за то је редефинисање садашње структуре локалне економије која се базира на производњи основних сировина или производа са нижим фазама прераде а гдје, због природе посла, доминантно учествује мушка радна снага. Истовремено, **потребно је радити на јачању понуде радне снаге и унапређењу њихове квалификационе структуре, прије свега кроз програме формалног и неформалног образовања, како би се адекватно одговорило како садашњим тако и будућим потребама тржишта рада.**

д) Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја

Предшколско образовање

На подручју општине Петрово још не постоји установа за предшколско образовање и васпитање. Дјеца предшколског узраста се укључују у припремни програм пред полазак у школу и то у двије матичне основне школе. С обзиром да је у периоду од 2015. године закључно са првим кварталом 2020. године на подручју општине Петрово рођено више од 250 дјеце (Табела бр. 22) која би могла бити обухваћена програмом предшколског образовања, постоји основа за израду елабората о одрживости и оправданости оснивања установе за предшколско образовање и васпитање на подручју општине Петрово.

Табела бр. 22: Преглед броја рођене дјеце у периоду од 2015. -2019. године, по полу

Година/пол	2015	2016	2017	2018	2019
мушки	18	23	31	26	33
женски	22	22	32	25	13
Укупно	40	45	63	51	46

Извор: Демографска статистика Републике Српске 2019, Мјесни уред Добој

Основно образовање

Основно образовање и васпитање на подручју општине Петрово одвија се у двије јавне основне школе: Основна школа „Вук Караџић“ Петрово и Основна школа „Свети Сава“ Какмуж. Наставу у школској 2019/20. години похађа укупно 406 ученика, што је у односу на 2005/06. годину, када је наставу похађало 616 ученика, мање за 210 ученика или за 34%, тако да се број ученика који похађају основне школе на подручју општине Петрово просјечно смањује за 14 ученика сваке године. Истовремено број наставног особља је повећан са 43 на 71 у обје школе.⁸

Основна школа „Вук Караџић“ Петрово

У основној школи „Вук Караџић“ Петрово настава се одвија за ученике мјесних заједница: Петрово, Кртова, Порјечина и Калуђерица. У матичној школи у Петрову настава се одвија од 1-9. разреда а у двије подручне школе у Порјечини и Кртови од 1-5. разреда. У школској 2019/20. наставу похађа 178 ученика у 12 одјељења, а наставу изводи 38 наставника. Настава се изводи у двије смјене. Није било случајева напуштања школе прије њеног завршетка. Школа располаже са затвореном физкултурном салом. Објект школе је приступачан дјеци са посебним потребама и генерално стање самих објекта, с обзиром на годину изградње објекта, је на задовољавајућем нивоу. У ранијим годинама извршена је реконструкција и адаптација школских објекта и простора око школе. У наредном периоду било би потребно извршити утопљавање објекта централне школе и подручних одјељења, као и замјену подова.

Основна школа „Свети Сава“ Какмуж

У основној школи „Свети Сава“ Какмуж настава се одвија за ученике мјесних заједница: Какмуж, Карановац и Сочковац. У матичној школи у Какмужу настава се одвија од 1-9. разреда а у двије подручне школе у Карановцу од 1-9. разреда и Сочковцу од 1-5. разреда. У школској 2019/20. наставу похађа 228 ученика у 19 одјељења, а наставу изводи 33 наставника. Настава се изводи у двије смјене. И у овој основној школи до сада није било случајева напуштања школе прије њеног завршетка. Школа располаже са затвореном физкултурном салом и објект школе је приступачан дјеци са

⁸ У одјељењима је континуирано мање ђака (према закону предвиђено да одјељења могу бројати од 16 до 32 ђака, али већ годинама број ученика опада испод просјека па и мање); све је већи број наставника који нису запослени на пуну радну норму тако да су исти евидентирани у више школа, поред тога уведено је деветогодишње образовање, повећан број запослених у продуженом боравку, уведени страни језици од трећег разреда основне, предмет демократија и људска права за основце, повећао се број ученика са потешкоћама у развоју због којих је смањен просјек ученика у одјељењу.

посебним потребама а генерално стање самих објекта је на задовољавајућем нивоу. У ранијим годинама извршена је реконструкција и адаптација школских објеката и простора око школе и препокривање објекта подручне школе у Сочковцу. У току је завршетак радова на доградњи подручне школе у Карановцу са двије учионице чиме ће бити ријешен недостатак учионочког капацитета у овој школи. У наредном периоду потребно је извршити утопљавање објеката и обнову намјештаја и наставних средстава.

Када је основно образовање у питању треба нагласити и то да је за све ученике који путују преко 4км обезбијеђен бесплатан превоз на начин да 50% износа субвенционише Министарство, а осталих 50% субвенционише Општина Петрово, учешћем у куповини мјесечних карата. Поред тога, Општина Петрово субвенционише и линије локалног атобуског превозника према двије рубне мјесне заједнице у циљу одржавања тих линија у укупном износу од 14.100 КМ годишње.

Табела бр. 23: Број ученика и наставног особља, основне школе општине Петрово, 2005/06-2019/20

Школска година	Основне школе (2 матичне)					
	број школа	ученици				наставно особље
		укупно	разреди I-IV, I-V	разреди V-VIII, VI-IX	завршили школу	
2005/2006	7	616	340	276	84	43
2006/2007	7	597	329	268	60	45
2007/2008	7	579	313	266	60	48
2008/2009	7	548	285	263	69	52
2009/2010	7	523	272	251	70	49
2010/2011	7	498	255	243	55	51
2011/2012	6	490	241	249	60	51
2012/2013	6	475	241	234	63	52
2013/2014	6	452	233	219	53	53
2014/2015	6	434	229	205	46	54
2015/2016	6	421	225	196	51	51
2016/2017	6	420	227	193	49	52
2017/2018	6	416	224	192	55	53
2018/2019	6	416	230	180	51	72
2019/2020	6	406	233	173	0	71

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (РЗСРС)

Средње образовање

Средње образовање на подручју општине Петрово одвија се у Средњошколском центру Петрово и то за два образовна профила: економски техничар (четворогодишња школа) и машинска обрада метала – варилац (трогодишња школа). У школској 2019/20. години наставу похађа укупно 64 ученика у 5 одјељења а наставу изводи 15 запослених наставника што је у односу на 2005/06. годину, када је наставу похађало 175 ученика, мање за 111 ученика или за 63%, тако да се број ученика који похађају средњу школу на подручју општине Петрово просјечно смањује за 8 ученика годишње. Истовремено, број наставног особља је повећан са 9 на 15.

Настава се у Средњој школи обавља у једној смјени у 5 одјељења, и то 3 одјељења економских техничара са укупно 33 ученика и 2 одјељења варилаца са укупно 31 учеником⁹. Школа не располаже са физкултурном салом него користи физкултурну салу ОШ Петрово. Објекат школе је приступачан дјеци са посебним потребама и генерално стање самих објекта је на задовољавајућем нивоу. У ранијим годинама извршена је реконструкција и адаптација школских објеката и простора око школе.

Образовна понуда средњошколског центра није усклађена са структуром потражње локалне привреде и могућностима запослења, чијим би се усклађивањем побољшало запошљавање. Због

⁹ Податак се односи на школску 2020/2021.

постојања само два образовна профила од укупног броја ученика који су школској 2018/19. години завршили девети разред основне школе, а њих је било 51, само њих 14 је уписало средњу школу у Средњошколском центру Петрово, док је осталих 37 уписало средњу школу на подручју Републике Српске, углавном у Добоју и то гимназију, медицинску школу, угоститељску школу и школе техничких занимања.

Као и код основног образовања, за све ученике који путују преко 4км и похађају наставу у Средњошколском центру Петрово обезбијеђен је бесплатан превоз који 100% субвенционише Општина Петрово куповином мјесечних карата. У наредној табели дат је преглед укупних издвајања из буџета општине Петрово за финансирање превоза ученика основних и средње школе куповином мјесечних карата. Из табеле је видљиво да је износ издвајања за куповину мјесечних карата ученика различит из године у годину јер је по годинама различит број ученика који остварују право на бесплатну мјесечну карту.

Табела бр. 24: Преглед укупних издвајања из буџета општине Петрово за финансирање превоза ученика основних и средње школе куповином мјесечних карата

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Износ у КМ	19.972	23.632	27.066	21.520	20.712	20.390

Извор: Општина Петрово, Одјељење за привреду и финансије

Високо образовање

На подручју општине Петрово не постоји високошколска образовна установа. Из буџета Општине Петрово се стипендирају студенти тако да је у 2014/15. стипендирано 11 студената за што је из буџета издвојено 11.000 КМ, да би тај број у 2018/19. години нарастао на укупно 23 студента за што је издвојено 22.900 КМ. Углавном се стипендирају студенти медицинског, стоматолошког и фармацеутског факултета, факултет техничких наука – архитектура и осталих занимања за које се исказе интерес студената. По завршетку студија студентима је омогућено волонтирање у Општинској управи и установама на подручју општине. Одређени број студената проналазе запослење у установама са подручја општине Петрово, као и у пословним субјектима са подручја општине Петрово према исказаним потребама привредника.

Табела бр. 25: Преглед броја стипендиста и укупних издвајања за стипендије

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Број стипендија	11	17	20	23	24	23
Износ у КМ	11.000	14.700	20.300	20.400	23.100	22.900

Извор: Општина Петрово, Одјељење за привреду и финансије

Здравствена заштита

Здравствене услуге становништву на подручју општине пружа ЈЗУ Дом здравља „Озрен“ Петрово у мрежи здравствених установа које је усвојила Влада Републике Српске у примарном нивоу здравствене заштите. Објект Дома здравља је реконструисан и опремљен за пружање консултативно-специјалистичке заштите, и укључује:

- Службу опште породичне медицине
- Лабораторијске услуге,
- Стоматолошка служба,
- Савјетовалиште,
- Хитну медицинску помоћ.

Пружање здравствене заштите становништва се обавља, поред објекта Дома здравља у сједишту општине, и у двије подручне амбуланте: у Мјесној заједници Какмуж за становнике МЗ Какмуж, а у МЗ Карановац за становнике МЗ Сочковац и Карановац, са укупно четири тима породичне медицине. Покривеност општине објектима примарне здравствене заштите је задовољавајућа, уз потребу сталне надградње у складу са општим трендовима и напретком. Тренутно Дом здравља запошљава

укупно 40 радника од којих је 27 здравствених радника. Број медицинског особља је значајно смањен у посљедњих пет година, са 43 на 27 запослена медицинска радника, гдје је највеће смањење забиљежено код медицинских техничара. Број запослених у Дому здравља ни по броју ни по структури не одговара нормативима, па ни средствима која добију за финансирање.

Финансирање здравствених услуга које пружа Дом здравља највећим дијелом се врши из Фонда здравственог осигурања РС – 76,5% , буџета општине – 6,1%, партиципације корисника услуга здравствене заштите – 12,7% док се на остале изворе односи 4,7%.

Број осигураних лица у 2018. години био је 5.640, што је за 1.241 осигураника или 18% мање у односу на 2014. годину када је било регистровано 6.881 осигураник.

Табела бр. 26: Број установа примарне здравствене заштите на подручју општине Петрово

Установе примарне здравствене заштите (број)	2014-2019					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Домови здравља	1	1	1	1	1	1
Подручне амбуланте	4	4	4	4	4	4
Тимови породичне медицине	4	4	4	4	4	4
Возила хитне помоћи	2	2	2	2	2	2
Јавне апотеке	2	4	3	0	0	0
Приватне апотеке	1	1	1	4	5	5
Савјетовалишта - унапређење здравствене заштите кроз превенцију и едукацију	4	4	4	5	5	5
Број корисника услуга савјетовалишта за превенцију и едукацију	373	431	290	916	549	>500

Извор: ЈЗУ ДЗ "Озрен" Петрово

Када су у питању смртни случајеви услјед обољења треба истаћи да је број умрлих од најризичнијих болести са 74 у 2014. години смањен на 65 у 2018. години што је смањење за 12,16% (Табела бр. 27). Највеће смањење од 22,4% забиљежено је код болести крвотока што је дијелом и показатељ побољшања квалитета здравствене заштите у протеклом периоду.

Табела бр. 27: Најризичније болести и број умрлих на подручју општине Петрово

Врсте болести – по годинама	2014	2015	2016	2017	2018
Болести крвотока	58	51	42	46	45
Тумори	13	12	11	12	14
Болести органа за дисање	1	2	5	6	2
Болести органа за варење	0	2	3	2	1
Суицид, насилна смрт, алергије	2	2	4	2	3
Укупно	74	69	65	68	65

Извор: ЈЗУ ДЗ "Озрен" Петрово

Проблем у области здравствене заштите, који првенствено погађа жене, је непостојање гинеколошке амбуланте у оквиру Дома здравља чиме су становнице општине Петрово доведене у незавидан положај када је у питању њихова здравствена заштита. Здравствена, специјалистичка, заштита жена (и других специјалистичких услуга) пружа се кроз повремени седмични до мјесечни долазак неопходних специјалиста. Слична ситуација или проблем је везан за интервенције уролога који су претежно важни за мушку популацију. Поред тога истиче се проблем и потреба пацијената за специјалистичке и значајније интервенције стоматолозије, нарочито уз истакнуту чињеницу да у оквиру ЈЗУ ДЗ недостају или су застарјели основни капацитети за лијечење па и нужно вађење зуби. У том смислу, стоматолошке услуге у сеоском подручју су важне нарочито за старије особе али и све друге које погађа овај проблем.

У контексту претходних проблема и у исту сврху веома често се користе приватне ординације за већину специјалистичких прегледа уз надокнаду самих пацијената (здравствено осигураних или неосигураних). Специјалистички прегледи у оквиру ЈЗУ ДЗ најчешће се завршавају са упутницама у најближу ЈЗУ у Добоју (ДЗ Добој или Регионална болница „Св. Апостол Лука“, Добој).

Важно је истаћи и то да у оквиру Дома здравља ради служба педијатрије. У 2018. години 224 дјецe до 5 година примило је обавезне вакцине што је по евиденцији ЈЗУ ДЗ 100% од регистрованог броја дјецe.

Социјална заштита

Носилац активности из области социјалне заштите и социјалне политике на подручју општине Петрово је ЈУ Центар за социјални рад Петрово. Центар за социјални рад (ЦСР или Центар) има укупно 4 радника: директора, који се уједно бави и социјалном заштитом, социјалног радника, рачуновођу и правника. У оквиру Центра постоје три канцеларије (површине око 45м²), омогућена је приступачност и особама са инвалидитетом а на располагању је и возило за теренске интервенције радника.

Рад Центра се већим дијелом финансира из буџета Општине Петрово. Приходи Центра за социјални рад су у 2019. години износили 397.546КМ. У структури прихода учешће општине је 65,9%, удио Републике Српске је 26,0% док је учешће других извора 8,1%. Расходи Центра за социјални рад у 2019. години су износили 396.680КМ. Од укупног износа средстава, 76,12% средстава представља директне трансфере корисницима, а 23,88% односи се на плате запослених, трошкове електричне енергије, одржавање и остале трошкове.

Треба нагласити да социјално-економски статус становништва општине Петрово није на завидном нивоу, као и општу одредницу да општина спада у ред неразвијених општина у Републици Српској, са великим бројем незапослених лица, што је проузроковало и значајан број социјално угрожених лица. У наредној табели може се видјети да је број корисника услуга Центра за социјални рад константан у протеклом периоду (око 340 корисника) уз одређено смањење у 2019. години. Посматрано према полној структури, константно је веће учешће жена што говори о потреби да се у наредном периоду посебно води рачуна о побољшању њиховог положаја. По врстама услуга, највише је корисника који остварују право на новчану накнаду за помоћ и његу друге особе а затим право на дјечији додатак.

Табела бр. 28: Број корисника и видови помоћи који се исплаћују путем Центра за социјални рад

Врста помоћи и број корисника	2015			2016			2017			2018			2019		
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
стална новчана помоћ	6	13	19	5	14	19	5	12	17	5	11	16	4	12	16
новчана накнада за помоћ и његу друге особе	43	77	120	53	77	130	52	82	134	63	65	128	45	81	126
друга материјална помоћ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
оспособљавање за живот и рад	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0
смјештај у другу породицу		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1
смјештај у установе социјалне заштите	3	1	4	3	1	4	4	1	5	6	1	7	7	1	8
једнократне новчане помоћи	19	16	35	21	14	35	18	18	36	19	23	42	14	18	32
здравствено осигурање	5	12	17	4	18	22	5	12	17	4	10	14	3	9	12
услуге социјалног рада и другог стручног рада	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
кућна њега и помоћ у кући	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
дјечији додатак	55	45	100	45	44	89	39	33	71	38	33	71	30	26	56
накнада умјесто плате родитељу који/а је у радном односу	8	7	15	7	7	14	10	9	19	12	14	26	7	10	17
накнада умјесто плате родитељу који/а није у радном односу	9	10	19	10	7	17	9	9	18	16	18	34	13	10	23
Укупно корисника	149	182	331	149	183	332	143	177	319	164	176	340	123	168	291

Извор: Центар за социјални рад Петрово

Важно је истаћи да између Центра за социјални рад и одређеног броја удружења (Црвени крст, Удружење за дјецу са посебним потребама, удружења жена кола српских сестара и друга удружења) постоји добра сарадња у погледу рјешавања и пружања помоћи и социјалних услуга рањивим групама становништва. Проблеми са којим се сусреће Центар је недостатак психолога и педагога чија је улога у тимовима и раду центра изузетно важна, застарјела ИТ - опрема и софтверска подршка као и недостатак адекватне просторије или објекта за прихват и дневно збрињавање одређених категорија потенцијалних корисника (жртве насиља у породици, малољетна и пунољетна лица затечена у скитњи и сл.). Тај простор/објекат је искористив и у вријеме кризних стања као што је пандемија или у случају потребе евакуације и збрињавања угроженог становништва.

Рањиве групе

Када су у питању малољетници у 2019. години на подручју општине евидентирано је 5 дјеце без родитељског старања, док је 6 дјеце евидентирано као одгојно занемарена и запуштена, 16 дјеце, је евидентирано као дјеца чији је развој ометен породичним проблемима а 8 дјеце су дјеца са менталним и физичким сметњама.

Код одраслих у 2019. години евидентирани су 24 особе ометене у физичком и психичком развоју, 16 особа су материјално необезбјеђене и неспособне за рад, 16 особа је без породичног старања, 14 особа негативног понашања и 62 особе у стању социјалне потребе за помоћ.

Једна од најугроженијих категорија становништва на подручју општине Петрово засигурно су пензионери, чији број има слабу тенденцију пада. Удружење пензионера као интересно удружење засновано на чланству, брине о овој рањивој групи становника које из средстава чланарина и дотацијом из општинског буџета врши исплату помоћи својим члановима (исплата за трошкове сахране, помоћ супружницима у стању социјалне помоћи, помоћ у случају теже болести и за пензионере са најнижом пензијом) уз подршку Центра за социјални рад у границама свог дјеловања.

Табела бр 29: Број пензионера по основу пензионисања и просјечна висина пензије

Врста пензије	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	Σ	Просј. пенз.	Σ	Просј. пенз.	Σ	Просј. пенз.	Σ	Просј. пен.	Σ	Просј. пен.	Σ	Просј. пен.
Старосна	674		676		678		686		698		706	
Инвалидска	266		257		247		248		250		248	
Породична	633		608		613		597		590		572	
Σ пензионера	1573	338	1.541	311	1538	310	1.531	309	1538	332	1526	359

Извор: Општина Петрово, Одјељење за општу управу

Из буџета Општине Петрово Удружењу пензионера редовне годишње дознаке средства су износу од 8.000 КМ. Као посебна дознака/помоћ, за здравствену заштиту пензионера из буџета Општине Дому здравља Петрово се врши дознака средстава у износу од 48.000КМ што им омогућава кориштење секундарне здравствене заштите у Петрову без одласка у друге здравствене установе.

Међу рањивим групама налазе се и ратни војни инвалиди - РВИ и цивилне жртве рата - ЦЖР. На подручју општине Петрово у 2019. години евидентирано је 336 РВИ разврстаних у десет различитих категорија и 16 ЦЖР разврстаних у између друге и четврте категорије. Просјечна примања која остварују РВИ су у 2019. години у односу на 2014. годину. повећана за 7,08%. У зависности од категорија и степена инвалидности примања се крећу у распону од 2.198КМ за 1. категорију и 29,01КМ за 10. категорију. Просјечна инвалиднина за ЦЖР креће се у распону од 365,48КМ за другу категорију до 139,53КМ за четврту категорију. Проблеми са којима се сусреће ова рањива група су социјална искљученост, нарочито у области запошљавања и образовања.

Исте проблеме дијели још једна рањива категорија становништва општине Петрово а то су жене у руралним подручјима. Ради се о категорији становништва којој је такође неопходно посветити посебну пажњу у наредном периоду а нарочито у сфери запошљавања и укључивања у различите сегменте друштвеног живота, културе, спорта, образовања, здравствене и социјалне заштите, итд.

Спорт

На подручју општине Петрово тренутно дјелује девет спортских организација, које су више или мање активне. У спортским организацијама окупља се око 250 чланова, спортиста и рекреативаца у различитим областима.

Највећи проблем у раду и активностима свих спортских организација јесте недостатак чланства, проузрокован одласком младих људи са општине Петрово у веће градове РС и иностранство. Ова појава доводи до недостатка домаћег играчког кадра у колективним спортовима и проблема у организовању рада млађих узрасних категорија, док је код појединачних спортова евидентан и примјетан све мањи број уписане дјеце и омладине у спортске клубове (џудо, стони тенис, шах). Недостатак домаћег играчког кадра, нарочито у фудбалу као спортској грани, доводи до већих финансијских проблема, јер су фудбалски клубови принуђени да доводе играче из других средина, што је финансијски неодрживо и скоро немогуће финансирати расположивим финансијским средствима. Поред недостатка такмичарског и играчког кадра, све је примјетнији и недостатак спортских стручњака и стручњака у спорту, те лиценцираних спортских тренера, спортских менаџера и сл.

Табела бр. 30: Спортске организације на подручју општине Петрово и чланство

Редни број	Назив спортске организације	Ранг (систем) такмичења	Број чланова
1.	Фудбалски клуб „Озрен“ Петрово	Регионална лига-Центар	60
2.	Фудбалски клуб „Звијезда“ Какмуж	Регионална лига-Центар	50
3.	Женски фудбалски клуб „Слога“ Какмуж-Петрово	Прва лига РС	30
4.	Џудо клуб „Озрен“ Петрово	Првенства РС и БиХ, Међународни турнири	40
5.	Џудо клуб „Мороте“ Карановац-Петрово	Првенства РС и БиХ, Међународни турнири	25
6.	Српски кошаркашки клуб „Озрен“ Петрово	Друга лига РС-Центар	20
7.	Шаховски клуб „Озрен“ Петрово	Прва лига РС	15
8.	Стонотениски клуб „Озрен“ Какмуж-Петрово	Турнири на нивоу РС и БиХ	10
9.	Планинарско друштво „Озрен-Краљица 883“ Петрово	Учешће на ентитетским, државним и међународним акцијама	30

Извор: Општина Петрово, Одјељење за општу управу

Спортске организације општине Петрово, као и спортске приредбе и манифестације, углавном се финансирају из општинског буџета. Финансирање се реализује преко ЈУ „Културно-туристички и спортски центар“ Петрово а на основу Програма категоризације и финансирања спорта и физичке културе општине Петрово, који се сваке календарске године усваја од стране Скупштине општине Петрово. Када су у питању дотације спортским клубовима и удружењима из осталих извора (привреда, појединци и сл.) евидентан је пад, јер актуелна економска ситуација и одлазак људи са ових простора највећи је разлог за такво стање.

Од спортских приредби и манифестација које се организују на подручју општине Петрово, тренутно значај за локалну заједницу имају спортске манифестације традиционалног карактера:

- Избор спортисте године општине Петрово,
- Озренски планинарски маратон,
- Отворена (Данска) забавна школа фудбала,
- Михољско љето у Петрову (Михољданске уличне трке, Михољдански шаховски турнир).

Поред наведених спортских манифестација, потребно је истаћи и организацију два спортска догађаја са дугогодишњом традицијом у МЗ Какмуж, а то су Меморијални фудбалски турнир и Тениска љетна лига. Све горе наведене спортске манифестације и турнири углавном се финансирају из општинског буџета.

Када су у питању спортска опрема и спортски реквизити, може се констатовати да ни на том плану стање није на задовољавајућем нивоу. Спортски клубови путем разних дотација, а највише из буџета Општине, успијевају да обезбједе минимално неопходну спортску опрему (дресове, тренерке, кимона, копачке и сл.) док је са спортским реквизитима за тренажни процес (струњаче, спортски чуњеви за тренинге, мреже за голове и др.) лошија ситуација.

У погледу стања спортске инфраструктуре треба рећи да се на подручју општине Петрово користе два фудбалска игралишта, у Петрову и Какмужу. Оба игралишта су у добром стању, са задовољавајућим бројем сједећих мјеста на трибинама а помоћни објекти (спортске свлачионице, просторије за службена лица, мокри чворови, просторије за спортску опрему, сала за стони тенис у Какмужу) су скоро реконструисани. Када је у питању помоћни спортски објекат у Какмужу, неопходно је извршити реконструкцију кровне конструкције. Поред фудбалских игралишта које користе фудбалски клубови, спортистима и спортским рекреативцима је на располагању и спортска сала при О.Ш. „Вук Караџић“ у Петрову. Поред ученика основне и срдње школе у Петрову, овај објекат највише користе чланови СКК „Озрен“ Петрово за тренинге и одигравање првенствених кошаркашких утакмица, али и остали спортски клубови за припреме у зимском периоду. Школска спортска сала у О.Ш. „Свети Сава“ Какмуж, због својих мањих димензија, користи се углавном за часове физичког васпитања. У седам мјесних заједница општине Петрово, постоји осам отворених полигона за мале спортове. Стање подлоге на свим теренима је задовољавајуће, а на појединим спортским полигонима потребно је поставити нове стативе за мали фудбал и рукомет те кошаркашке табле. У нешто лошијем стању и са потребом реконструкције су полигони малих спортова у Какмужу и Сочковцу. Ови спортски објекти се углавном користе за часове физичког васпитања, спортску рекреацију, те организовање других спортских догађаја (турнира у малом фудбалу, тенису и сл.). Џудо клубови тренутно за своје тренажне процесе користе просторије у оквиру Домова културе у Петрову и Карановцу.

Када је у питању спортска инфраструктура, недостатак централне спортске дворане у Петрову се намеће као проблем. Проблем је специфичан и са аспекта потреба образовних установа (Основна школа и СШЦ у Петрову) али и као предуслов за организовано и системски уређено управљање спортом као важном друштвеном компонентом у развоју заједнице. Поред директних утицаја на развој спорта иницира и оснивање спортских клубова из осталих спортских грана (рукомет, одбојка и др.), организовање осталих спортских догађаја на подручју општине Петрово (спортски турнири и манифестације), квалитетне тренинге спортских клубова, организацију републичких спортских такмичења и слично. Организација републичких и државних првенстава из појединих спортских грана, заступљених на општини Петрово, подразумева окупљање већег броја спортиста и учесника оваквих спортских догађаја, што би дало подршку финансијској самодрживости а и вишестрану корист за укупну локалну заједницу. Изградња спортске дворане са аспекта смањења броја чланова, одласка становништва и сл. може бити дискутабилно и невалидно, али једна дворана са добро одабраном локацијом и укупним капацитетима би у сваком погледу била оправдана. Поред наведених разлога може бити важно и за понуду у оквиру туристичке дјелатности са свим ресурсима којим располаже општина. Већ постоје исказан интерес за припреме спортиста из уже и шире регије на овом подручју (нпр. репрезентација Србије у сједећој одбојци, локални спортски клубови и фудбалски клубови из ужег окружења за зимске припреме и слично).

Поред поменутих иницијативе постоји и већ конкретизована иницијатива и потреба за изградњом тениског терена у Какмужу. За овај спортски објекат велико интересовање су исказали прво мјештани Какмужа али и сусједних мјесних заједница. У цјелини то је интерес младих, артикулисан од стране родитеља дјецe која већ дуже вријеме тренирају тенис и учествују на већ традиционалној Тениској

љетној лиги. Тениски терен јесте услов за бављење овим спортом, не захтијева већа улагања а постоји и одговарајућа локација у власништву општине.

Један од проблема у области спорт је и организација рада у оквиру школских секција. На сједницама Савјета спортских организација (савјетодавног тијела за питање спорта и физичке културе) основаног од стране начелника општине Петрово, презентована је константна примједба од стране предсједника спортских организација у смислу недовољно квалитетног спортског рада са дјецом и омладином у школским установама. Основне школе морају да буду основна база и расадник за будуће спортисте, што се може постићи само већим интересовањем и трудом од стране професора физичке културе (рад спортских секција у слободно вријеме). Осим учешћа основаца и средњошколаца на Михољданским уличним тркама и Озренском планинарском маратону, скоро да не постоји рад спортских секција из различитих спортских грана, као ни иницијатива школских установа за организацијом спортских приредби и догађаја гдје би масовно учествовала ова популација, што би сигурно било објеручке прихваћено од стране општинске власти у смислу финансијске и материјалне подршке.

Култура

Од културних установа и организација на подручју општине Петрово дјелују сљедеће :

- ЈУ “Народна библиотека Петрово”,
- ЈУ “Културно-туристички и спортски центар”,
- Културно-умјетничко друштво „Милован Гајић“ Петрово и
- Културно-умјетничко друштво „Озрен“ Карановац.

Народна библиотека у Петрову је основана 1999.године. Располаже са 15000 јединица разноврсне библиотечке грађе. Библиотека послује у Дому културе у Петрову у радним просторијама савремено опремљеним укупне површине око 400м². У склопу библиотеке постоји мултимедијални центар опремљен аудио и видео опремом са 60 сједећих мјеста.

ЈУ “Културно-туристички и спортски центар” као насљедница раније основаног ЈП “Центар за културу” послује од 2013. године са укупно запослених 10 радника. Установа својим пословањем покрива области туризма, културе, спорта и информисања на подручју општине. Информисање се одвија захваљујући уговору са РТРС која је дала подршку и дозволу за кориштење фрекевнција за рад Радио студио Петрова. Радио програм се емитују сваким даном у термину од 08:00-12:00 часова. Установа је у сарадњи са општином организатор више културних и спортских манифестација међу којима су најзначајније Озренски планинарски маратон и Озренска јесен. Установа пружа подршку спортским клубовима у раду и сама организује остале видове спортских активности. Културни садржаји које установа приређује су позоришне представе за дјецу и одрасле, филмске пројекције, изложбе ликовних и литерарних радова и остали културни садржаји.

КУД “Милован Гајић” Петрово броји 60 активних чланова. Своје активности обавља у додијељеним просторијама у Дому културе у Петрову. Организује традиционалне концерте фолклора у октобру и у јануару и учествује на разним манифестацијама у земљи и у иностранству.

КУД “Озрен” Карановац броји 76 активних чланова. Своје активности обавља у Дому културе у Карановцу. Организује традиционални концерт фолклора у августу мјесецу у Карановцу а учествује на разним манифестацијама у земљи и иностранству.

Организације цивилног друштва

На подручју општине Петрово према подацима из 2019. године егзистира укупно 34 удружења која су хуманитарног карактера, из области културе, из области спорта и друга удружења – жена, пољопривредника, социјално рањивих категорија и сл. У погледу њиховог активизма, дјеловања и испуњавања своје улоге и/или статутарне сврхе и циљева, нема јасно утврђених критерија за мјерење. Ова поменути и бројем обухваћена су једноставно активнија од осталих, непоменутих, односно формално и статутарно су живе организације цивилног друштва. И поред претходне констатације, са циљем очувања ОЦД мање или више активних, из буџета Општине Петрово само у

2019. години издвојено је 167.015 КМ, што је и највећи износ издвајања од 2014. године (погледати наредну табелу, Табела бр. 31). И поред тих издвајања, која су углавном основни извор прихода удружења, у цјелини посматрано она нису довољна за њихов квалитетан рад и већи активизам, односно има за последицу утицај на недовољан развој њихових капацитета и недовољну укљученост у процес доношења одлука.

Табела бр. 31: Преглед издвајања из буџета општине за удружења грађана 2014-2019.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Износ у КМ	152.266	147.268	160.540	148.653	151.144	167.015

Извор: Општина Петрово, Одјељење за општу управу

Издавања за удружења грађана се врши на основу њихових програма рада и правдања утрошка средстава из претходне године. У сврху активације удружења, НВО и ОЦД, па и неформално организованих група грађана, намјера је да се утврде критерији и одговарајућа и локално прихватљива методологија (нпр. ЛОД методологија¹⁰) тзв. пројектни приступ за додјелу средстава (поред поменутих средстава за редован рад или трошкове).

Када је у питању проблематика младих треба нагласити како на подручју општине не постоји формиран или обновљен Омладински савјет али су млади укључени у живот и активизам заједнице кроз чланство у удружењима. Колико успијевају да дјелују или да остваре своје интересе упоредиво је са претходним закључцима о активизму и довољности средстава за све ОЦД па и удружења младих. Приоритетно, без већих трошкова, потребно је од стране ЈЛС уз примарно учешће формално обновљеног или успостављеног Омладинског савјета и шире групе младих донијети или ажурирати постојећи докуменат Омладинске политике као законске обавезе ЈЛС.

Локална управа

Општина Петрово основана је 1991. године и њену територију чини 7 насељених мјеста. Скупштина општине броји 17 одборника и има 3 функционера са статусом запослених и 1 без статуса запосленог. Општинска управа организована је тако да непосредно спроводи прописе Општине, извршава законе и друге прописе Републике Српске и БиХ чије је извршење повјерено општини, припрема нацрте одлука и других аката које доноси Скупштина општине и начелник општине и врши стручне и друге послове.

Општинска управа је организована у три одјељења, а послове за Скупштину општине обавља Секретар Скупштине општине. Општинска одјељења која дјелују у оквиру Општинске управе су: Одјељења за општу управу, Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове и Одјељење за привреду и финансије.

У општинској управи запослен је 31 радник од чега је 18 жена и 13 мушкараца. Од укупног броја запослених њих 16 или 51,6% је завршило високу или вишу школу, 13 средњу школу док су 2 НК радника. Што се тиче старосне структуре, **16 радника је старости преко 55 година**. Према радном стажу 11 радника има радни стаж до 15 година, 15 радника има радни стаж између 16-35 година, док 5 радника имају радни стаж преко 35 година. Према систематизацији од предвиђених 37 радних мјеста попуњено је тренутно 31, као што је изнад наведено.

Иако је нешто више од половине запослених у Општинској управи са завршеном високом или вишом школом, тај број је недовољан да би се могло квалитетно и адекватно одговорити на све потребе грађана и инвеститора. На свим услугама, а првенствено услугама привредницима и потенцијалним

¹⁰ Методолошки приступ за транспарентну распојелу фондова намијењених ОЦД развијен је на основу потребе за једноставним алатима које могу користити првенствено локалне заједнице за распојелу властитих буџетских средстава, али и захтјева ОЦД за поједностављеним и јасним инструкцијама о начину приступа не само финансијским средствима из буџета јединица локалне самоуправе већ и средствима која долазе из других извора.
https://www.ba.undp.org/content/bosnia_and_herzegovina/bs/home/library/razvoj/lod-methodology-for-allocation-of-funds-to-civil-society-organiz.html

инвеститорима, треба се додатно ангажовати и у том смислу постоји **потреба за успостављањем јединице за управљање развојем, тима за подршку услуга инвеститорима и квалитетног кадра који би обављао ову функцију.** При томе је потребно поштовати принцип стручности, мотивисаности као и добре праксе других општина.

Табела бр. 32: Технички капацитети и рад општинске администрације 2014-2019.

Категорија/опис – по годинама	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Износ финансијских улагања у техничко опремање (информатизација и сл.) – у КМ	222	998	3.590	0	2.139	1.500
Број рачунара	32	32	32	32	32	32
Износ финансијских улагања у обуку особља	1.070	1.194	2.030	1.620	1.785	1.800
Број предмета	943	754	900	799	657	787
ријешених предмета	934	737	897	785	655	750
постотак (%) ријешених предмета	99%	98%	100%	98%	100%	95%
пренесених предмета	9	18	3	14	2	37
постотак (%) пренесених предмета	0,95%	2,39%	0,33%	1,75%	0,30%	4,70%
Стопа задовољства корисника	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Извор: Општина Петрово, Одјељење за општу управу

На основу података о рјешавању предмета у општем управном поступку може се закључити да је постотак ријешених предмета у просјеку изнад 95%, с тим да број пренесених предмета варира у зависности од периода године у којем се подносе захтјеви грађана и комплетности саме документације. Општинска управа има организован инфо-пулт гдје грађани добивају потребна упутства код подношења својих захтјева. Највећи број издатих увјерења и извода је у матичној служби гдје број издатих извода из МК и увјерења расте из године у годину. Општина није вршила истраживање задовољства грађана услугама општинске управе, у првом реду услугама шалтер сале. У ту сврху водила се књига утисака и жалби у којима није било већих примједби.

У погледу информатичке опремљености у наредном периоду је потребно извршити набавку нове рачунарске опреме јер је постојећа, као и софтвер, стара преко 10 година. **Упоредо, па и приоритетно, треба вршити основно а потом и перманентно оспособљавање и обуку запослених.** Према претходној табели улагања у обуку запослених се углавном односе на обавезну обуку запослених у области вођења финансија у јавним установама – ЈЛС по принципима трезорског пословања, сертификације и ресертификације запослених. Остала улагања или обуке формалног или неформалног образовања и обучавања по принципу цјеложивотног учења у складу са новим захтјевима напредних техничко-технолошких рјешења нема. Највише се такве обуке и нова знања проводе и стичу кроз остварене пројекте инициране и већински финансиране од међународних субјеката и организација. Значајнији пројекти те врсте и са ефектима унапређења знања још увијек истог или већинског контингента запослених у ОУ су у периоду 2008-2019/2020.:

2008-2011. Пројекат управне одговорности (*Governance Accountabilits Project – GAP; USAID, Sweden, Netherlands*) у оквиру којег је поред неопходних материјално-техничких средстава, ИТ опреме, софтвера извршена и одговарајућа обука свих (тада) запослених који врше административне послове појединачно и у оквиру центра за услуге по принципима: „све на једном мјесту“ и „нека ходају папири а не људи“ (*Docu Nova, Data Nova, CAF методологија и сл.*); Проблем може представљати ниво стеченог, задржаног и обнављеног и размијењеног знања и праксе а добра је основа за пројекат Е – управе.

2015-2019/2020. Пројекат „Јачање улоге МЗ у БиХ“, [*Финансиран од стране влада Швицарске и Шведске, а имплементиран у првој фази од Развојног програма УН у БиХ (UNDP) са планираним наставком у фази 2. – 2020-2023.*]. Поред инфраструктурних објеката и набављене ИТ опреме за пројектне МЗ, стечена су и знања у области јачања локалне самоуправе као и практична и потребна знања кроз обуке, радионице и семинаре са адекватним сертификатима за учеснике – Управљање

пројектним циклусом (PCM), Фасилитација форума, Комуникација, Социјална одговорност, Методологија и координација рада МЗ, ECDL (European Computer Driving Licence) - напредна обука за кориштење основног пакета МСО итд.; Као и за претходни пројекат проблем или ризик може бити – одрживост, консолидација и пренос стеченог знања.

2019-2020. Пројекат ILDP [Integrated Local Development Project (ILDP)] који је заједнички пројекат Развојног програма Уједињених нација [United Nations Development Programme (UNDP)] и Владе Швајцарске који поред основног циља израде Стратегије развоја ЈЛС и упоредо стицања знања из области стратешког планирања и примјене јединствене методологије има значајан ефекат на извјесном и упоредном успостављању и обуци Јединице за управљање развојем, као самосталног одсјека директно одговорног начелнику општине, која ће се бринути о стратешком планирању и управљању развојем, те другим развојним активностима Општине.

Јавна безбједност

Криминалитет, јавни ред и мир

Осигурање личне и имовине свих грађана општине Петрово у надлежности је Полицијске станице Петрово која организационо припада Полицијској управи Добој. Када је ријеч о криминалитету и јавном реду и миру на подручју општине Петрово, може се рећи да је она на задовољавајућем нивоу.

У структури криминалитета у периоду 2015-2019. година највеће учешће имали су имовински деликти који су највећи ниво од 55% имали 2015. године, док је учешће имовинских деликата у 2019. години износило 48,15%. Учешће организованог и привредног криминала чини 1,85% када је забиљежено 1 дјело. Највећи број, укупно 5 случајева организованог и привредног криминала, забиљежен је 2017. године. Учешће броја крвних деликта у 2019. години износило је 11,11%, док је учешће наркоманије износило 3,70%. На остала кривична дјела отпада 31,48%.

Табела бр. 33: Структура криминалитета на подручју општине Петрово 2015-2019.

Структура	Укупно 2015-2019		2015		2016		2017		2018		2019	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Укупан број/постотак	283	100,0%	60	100%	45	100%	56	100%	68	100%	54	100%
Крвни деликти	26	9,2%	4	6,7%	1	2,2%	4	7,1%	11	16,2%	6	11,1%
Организовани и привредни криминал	12	4,2%	3	5,0%	1	2,2%	5	8,9%	2	2,9%	1	1,9%
Имовински деликти	142	50,2%	33	55,0%	19	42,2%	27	48,2%	37	54,4%	26	48,1%
Наркоманија	3	1,1%	1	1,7%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	3,7%
Трговина људима-проституција	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Остала кривична дјела	93	32,9%	19	31,7%	22	48,9%	18	32,1%	17	25,0%	17	31,5%
Малољетничка деликвенција	7	2,5%	0	0,0%	2	4,4%	2	3,6%	1	1,5%	2	3,7%

Извор: МУП РС, ПС Петрово; Обрада: Одјељење за општу управу

Са аспекта јавне безбједности на подручју општине Петрово може се идентификовати и проблем већег броја, првенствено паса, али и мачака луталица. Број паса луталица или незбринутих паса је значајан и свакодневно је евидентно 5-10 паса у насељеном урбаном центру као и рубним подручјима и руралним дијеловима општине. Тачну евиденцију је објективно немогуће вршити али је обавеза ове општине да проблем евидентира као и пријаве грађана везано за овај проблем. Истовремено је обавеза прописана одговарајућим позитивним прописима РС да се рјешавању проблема приступи на хуман начин – првенствено стерилизација а потом удомљавање и примјеном других прихватљивих начина у складу са прописима. Додатно и локално уочен проблем да се стерилисани пси у ужем окружењу пуштају слободно у околину - означени али и даље су луталице и незбринуте.

Процјена је да се пси довозе из азила из сусједних општина на територију општине Петрово што захтијева подузимање заједничких међуопштинских иницијатива како би се овај проблем квалитетно адресирао и почео рјешавати на свима прихватљив начин.

Закључак:

Образовање

С обзиром да на подручју општине тренутно не постоји установа предшколског образовања потребно је сагледати могућност адаптације постојећих простора у власништву општине Петрово за оснивање установе за предшколско образовање капацитета до 245 дјеце.

Основно образовање и средње образовање се суочава са све мањим бројем ученика. Посебно је то карактеристично за средњу школу у коју се уписује само једна трећина навршених основаца. У том смислу **намеће се потреба за осавремењавањем наставног процеса, улагањем у опрему и наставна средства те усклађивањем образовних профила са потребама тржишта рада.**

Здравство и социјална заштита:

Пружање здравствених услуга на подручју општине Петрово које се врши кроз Дом здравља „Озрен“ Петрово и амбуланте породичне медицине је на задовољавајућем нивоу. **Постоји потреба за проширењем спектра здравствених услуга, прије свега кроз оснивање гинеколошке амбуланте, унапређења квалитета стоматолошких услуга и набавке недостајућих дијагностичких апарата (рентген, недостајуће компоненте за ултразвук и сл.).** Такође, у наредном периоду потребно је посебно адресирати проблеме социјално рањивих друштвених група, прије свега дјеце без родитељског старања, борачке популације и особа са инвалидитетом, пензионера, жена у руралним подручјима и младих. У склопу будућих мјера неопходно је предвидјети циљане програме подршке који ће помоћи да се значајније унаприједи квалитет живота наведених друштвених група и афирмише њихова улога и мјесто у друштву.

Култура и спорт:

Постојећи објекти спорта и културе углавном задовољавају потреба грађана општине Петрово, с тим да је неопходно **издвајати значајна средства за њихово одржавање. У оквиру школских секција потребно је радити на омасовљењу школског спорта како би се код учесника развијале навике за бављење спортом. Поред тога, исказане су и образложене потребе за изградњом спортске дворане и тениског игралишта у наредном периоду.**

НВО и локална управа

У циљу стварања бољих услова рада запослених и пружања квалитетнијих услуга **потребно је извршити утопљавање зграде Општинске управе, замјену застарјеле рачунарске опреме а у циљу перманентног оспособљавања радника Општинске управе неопходно је израдити и спроводити програм перманентног стручног оспособљавања.** Учешће грађана у процесу доношења одлука треба довести на виши ниво због чега је у наредном периоду **потребно радити на јачању цивилног сектора и стварању услова за активније дјеловање невладиног сектора чије дјеловање ће допринијети развоју цјелокупне друштвене заједнице.**

Безбједност грађана

У области јавне сигурности и безбједности грађана биљежи се константно побољшање па се може рећи да је овај аспект услуга на задовољавајућем нивоу. Имовинска и лична сигурност грађана улива повјерење у локалну управу и у сваком случају погодује привлачењу инвестиција и смањењу одлива становништва. **Кроз додатне мјере превенције потребно је одржати тренд смањења криминалитета. Посебно издвојено је рјешавање проблема паса и мачака луталица на хуман и свима прихватљив начин.**

ђ) Стање јавне инфраструктуре и комуналних услуга

Стање и преглед путне инфраструктуре

Локални путеви на територију општине Одлуком о разврставању локалних путева и улица на подручју општине Петрово (Сл.гласник општине Петрово бр. 4/19) сврстани су према важности у путеве I, II и III реда као и у некатегорисане путне правце, а што је основа за план и програм одржавања према приоритетима. Локални путеви првог реда су дефинисани као путеви који повезују општину Петрово са сусједним општинама, а локални путеви другог реда дефинисани су као путеви који повезују насељена мјеста општине Петрово. Локалним путевима трећег реда дефинисани су путеви унутар насељених мјеста од значаја за мјесне заједнице. Најзначајнија путна комуникација за подручје општине Петрово је регионални пут II реда Добој- Петрово-граница РС/ФБиХ.

Табела бр. 34: Путна мрежа на подручју општине – у километрима 2013-2020.

Опис (категирија)	2013			2014			2015			2016			2017			2018			2019			2020		
	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ	A	M	Σ
Некатегорисани (проц.)	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
Локални категорисани (Л)	43	96	139	43	96	139	43	96	139	45	94	139	46	93	139	48	91	139	48	91	139	53	86	139
Регионални (Р)	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20
Укупно (Л+Р)	63	96	159	63	96	159	63	96	159	65	94	159	66	93	159	68	91	159	68	91	159	73	86	159

Легенда: А – асфалт, М – макадам;

Извор: Општина Петрово, Одјељење за стамбено-комуналне послове и просторно уређење

Може се рећи да је стање путне инфраструктуре релативно задовољавајуће. Већина макадамских путева се редовно одржава и у случају елементарних непогода брзо ставља у функцију. Асфалтни путеви су различите старости тако да се оцјена може дати од лоши – потребна детаљна реконструкција, до добри – новоизграђени, који се повећавају сваке године и за које је потребно редовно одржавања путних канала, пропуста, банкина што омогућава дужу трајност. Сличне или исте мјере би се морале проводити за све путне правце. Посебно је потребно сачинити бољу одлуку о категоризацији, на тој одлуци да се утврде приоритети и потребан обим, вријеме, динамика одржавања, анализа оправданости редовног одржавања или асфалтирања са обавезном заштитном инфраструктуром.

Енергетска инфраструктура¹¹

Општинско подручје Петрово напаја се електричном енергијом из електроенергетског система РС преко ЧТС¹² СОЧКОВАЦ 35/10kV и ЧТС ПЕТРОВО 35/10kV, ЗП “ЕЛЕКТРО ДОБОЈ” - Добој. Електроенергетска средњенапонска дистрибутивна мрежа у општини Петрово је у добром стању обзиром да је у највећем дијелу обухвата извршена њена реконструкција. У највећем дијелу обухвата нисконапонска дистрибутивна мрежа је изведена надземно и извршена је такође и њена реконструкција.

Значајно је да број потрошача електричне енергије у категорији „домаћинства“ приближно одговара стварном броју домаћинстава у општини Петрово што практично значи да је електрификација у том погледу комплетирана. Напајање електричном енергијом постојећих потрошача је на задовољавајућем нивоу уз могућност побољшања даљом реконструкцијом и изградњом нисконапонске (НН) мреже у складу са ширењем насеља као и одговарајуће мреже у пословним зонама и туристичкој зони.

На подручју општине Петрово само три 10kV далековода немају регулисано двострано напајање.

¹¹ Преузето (и прилагођено): Просторни план општине Петрово 2010-2021., Бањалука 2013

¹² ЧТС - чворна трафо-станица

Табела бр. 35: Преглед дистрибутивних трафостаница на подручју општине Петрово

Назив ТС	Број ТС	Снага	Потрошња на ТС (kWh)	Број потрошача - домаћинства	Број директно прикључених потрошача
Укупно Карановац	9	206	157.019	353	31
Укупно Сочковац	14	227	255.004	460	42
Укупно Какмуж	16	178	356.143	768	39
Укупно Петрово	21	181	335.700	990	108
Укупно Калуђерица	3	133	17.006	116	5
Укупно Порјечина	6	103	63.536	233	12
Укупно Кртова	1	100	7.452	48	1
Укупно општина Петрово	70	161	1.191.860	2.968	238

Извор: ЗП "ЕЛЕКТРО ДОБОЈ" - Добој

Термоенергетика¹³

Општина Петрово је релативно ријетко насељена и већина објеката су приватни стамбени и мањи стамбено пословни објекти. У највећем броју случајева обезбјеђује се топлотна енергија за загријавање просторија и за друге потребе из локалних извора топлоте по просторијама – пећи за ложење, а мањи дио, углавном производних објеката, има котловнице за централно гријање са одговарајућом инсталацијом. Главни енергент је огревно дрво и угаљ. Простор општине је познат и по геотермалним водама чија изворишта и капацитети још увијек нису довољно истражени. У сваком случају у наредном периоду неопходно је провођење мјера енергетске ефикасности и смањења загађења ваздуха (емисије угљендиоксида), те увођење бољих - ефикаснијих, еколошки прихватљивијих и одрживих рјешења за системе гријања и употребу еколошки чистих горива.

Јавна расвјета

Процјена су да је јавном или „уличном расвјетом“ расвјетом покривено око 30% насеља на подручју општине Петрово. Број расвјетних тијела се повећава сваке године, с тим да Општина Петрово издваја значајна средства за одржавање јавне расвјете и потрошњу електричне енергије.

Табела бр. 36: Јавна расвјета у општини Петрово 2016-2019.

Укупан број расвјетних тијела – по годинама	2016	2017	2018	2019
	694	724	754	784
Јавна расвјета - трошкови (у КМ)*	2016	2017	2018	2019
Потрошња електричне енергије	31.838,00	26.084,00	25.342,00	25.993,00
Инвестиционо одржавање	3.590,00	3.953,00	2.068,00	5.009,00
Проширење јавне расвјете	27.910,00	1.446,00	468	4.111,00
УКУПНО	63.338,00	31.483,00	27.878,00	35.113,00

Извор: Општина Петрово, Одјељење за стамбено-комуналне послове и просторно уређење

Рад уличне расвјете је регулисан путем временских тајмера. У наредном периоду **потребно је посебним актом дефинисати начине кориштења и финансирања јавне расвјете те размишљати и о могућностима за увођења накнаде (комуналне накнаде из које би се плаћали трошкови потрошње уличне расвјете) чиме би се створиле претпоставке и за проширење уличне расвјете, као и доношење одлуке којом би се улична расвјета пренијела на управљање и одржавање јавном комуналном предузећу или на други одговарајући начин јер је за остваривање пуних ефеката енергетске ефикасности важно и добро управљање.** Такође, важно је приликом замјене и уградње ЕЕ свјетиљки водити рачуна о томе да се изабере дугорочно најбоља рјешења како би се избјегли могући негативних ефекти и скупи трошкови одржавања због честих кварова или компликоване замјене свјетиљки.

Водоводна инфраструктура

У општини Петрово не постоји јединствени водоводни систем (прим: у наставку „водоводни систем“ се односи на више мањих засебних, мање или више системски ријешених водовода). Водоснабдијевање становништа се врши преко мањих водоводних система на нивоу мјесних

¹³ Преузето (и прилагођено): Просторни план општине Петрово 2010-2021., Бањалука 2013

заједница. МЗ Сочковац и МЗ Карановац имају засебне системе; МЗ Какмуж се снабдијева водом са изворишта „Волујак“ и „Поточани“ (системом Поточани не управља ЈКП „Вода“ него грађани, а има још мањих система – сеоских и индивидуалних водовода којима управљају грађани сами, што је случај са Порјечином, Кртовом и дијеловима Какмужа и Сочковца). МЗ Петрово се водом снабдијева из водоводног система који је развијен са изворишта „Калуђерица“ и „Волујак“. Новоотворени бањски комплекс се питком и изворском водом за друге потребе комплекса користи из водовода Сочковац што у догледно вријеме треба системски унаприједити.

Табела бр. 37: Преглед изворишта на подручју општине Петрово

Назив изворишта	Локација	Водоводни систем	Просјечни годишњи капацитет (л/с)	Просјечни годишњи капацитет (м3)	Транспорт воде до резервоара
Калуђерица 1 и 2	На падинама Озрена	водовод Петрово	3,5	110.376,0	гравитација
Јама	На падинама Озрена		5,0	157.680,0	гравитација
Лаконица 1	Какмуж	водовод Какмуж	6,0	189.216,0	гравитација
Лаконица 2	Какмуж		1,0	31.536,0	гравитација
Марковац	Какмуж		1,0	31.536,0	гравитација
Врела	Сочковац	водовод Сочковац	6,0	189.216,0	гравитација
Врелца	Карановац	дио Сочковца	3,5	110.376,0	гравитација
		дио Бољанића			гравитација
Прења	у долини Мале Прење	водовод Карановац	2,5	78.840,0	гравитација
Радојка	МЗ Порјечина	водовод Порјечина	0,5	15.768,0	гравитација
Мала изворишта	МЗ Порјечина	дио Порјечине	0,3	9.460,8	гравитација
Укупно:			29,3	924.004,8	

Извор: Студија водоснабдијевања општине Петрово, 2010-2035, Водинг-92, д.о.о., Бања Лука

Водоводни системи на подручју општине Петрово, дјелимично задовољавају потребе становништва и привреде. Процент становништва општине које се водом снабдијева организовано је доста висок и износи око 62%. Овим обухватом или организованим системом нису покривене све мјесне заједнице ни сви дијелови мјесних заједница (38%) које се снабдијевају на начин наведен у претходном пасусу – из мањих сеоских и индивидуалних водовода којима управљају грађани сами, што је случај са Порјечином, Кртовом и дијеловима Какмужа и Сочковца. Постојећа изворишта у систему су недовољног капацитета за потребе водоснабдијевања цијелог подручја општине Петрово, што поготово долази до изражаја у љетно вријеме када су у најгушће насељеном дијелу општине редовне редуције, а треба имати у виду новоисказане потребе за обезбјеђење водоснабдијевања за туристичку зону Калуђерица као и отварање бањског комплекса „Терме Озрен“ у Какмужу.

Начин водоснабдијевања из појединачних система је скуп због одржавања више водоводних система са различитих изворишта, као и потребе за успостављањем зона санитарне заштите свих изворишта што представља и финансијски и организациони проблем. Током 2013. године урађено је „Идејно рјешење водоснабдијевања општине Петрово“. Пројектовано рјешење водоводног система Петрово је засновано на концепту водоводног система који покрива цијело подручје општине Петрово у циљу равномјерне и фер расподјеле расположивих количина воде, као и количина воде са перспективних изворишта. У том смислу пројектован је водоводни систем који обједињује сва расположива изворишта.

Код водоснабдијевања у општини Петрово, тренутно се највећи проблеми односе на непознавање компоненти појединачних водоводних система због недостатка пројектне документације. Такође нема довољно података о профилима и положају нити дужини цјевовода. Недостаје мјерење у водоводним системима, како произведене количине воде тако и потрошене количине воде, а изворишта нису заштићена на адекватан начин. Појединачне водоводне системе карактеришу велики губици воде на транспортним цјевоводима па тако и у дистрибутивној мрежи а према претпоставкама, велики проценат цјевовода малих профила и цјевовода су од азбест цемента који су и дотрајали а и опасни по здравље.

Канализациона инфраструктура

Простор Општине Петрово спада у подручје за који није рађена документација за рјешавање проблема диспозиције отпадних вода, а канализациона мрежа је изграђена само за централни дио Општине. За овај дио канализационе мреже не постоји комплетна пројектна документација, нити се зна тачно профил и дужина цјевовода. Поред тога, није адекватно ријешена одводња отпадних вода јер нису рађени колектори за пречишћавање отпадне воде.

На изграђену канализациону мрежу, у урбаном и административном центру општине у МЗ Петрово, је прикључено 39 привредника и институција и 137 домаћинстава из колективног и индивидуалног становања. На други начин гледано то је мање од 10% од укупног броја домаћинстава и укупних потреба. И канализација и септичке јаме су неусловни, застарјели и сигурно онечишћују ужу околину али и најближе водотокове. Управљање канализационом мрежом није ријешено јер на комунално предузеће није пренешена или није прихваћена та обавеза.

У складу са савременим трендовима и концепцијом развоја Петрова, за урбана подручја у обухвату Просторног плана, предвиђа се сепаратни систем прикупљања и одводње употријебљених и атмосферских вода, а у сврху одводње предвиђена је изградња система оборинске канализације. То је значајан пројекат који би захтијевао и значајна финансијска средства која ће општина Петрово тешко самостално обезбиједити, али на томе свакако треба радити у будућности.

Телекомуникације

Када је у питању инфраструктура у области телекомуникација територија општине Петрово покривена је са 4 аутоматске телефонске централе (АТЦ СОЧКОВАЦ, АТЦ КАКМУЖ, АТЦ ПЕТРОВО и АТЦ ПОРЈЕЧИНА) са припадајућим мјесним телефонским мрежама. Једна централа је на подручју урбаног подручја док су остале на сеоским подручјима. Централне су адекватно везане оптичким кабловима. Телефонске централе АТЦ ПЕТРОВО, АТЦ КАКМУЖ и АТЦ СОЧКОВАЦ су спојене оптичким каблом са главном АТЦ у Добоју што је, у ствари, спој на трасу оптичког кабла Нови Град – Бања Лука – Бијељина – Требиње – Херцег Нови. Са друге стране положен је оптички кабал до АТЦ у Порјечини.

На дијеловима територије који тренутно нису покривени фиксном мрежом, или су капацитети мреже ограничени, претплатницима је омогућен тзв. CLL прикључак (*Cellular Local Loop*), фиксно-бездична телефонија која се корисити у насељима гдје је класична фиксна мрежа економски неоправдана. Развој мобилне телефоније је убрзанији тако да је број претплатника мобилне телефоније већи од броја претплатника фиксне телефоније. Што се тиче мобилне телефоније комуникације се обављају преко базних станица постављених на локацијама које су одредиле надлежне стручне екипе. Према локацијама и подацима са терена, покривеност мобилном телефонијом подручја општине је добра. Лоша покривеност је у МЗ Сочковац и дијеловима МЗ Какмуж (брдски дијелови, лоша оптичка видљивост и сл.).

Закључак:

Стање путне инфраструктуре, јавне расвјете, електродистрибутивне и телекомуникационе мреже је на задовољавајућем нивоу, са израженим специфичним проблемима по појединим областима и потребним интервенцијама, прије свега на проширењу доступности и подизању нивоа квалитета.

Водоснабдијевање није обухваћено јединственим системом што је један од кључних разлога за немогућност квалитетног управљања водоснабдијевањем а самим тиме није равномјерно и свима обезбијеђено квалитетно водоснабдијевање питком водом. Постоји идејно рјешење водоснабдијевања општине Петрово које је урађено 2013. године и на основу којег је пројектовано будуће рјешење водоводног система Петрово. Оно је засновано на концепту водоводног система који покрива цијело подручје општине, с тим да реализација таквог рјешенја захтијева значајна финансијска средства која се могу обезбиједити само комбиновањем више различитих извора (интерних и екстерних).

Канализациони систем не постоји, изграђен је само мањи дио мреже који покрива урбани дио подручја општине Петрово за који такође не постоји адекватна пројектна документација. На осталом подручју општине проблем канализације се рјешава путем септичких јама. У том контексту

неопходно је радити на изградњи канализационе мреже, односно, проширењу мреже у урбаном дијелу општине, туристичким зонама и комплексима, планираним пословним зонама али и у руралним дијеловима са већом концентрацијом становања индивидуалног и колективног.

е) Заштита животне средине укључујући заштиту од ризика природних непогода и катастрофа¹⁴

Поуздана оцјена стања животне средине неког подручја добија се на основу редовног мјерења основних параметара квалитета (квалите воде, ваздуха и земљишта). На основу тих података могу се правовремено предузети мјере за смањење негативног утицаја на квалитет животне средине. На подручју општине Петрово нема редовног мониторинга стања животне средине, мјерења и мониторинг се раде повремено. Треба додати и то да је посљедња верзија Локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП) израђена и усвојена од стране општине Петрово јула мјесеца 2012. године. Ниво имплементираниости није анализиран и оцјењиван. Општи и индикативно квалитативан закључак развојног тима је да кључни пројекти нису реализовани или су незнатно, парцијално реализовани. Квантитативно ЛЕАП у цјелини није реализован ни 50%. Развојни тим препоручује ажурирање постојећег ЛЕАП-а са продужењем рока важења а упоредо припрему и усвајање новог плана.

Стање површинских токова

Вода је основни предуслов за настанак и опстанак живота, а њено обезбјеђење у довољној количини и квалитету је један од основних предуслова за квалитет живота и здравља људи, те остварење одрживог развоја. Цијелом сјеверном и сјевероисточном границом општине Петрово протиче ријека Спреча која је најдужа притока ријеке Босне. Спреча извире код Шековића – Папраћа, даље тече преко Зворника, Калесије, Живиница, Лукавца, Тузле, Петрова и Грачанице дужином од 137km, и увире у ријеку Босну у Добоју. Слив ријеке Спрече је дио ширег слива ријеке Босне, који заједно са сливовима Уне, Врбаса и Дрине чини слив ријеке Саве. Према Уредби о класификацији вода и категоризацији водотока (СГРС, бр. 42/01) водотоци Спрече, и Босне од ушћа Спрече до Модриче су једини класификовани у трећу категорију, као најзагађенији водотоци у Републици Српској. То је резултат вишегодишњег индустријског оптерећења ријеке Спрече.

Оперативним мониторингом, који у оквиру Мониторинга квалитета површинских вода у Републици Српској проводи „Институт за воде“ д.о.о. Бијељина, одређено је мјерно мјесто за мониторинг ријеке Спрече је Сп-2, на ушћу Спрече у Босну, сјеверозападно од границе општине Петрово.

Табела бр. 38: Просјечне вриједности протока и концентрација основних параметара квалитета ријеке Спрече на мјерном мјесту Сп-2

Параметар	Општи физичко-хемијски параметри - трећа класа водотока ¹⁵	Јединица мјере	1. мјерење (2008.)	2. мјерење (2009.)
Средњи проток	Q _{мп} =4,7	m ³ s ⁻¹	10,5	7,5
Потрошња КМnO ₄	10-15	gm ⁻³	18,0	15,6
БПК ₅	4-7	gm ⁻³	2,4	2,79
Суспендоване материје	5-10	gm ⁻³	12.9	6.1
Укупни фосфор	0,03-0,05	gm ⁻³	0.142	0.089
Укупни азот	6,0-12,0	gm ⁻³	8.59	3.57

Напомена: Општина нема ни ресурсе ни надлежности да врши ову врсту мјерења. За ову анализу су кориштени подаци овлаштеног института „Институт за воде“ д.о.о. Бијељина

Q_{мп}-минимални средњемјесечни протоци 95% обезбијеђености

Из претходне табеле може се видјети да је повећана потрошња КМnO₄, што указује на повећану концентрацију органских материја у води које редукују кисеоник. Такође је повећана концентрација укупног фосфора, док је концентрација суспендованих материја у вријеме мјерења у границама за трећу класу водотока.

¹⁴ Преузето (прим. дјелимично прилагођено): Просторни план општине Петрово 2013.

¹⁵ Према Уредби о класификацији вода и категоризацији водотока (Сл.гл.РС бр.42/01)

Анализа концентрација тешких метала, растворених облика цинка, бакра, хрома и арсена, која је вршена на два профила, на ријеци Босни низводно од Спрече и на самој Спречи, показује да су задовољене дозвољене вриједности према Уредби о класификацији вода и категоризацији водотока.

Основни извори загађивања вода су нетретиране индустријске и комуналне отпадне воде, дренажне воде из пољопривреде и процједне воде из депонија. Индустријске отпадне воде у ријеку Спречу доспијевају из Тузле и Лукавца угрожавајући њен доњи ток до ушћа у Босну. Тако је ријека Спреча постала отворени колектор за све отпадне воде са подручја 11 општина кроз којих протиче. Низводно од индустријских постројења стање се донекле поправља усљед процеса аутопурификације.

Отпадне воде из индивидуалних објеката се испуштају у властите септичке јаме које најчешће нису адекватно изведене, што за посљедицу има инфилтрацију непречишћених отпадних вода у површинске и подземне токове.

Ерозиони утицаји у зони поточних токова и ријеке Спрече су врло неповољни, па се те зоне морају штитити одговарајућим мјерама, укључујући и заштиту од поплава. Посебну опасност представљају и минска поља која постају непознаница у подручјима поплава јер долази до помјерања мина при чему постојеће минске мапе више не пружају тачне информације.

Загађењу слива ријеке Спрече се не посвећује довољна пажња на државном нивоу. Надлежне власти се несинхронизовано и недовољно баве овим питањем, а глас јавности је и даље слаб и несразмјеран обиму, брзини и посљедицама деградације вода.

Стање земљишта

На загађивање земљишта утиче неодговарајућа пракса у пољопривреди и воћарству, укључујући неконтролисана и неадекватна примјена вјештачких ђубрива и пестицида, као и одсуство контроле квалитета воде која се користи за наводњавање, што је посебно карактеристично за општину Петрово ради лошег квалитета ријеке Спрече. Необрађено пољопривредно земљиште, односно претварање пољопривредног у грађевинско земљиште, представља посебан проблем уз проблем посљедица непланске изградње. Непланска или нелегална градња се претежно односи на рурална подручја општине а разлози су неразвијеност, слаба економска моћ индивидуално и уопште неразвијене заједнице, те непокривеност прописаним планским документима. Број неплански/нелегално изграђених објеката је непознат јер је непланском изградњом обухваћена и градња некад законом изузетих објеката – нпр. помоћних економских објеката у сеоским домаћинствима. Загађење земљишта заступљено је у подручјима интензивне индустријске активности, неадекватних одлагалишта отпада, рудника, као и на мјестима различитих акцидената.

Стање ваздуха

Главни узроци загађивања ваздуха су коришћење претежно фосилних горива за гријање у свим објектима јавним и индивидуалним, недостатак пречишћавања димних гасова, нерационално коришћење сировина и енергије, лоше одржавање итд. У порасту је и загађење од саобраћаја. На територији општине Петрово не постоји континуелни и уређени мониторинг ваздуха на основу кога би се могла дати адекватна оцјена квалитета. Међутим, пошто је привредна активност на ниском нивоу а саобраћај није нарочито интензиван, може се сматрати да ови извори загађења још увијек не представљају значајну опасност за квалитет ваздуха.

Тек повремено, у оквиру процедуре за издавање еколошке дозволе за покретање дјелатности привредних субјеката којима је еколошка дозвола услов за употребну дозволу и рад, врше се мјерења квалитета ваздуха. У том смислу, као обавеза привредних субјеката / приватних инвеститора, проведено је мјерење квалитета ваздуха на више локација привредних капацитета са подручја општине Петрово (локација „Техногас“ Какмуж - август 2010, предузеће „Есо line“ Петрово - новембар 2008, локација бензинске станице „Петрово“ Петрово - октобар 2009).

На основу резултата тадашњих мјерења све вриједности измјерених концентрација полутаната биле су значајно испод граничних вриједности.

Управљање отпадом

На подручју општине Петрово комуналне услуге обавља ЈКП „Вода“, Петрово¹⁶. Одвоз кућног отпада се врши редовно, једном седмично са подручја свих 7 мјесних заједница. Грађани отпад углавном одлажу у властите канте за отпад или у постављене посуде за одлагање отпада - контејнере. До половине 2006. године прикупљени отпад се, без претходног третмана, одлагао на дивљу депонију бившег рудокопа и јаловишта Делића брдо у Петрову. Одлуком Скупштине општине Петрово („Службени гласник општине Петрово – СГОП“, бр. 6/06) планирана је Станица за раздвајање чврстог комуналног отпада и дата на управљање ЈКП „Вода“ Петрово. Локација станице је напуштена шљункара, непосредно уз водоток ријеке Спрече и границе са Федерацијом БиХ. Површине је 5.000m². Како није извршено адекватно техничко опремање и уређење Станице, локација се користи само за одлагање отпада. Отпад се депонује без икакве претходне селекције и раздвајања. На територији општине не постоје предузећа за прикупљање секундарног отпада, нити постројења за рециклажу истог.

На основу података ЈКП “Вода” Петрово о броју привредних субјеката, корисника комуналних услуга одвоза чврстог отпада, број корисника у 2010. години и првом кварталу 2011. године износио је 89 а данас их је 140 што је око 90% привредних субјеката Општине који користе услуге ЈКП “Вода” Петрово.

Табела бр. 39: Број корисника услуге организованог одвожења отпада 2014-2018.

Категорија корисника – по годинама	2014	2015	2016	2017	2018
Физичка	1.074	1.127	1.149	1.163	1.197
Правна лица	120	118	110	133	140
Укупно	1.194	1.245	1.259	1.296	1.337

Извор: ЈКП „Вода“ Петрово

Видљив је и пораст броја корисника у сегменту физичких лица с тим да је укупна покривеност услугом организованог одвожења отпада код физичких лица око 47%. Према расположивим показатељима ЈКП „Вода“ организовано се прикупи и одложи на привремену Станицу за одлагање чврстог отпада у Петрову око 2.000 тона отпада. Осталих, око 2.000 тона отпада, се одлаже у природи на дивља одлагалишта отпада или се врши спаљивање отпада на непрописан начин. Поред тога, може се рећи да су све МЗ "покривене" услугом организованог одвожења отпада али некомплетно, обзиром да у мјесним заједницама нису обухваћена сва насељена мјеста и засеоци. Начин на који се обрачунава ова комунална услуга је различит уколико се ради о домаћинствима - по броју чланова домаћинства, а за правна лица према врсти дјелатности. Нема предвиђеног начина за раздвајање отпада на мјесту настанка - стакло, папир, пластика, метал, нема ни стимулативне цијене за раздвајање. Због тога, а и других показатеља, начин на који се управљања отпадом у општини Петрово још увијек није задовољавајући.

Као посљедица таквог стања јавља се проблем дифузног загађења које настаје од неуређених комуналних депонија, дивљих депонија, те директног бацања отпада у ријеке и језера. Процјењује се да на подручју општине Петрово има најмање дванаест локације гдје се евидентирани „дивље депоније“. Најчешће локације на којима настају мање „дивље депоније“ су поред главних саобраћајница, на напуштеним површинским коповима, шумске површине изван урбаног дијела и ненасељена мјеста. Чишћење идентификованих и видљивих, мањих и већих, дивљих депонија врши се готово редовно сваке године у вријеме већ традиционалне еколошке активности „Април – мјесец чистоће“ од 2004. године. Није било ограђивања због саме локације дивљих депонија, власништва над локацијама гдје настају (шуме, ријечни токови, запуштени копови и провалије, међуентитеска линија и околина мостова на ријеци Спречи). Дивље депоније је тешко и евидентирати а ријетко их пријављују и грађани (најчешћи произвођачи отпада и дивљих депонија). Предузетим активностима у периоду од 2004. када је уведен постојећи систем управљања отпадом, значајно је смањена, али не и довољно, количина нелегално депонованог отпада као и број и површина дивљих депонија за више од 75%. Значајно је да су приходи ЈКП које је задужено за управљање отпада само по основу

¹⁶ (ОРТ) - основни подаци о ЈКП као пружаоцу значајних јавних услуга дати су у наставку

накнада за услуге одвоза отпада физичким и правним лицима од 2004 (11.000КМ) до 2019 достигли до 120.000КМ што чини више од 35% укупних прихода ЈКП.

У контексту цјелокупне анализе ради разумијевања проблема везаних за пословање више пута поменутог јавног предузећа, у цјелини у јавном власништву и јавном интересу важно је дати основне податке о ЈКП „Вода“:

- ЈКП „Вода“ Петрово основала је СО Петрово 28.03.2011. године својом одлуком број: 01-022-24/11 а потом одлуком број: 01-022-89/11 му је повјерено управљање и одржавање водоводног система; одлуком број 01-022-64/05 одвоз и депоновање кућног смећа на подручју општине Петрово.

- Предузеће је у новом облику организовања по одлуци о оснивању почело са радом 15.08.2011. а вршење услуга 01.09.2011. године.

- Предузеће тренутно запошљава укупно 15 радника од чега 3 у администрацији (општи послови) и 12 запослених као оперативни технички сектор.

- у погледу механизације и техничке опремљености, на основу података из ЈКП за 2019., располаже са дотрајалим возним парком и механизацијом. Просјечна старост радних машина и специјалних возила за чишћење снијега је 37 година, возила за скупљање комуналног отпада је 27 година и путничког возила 16 година.

- остварени приходи у 2019. години су 443.370,47КМ или 96,45% од планираних (није реализовано планирано кредитно задужење од 58000КМ).

Развојни тим је дао општу оцјену стања ЈКП: „ЈКП својим укупним капацитетима нема могућности задовољавања постојећих и нових растућих или новопридодатих задужења и потреба. Један од проиоритета морао би бити унапређење укупних капацитета ЈКП и функционална реорганизација. Носилац тога мора бити оснивач – Општина као и менаџмент ЈКП.“

Заштита од елементарних непогода, природних катастрофа и несрећа

У септембру 2016. године од стране радне групе Општине уз консултантску подршку Републичке управе ЦЗ (РУЦЗ РС) припремљен је значајан документ под називом „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“ као полазни и основни документ за израду планске документације у области заштите и спашавања. Тим документом урађена је идентификација и анализа кључних ризика од елементарних непогода, природних и других несрећа на подручју општине Петрово. Између осталих, процијењени су и анализирани ризици од поплава, пожара, екстремних метеоролошких појава, ризици од активирања клизишта, земљотреса као и ризици од појаве нових болести као што је пандемијски грип. Значај документа за стратегију развоја се огледа у више аспеката: од примијењене методологије ризико-базираног димензионарања до обухваћених области и дијелова (поглавља) у складу са прописаним и обавезним садржајем: 1. дио – Опште карактеристике подручја општине Петрово; 2. дио – Анализа стања и идентификација ризика; 3. дио – Приједлог за ниво мјера и активности и 4. дио – Анекси (*обавезни: закони, прописи, стручна литература, извори и сл.*)

Докуменат је власништво општине Петрово и јаван је – доступан свим грађанима и субјектима и носиоцима заштите и спашавања.¹⁷

¹⁷ Детаљније објашњење документа „Процјена ...“ дато је и због његовог значаја али и свеобухватног садржаја и анализа као и честог помињања у оквиру ове Стратегије (ОПТ)

Потребе општинске цивилне заштите за заштиту и спашавање по основним областима и организованим јединицама:

Заштита од поплава	- једно ватрогасно возило за гашење шумских пожара са комплетом припадајуће опреме, алата, резервоаром за воду од 2000 литара - једно претеће возило са резервоаром за воду до 8000 литара и комплетом припадајуће опреме
Заштита од поплава, сњежних падавина, из рушевина, медицинска заштита	- опремање јединица опште и специјализоване намјене које покривају ову област одговарајућом опремом и одјећом (одјећа и обућа цивилне заштита, заштитни шлемови, средства за личну и узајамну заштиту – прву помоћ)
Евакуација и збрињавање становништва¹⁸	- шатори, контејнери, кухиње ауто-приколице, пољске кухиње, мањерке, прибор за јело, кревети и постељина, теренско возило, моторно возило за превоз људи, резерве прехранбених и средстава за хигијену.

Поплаве

Основу површинске хидрографије општинског подручја чини ријека Спреча са својим притокама: Јадрина, Каменичка ријека, Сочковачка ријека, Прења, Пониква и још неколико мањих водотока. Све притоке ријеке Спрече су бујичног карактера. У најтежем претпостављеном, а на анализама и потврђеном степену ризика од поплава, ријека Спреча у садејству са својим притокама и екстремним метеоролошким ризицима, изазива највеће поплаве често, поуздано, редовно, у већем до занемаривом степену угрожености.

Подаци о историјату, хронологији и учесталости, ризичним површинама по обиму и значају, угрожености јавних и индивидуалних објеката, плавним зонама, мапама ризика и рањивости, финансијским показатељима штета и сл. су детаљно у складу са прописаним поступцима и методологијама приказани у поменутом и обавезном документу „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“. Најуопштенији показатељи у сврху ове СЕА: до поплава већег обима са штетама које прелазе 10% укупног буџета општине и обухватом до 30% територије општине долази готово по правилу сваких 4 године, до поплава мањег обима и са мањим штетама и обухватом појединих дијелова општине долази сваке 2 године. Свака идентификована поплава (и остали ризици наведени у наставку!) по могућим узроцима и периодима обрађена је као реалан сценариј у складу са методологијом ризико-базираног димензионирања. За карактеристичан десетогодишњи период 2007-2016. упоредив са стогодишњим (поплава из маја 2014. има карактеристике 100-годишње, у оваквим анализама се морају обухватити и сви доступни подаци за период до 100 година).

На основу опште познатих хидрографских карактеристика може се рећи да остали водотоци овог подручја, претежно имају бујични карактер. Велики протицаји формирају се редовно након неколико часова по излучивању атмосферског талога, али у последње вријеме и року од неколико минута (примјер Алушки поток, дијелови Петрова и Какмужа; Каменичка ријека, дио Поточани доњи; Мекиљичка ријека у насељу Какмуж дио Баре; Сочковачка ријека, дијелови Каменици лијево и десно; Прења, Карановац, дијелови Молитвиште и Станица). Њихово бујично дејство је кратког трајања али са већим штетама.

Ријека Јадрина, Сочковачка ријека и Прења имају релативно високе обале и исправљен ток, тако да при појави великих вода не долази до плављења земљишта. Ипак, због претежно бујичног карактера у периодима већих падавина плаве значајне површине уз саму обалу, у доњем току насељена мјеста, наносе веће штете инфраструктури, а у зони ушћа у ријеку Спречу, пољопривредно земљиште.

У складу са идентификованим и анализираним ризицима од поплава предложене су и адекватне мјере заштите и ублажавања штетних посљедица¹⁹.

¹⁸ Потребе које се односе и на кризе изазване пандемијама као што је и пандемија корона вируса (COVID-19).

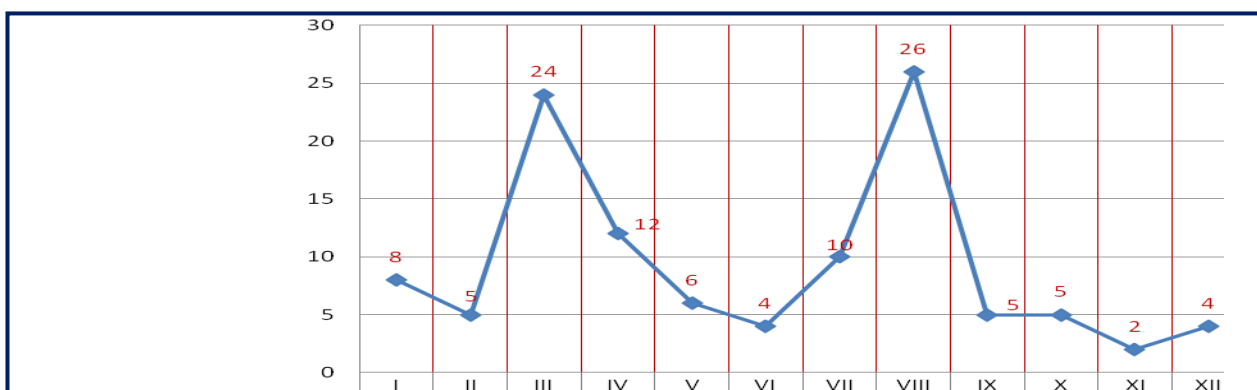
Пожари

У поменутом документу „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“ детаљно, као и за поплаве, обрађени су и пожари по сценаријима. Уопштено, на подручју општине Петрово идентификовани су ризици ид могућих пожара са већом материјалном штетом и то:

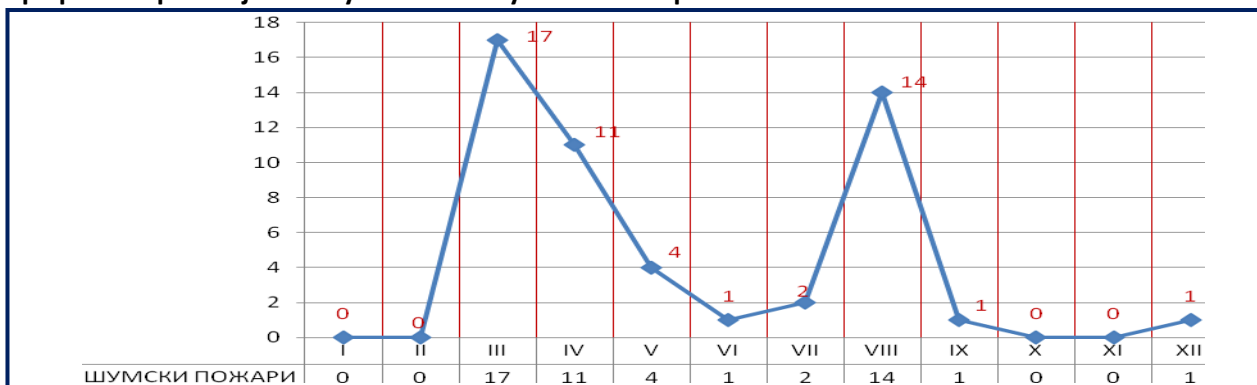
- Пожари (у дрвној индустрији, пожари у вишеспратницама, пожари у индустрији) могу проузроковати огромне материјалне штете вриједности преко 10.000.000КМ,
- Пожар вриједнијих објеката у индустрији,
- Пожари на трафо-станицама и разводним постројењима,
- Шумски пожари.

Поред поменутог основног документа, везано за пожарну угроженост општине Петрово, првенствено урбаног дијела административног центра општине, урађен је и План заштите од пожара 2015. године којим се, између осталог, предвиђа увођење заштите индустријских и јавних објеката стабилним инсталацијама за дојаву и гашење пожара. У објектима и комплексима гдје се ускладиштавају запаљиве течности и гасови обавезна је инсталација вањске хидрантске мреже, која би се искључиво употребљавала за гашење пожара на датом објекту (комплексу). На мјестима гдје не постоји (објекти колективног становања), и остали, пословни и јавни објекти у којима се окупља већи број људи, потребно је инсталирати паник расвјету, која би омогућила ефикаснију евакуацију у случају непогода. Општа динамика дешавања пожара – учесталости по мјесецима на основу петогодишње анализе (2011/2012-2015/2016) дата је у следећим графиконима.²⁰

Графикон бр. 7: Укупно пожара учесталост по мјесецима

Графикон бр. 8: Мјесечна учесталост шумских пожара

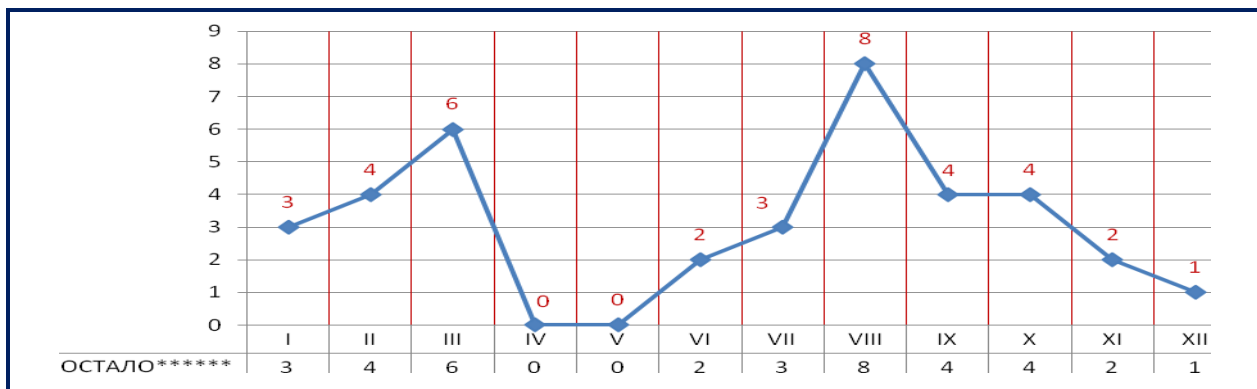

¹⁹ „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“; 4. дио – Приједлог за ниво мјера и активности

²⁰ примијењена класификација и методологија Ватрогасног савеза РС,

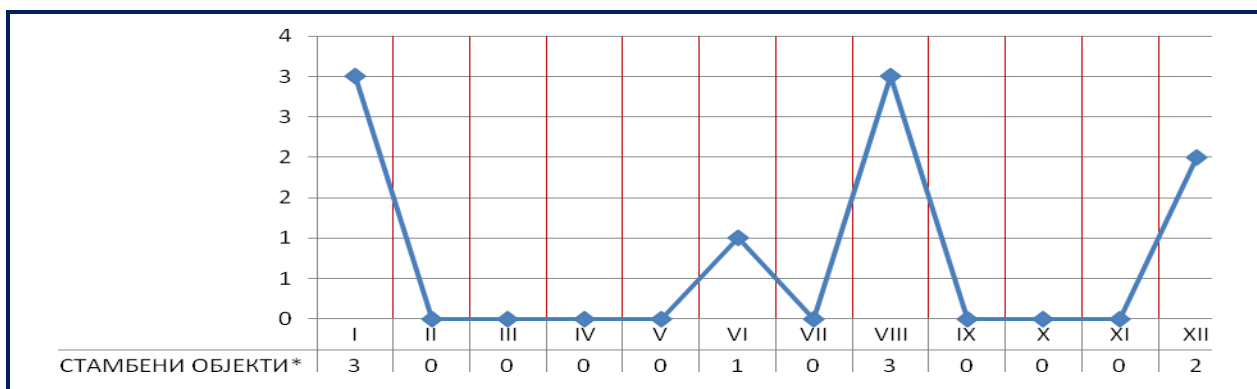
Извор: „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“

Графикон бр. 9: Мјесечна учесталост осталих пожара

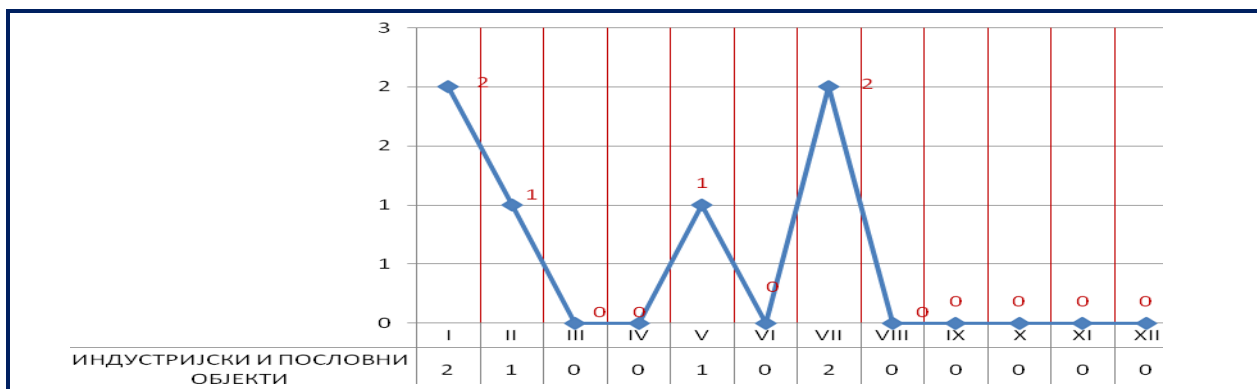

Према претходним графиконима у погледу учесталости пожара критични мјесеци за све а нарочито за шумске и остале пожаре који су блиско везани за шумске (раслиње, коров и дл.) су март и август.

Графикон бр. 10: Мјесечна учесталост пожара на стамбеним објектима

Графикон бр. 11: Мјесечна учесталост пожара на индустријско-пословним објектима

Према претходним графиконима у погледу учесталости пожара на стамбеним објектима су јануар, август и децембар а на индустријско-пословним објектима критични мјесеци су јануар, мај и јул.

Такође, по питању заштите од пожара потребно је сагледати капацитете Ватрогасне јединице. Констатовано је током 2016. године да Добровољна ватрогасна јединица Петрово не посједује довољно опреме за ефикасно гашење пожара. На располагању је било једно специјално теренско возило Лада Нива, навално ватрогасно возило – ватрогасни камион ТАМ 150 Т11 бхб и један модул високог притиска са резервоаром за воду уграђеним на ауто приколицу. Посебним планом потребно је утврдити како да се унаприједи опрема, а самим тим и ефикасност ватрогасне јединице.

Клизишта

Ризик од клизишта, одрона и нестабилних падина²¹ на подручју општине Петрово је евидентан. До сада су клизишта, одрони, нестабилне површине најчешће били узроковани подземним водама, ерозијом бујучних водотока.

Проблем представља чињеница да нема успостављеног катастра клизишта, нема јасне категоризације на клизишта, одроне и евидентиране нестабилне падине (постоје и то у гушће насељеним дијеловима). Сходно томе планска документација је тек на нивоу констатација стања и заснована је на процјенама па се тако и градња објеката врши на „ризичним“ подручјима по непотпутним планским документима. Како би се у будућем периоду смањило ризик и могуће штете од активирања клизишта, потребно је адекватно дјеловати у фази прије инцидента, значајно прилагођавање у фази инцидента и свакако послје инцидента. Општина у овом тренутку нема одговарајућих капацитета за одговор на ову врсту ризика.

Табела бр. 40: Преглед клизишта, одрона и нестабилних површина по локалитетима

Ред. број	Мјесна заједница	Број евидентираних клизишта	Опис
1.	Карановац	1	нема детаљног описа*
2.	Сочковац	2	нема детаљног описа
3.	Какмуж	7	нема детаљног описа
4.	Петрово	10	дјелимично локацију Бисићи (4 микро лок.)
5.	Калуђерица	1 ²²	нема описа - локација „Милотићи“
6.	Порјечина	5	нема детаљног описа
7.	Кртова	3	нема детаљног описа
Укупно		29	*нема описа и адекватног катастра

Извор: Просторни план општине Петрово 2010-2021.

Идентификовани проблеми јасно упућују и на приоритетне активност и мјере које треба предузети у вези са овим ризицима. Карактеристично је да и у Републичкој процјени подручје општине Петрово није сврстано у подручја погођена процесом клизања док је већи дио подручја Озрена у саставу града/општине Добој означен као погођено подручје катастра клизишта.

Клизишта није могуће раздвојити на санирана и активна а разлог је што за свако од клизишта неопходно је да се изведу геолошка истраживања на основу којих ће се извршити израда пројекта санације као и санирање истог. Том приликом је веома битно да се отклони разлог за формирање клизишта (постојање извора, ријечна ерозија, итд.).

Мине

Укупно регистрованих мински сумњивих површина, на подручју општине Петрово је мање од 80. Од укупне површине општине 27,7% територије су површине са ризиком од мина.

Противминским активностима (ПМА) техничког извиђања или чишћења до 2016. године површине враћене на употребу власницима или корисницима су тек 34% од укупне миниране површине. Преостало је 66% мински сумњивих, ризичних површина.

²¹ У заштити и спашавању као и стручним анализама (геологија и геоморфологија) уобичајен је израз „клизишта, одрони и нестабилне падине“

²² на мапи неевидентираних клизишта „Милотићи“ у МЗ Калуђерица (пored осталих неевидентираних; процјена је да укупно има више од 35 несанираних дугорочно, дакле активних или потенцијално активних)

Табела бр. 41: Преглед минске ситуације у општини Петрово – стање на 31.12.2018.

Статус пројекта	Број пројекта	Површина (м ²)	% учешће
Слободан	38,00	1.730.881,00	56,85%
Отворен задатак	0,00	0,00	0,00%
Дат донатору	0,00	0,00	0,00%
Завршен задатак	46,00	1.314.011,00	43,15%
Укупно	84,00	3.044.892,00	100,00%

Извор: Општина Петрово, Одјељење за општу управу, Служба цивилне заштите

Мински ризичне површине су углавном лоциране у долини Спрече као и у шумском подручју Истовремено, највише је деминираних површина до сада управо на овим локацијама (долина Спрече и шумска подручја). Већи дио деминирања и привођења намјени извршили су деминерски тимови РУЦЗ РС. У периоду од 1996. до данас од мина је смртно страдало више од 45 особа од чега 3 деминера. Посебан проблем представља удружени ризик поплава и минских ризика, у долини Спрече. Подручје ризично од мина је обрасло густом вегетацијом, плавни талас или помјера мине или их заплављује. Противминске активности су све отежаније и са све већим ризиком за деминере. Уопште од овог ризика, који се класификује као ризик високог степена, највишесу угрожени људи, а тек потом имовина, објекти, животна средина и инфраструктура. У последње три године није било минских несрећа на подручју општине.

Заштита здравља становништва – COVID 19

Као што је већ поменуто, још 2016. године идентификовани су ризици угрожавања здравља становништва на подручју општине Петрово услед појава нових болести попут пандемијског грипа. Тада је констатовано да се ради о догађајима „са ниском вјероватноћом појаве али да у случају појављивања може доћи до критичних посљедица оболијевања и смрти већег броја људи.“ Као одговор на уочене здравствене ризике наглашена је улога Дома здравља „Озрен“, који је смјештен у зони урбаног центра, а који у складу са просторним и организационим капацитетим треба да понуди здравствену заштиту становништва општине Петрово. У том контексту треба нагласити да се оквиру Дома здравља „Озрен“ обавља примарна здравствена заштита, као и дио секундарне, док се услуге лијечења пружају у Општој болници „Свети апостол Лука“ у Добоју.

Тежишно дјеловање као одговор на тренутно и у будућности актуелну пандемију COVID 19 је следеће: Општински кризни штаб за ванредне ситуације поступа по наложеним и препорученим мјерама штаба и институција Владе РС. Изолаториј или општински карантин је постојао у првом валу пандемије, а тренутно не постоји.

У периоду март – децембар 2020. преглед ситуације изазване пандемијом²³

Укупно заражених	64
Опорављено	25
Преминуло	16
Тренутно на лијечењу (болнички третман)	2
Под кућним надзором	4
Кроз општински карантин прошло	32
Укупно под надзором и у изолацији било	485

Извор: Општински штаб за ванредне ситуације- Оперативни тим;

²³ промјениви подаци готово свакодневно те их тако треба и третирати; за свакодневно праћење стања у РС и по општинама на <https://koronavirusrpskoj.com> (Званични подаци са службене странице Владе РС)

Закључак:

Стање квалитета параметара животне средине у општини Петрово, захваљујући првенствено ниском степену урбанизације и индустријализације, је још увијек на нивоу који се може контролисати и побољшавати. Велике површине на територији општине заузимају шуме и зелене површине које су веома важне у процесу регенерације животне средине. Онечишћење земљишта је присутно услед неадекватног збрињавања комуналног отпада гдје значајан дио становништва (око 50% домаћинстава) одлаже отпад на дивље депоније или неуређена одлагалишта. Такође, због неизграђене канализационе мреже јавља се проблем отпадних вода.

Један од кључних проблема у области заштите животне средине је загађеност ријеке Спрече. Проблем загађења ријеке Спрече захтијева свеобухватно дјеловање различитих институција, од државног до локалног нивоа с тим да је рјешавање загађења слива ријеке Спрече уврштено у План управљања сливом ријеке Саве, чија је израда обавеза за БиХ. Крајњи резултат којем се тежи је да се постигне добар еколошки и хемијски статус свих вода у сливу ријеке Спрече, кроз трајно смањење онечишћења до прихватљивих вриједности које захтијева законодавство Европске уније и Босне и Херцеговине.

Када је у питању **организовано управљање отпадом**, оно је још увијек незадовољавајуће и у погледу организационих и у погледу подузимања мјера интегралног приступа у управљању – смањење настанка отпада, раздвајање, депоновање, наплата и обухват. Најозбиљнији проблем представља велики број нелегалних депонија које је потребно хитно санирати и довести у првобитно стање. У складу с тим неопходно је приступити и реконструкцији и реорганизацији комуналног предузећа, како би се осигурала боља покривеност прикупљања и одвожења отпада са подручја цијеле општине а чиме би се смањила појава нелегалног депоновања различитих врста отпада. Поред тога, потребно је кренути са конкретним иницијативама везаним за селективно прикупљање отпада које би увелико олакшало даље управљање отпадом, а становништву омогућило и финансијске ефекте.

По питању **ризика од елементарних непогода, природних катастрофа и несрећа**, урађена је „Процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа на подручју општине Петрово“ као полазни документ за израду планске документације у области заштите и спашавања. Тим документом урађена је идентификација и анализа кључних ризика од елементарних непогода, природних и других несрећа на подручју општине Петрово укључујући и ризике угрожавања здравља становништва услед појава нових болести попут пандемијског грипа као што је то COVID 19. На основу урађене процјене дате су и препоруке које треба слиједити те јачати капацитете организација и институција (Дом здравља, Ватрогасна јединица, школске установе, Центар за социјални рад, ...) који треба да одговоре новонасталим изазовима. Поред тога, препоручене су мјере и неопходна побољшања укупних капацитета система заштите и спашавања, односно цивилне заштите, субјеката и носилаца. Тежиште на исказаним потребама јединица цивилне заштите и унапређење укупних капацитета кризног менаџмента, посебно за кризе типа пандемија, али и остале кризе гдје није могућ или није препоручен физички контакт и присуство кризног менаџмента (*нпр. поплаве већих размјера, минске ситуације, већи пожари, затворена подручја у вријеме земљотреса, болести животиња, тровање ваздуха хемијски акциденти итд...*).

ж) Стање просторно планске документације

Законом о уређењу простора и грађењу је прописано да документи просторног уређења могу бити стратешки (просторни план РС, просторни план подручја посебне намјене РС, заједнички просторни план за територију двије или више јединица локалне самоуправе, просторни план јединице локалне самоуправе и урбанистички план) и спроведбени (зонинг пла, регулациони пла, урбанистички пројекат и план парцелације). Општина Петрово од докумената просторног уређења има сљедеће стратешке и спроведбене документе:

Стратешки документи:

- Просторни план општине Петрово 2010-2021, површина обухвата 109,53 km² границе општине Петрово.

Спроведбени документи:

- Регулациони план „Пословна зона Петрово“ у Петрову (период 2009-2019), површина обухвата 22,1 ха
- Регулациони план „Пословна зона Сочковац“ у Сочковцу (период 2009-2019), површина обухвата 29,1 ха,
- Регулациони план „Пословна зона Карановац“ у Карановцу (период 2010-2020), површина обухвата 24 ха
- Регулациони план „Туристичка зона Калуђерица“ у Калуђерици (период 2010-2020), површина обухвата 32,72 ха

На основу члана 190. став 23. Закона о уређењу простора и грађењу је прописано да се спроведбени документи просторног уређења и након истека планског рока и даље примјењује до доношења нових спроведбених докумената према одредбама закона, ако нису у супротности са документима просторног уређења вишег реда који су у међувремену донесени.

Закључак:

Како административни центар Општине није регулисан нити једним спроведбеним документом просторног уређења осим дијела који је у обухвату РП Пословна зона Петрово, и неопходно је приступити изради урбанистичког плана Петрово и регулационог плана центра насељеног мјеста Петрово. По могућности, неопходно је планирати обезбјеђење средстава и за остала урбана подручја која су Просторним планом општине Петрово дефинисана за израду спроведбене просторно-планске документације.

Потребно је нагласити да од просторно планске документације недостаје просторно-плански документ за насељено мјесто Петрово (познато је да су Одлуком о уређењу простора и грађењу утврђене зоне урбана подручја па би самим тим требало уредити и начин грађења по тим зонама). Осим тога, у свим мјесним заједницама, осим МЗ Кртове, утврђена су урбана подручја а ни за једну МЗ још увијек није урађен просторно-плански документ, осим Регулационих планова пословних зона и Туристичке зоне.

з) Анализа буџета и пројекције средстава за финансирање реализације стратегије развоја

Кретање буџетских прихода и расхода Општине Петрово у периоду 2014 –2019. година представљено је у наредној табели (Табела бр. 41). Може се уочити да **буџетски приходи током цијелог периода имају благи тренд раста**. У структури прихода доминирају порески приходи са учешћем од преко 75% а унутар пореских прихода најзначајније учешће имају приходи од индиректних пореза. Само су приходи од индиректних пореза чинили 70% свих буџетских прихода у 2019. години што указује на чињеницу да **буџет Општине Петрово у значајној мјери зависи од једног извора прихода, односно, тренутног механизма расподеле средстава од индиректних пореза према јединицама локалне самоуправе у Републици Српској**.

Табела бр. 41: Упоредни преглед буџетских средстава општине Петрово (2014-2019.)

БУЏЕТСКА СТАВКА	2014	2015	2016	2017	2018	2019
УКУПНА БУЏЕТСКА СРЕДСТВА	2.162.026	2.356.701	2.499.425	2.420.323	2.576.947	2.637.029
ПОРЕСКИ ПРИХОДИ	1.802.866	1.791.441	1.825.692	1.774.980	1.957.725	2.076.136
Приходи од индиректних пореза	1.539.728	1.482.613	1.576.363	1.515.063	1.652.718	1.834.396
Остали порески приходи	263.138	308.828	249.329	259.917	305.007	241.740
НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ	199.716	252.779	250.435	313.205	218.129	219.359
Текући помоћи (грантови)	20.524	50.985	7.450	5.720	60.650	58.870
Капиталне помоћи (трансфери)	138.674	187.977	174.585	175.019	186.688	200.207
Примици за нефинансијску имовину	246	73.229	238.708	125.943	132.308	36.800
Остали примици	159.444	312.481	423.298	332.138	401.093	341.534
УКУПНА БУЏЕТСКА ПОТРОШЊА	2.370.949	2.305.612	2.481.969	2.423.017	2.525.111	2.538.714
Расходи за лична примања	811.193	826.142	819.910	878.402	913.858	947.258
Расходи за коришћење роба и услуга	589.575	514.144	581.366	521.454	547.887	519.240
Остали расходи	286.762	242.971	275.042	242.419	255.624	228.162
Расходи финансирања	77.069	71.586	60.899	51.650	38.673	29.136
Субвенције	64.352	59.423	36.753	24.927	24.612	35.647
Грантови	173.814	183.442	242.578	187.192	202.291	239.480
Изадаци за нефинансијску имовину (капитална улагања)	176.644	143.187	218.728	173.996	186.260	190.966
Остали непоменути буџетски издаци	191.540	264.717	246.693	342.977	355.906	348.825

Извор: Општина Петрово, Одјељење за привреду, финансије и друштвене дјелатности

Тренд благог раста присутан је и на страни буџетских расхода гдје се највише издваја за плате и накнаде запослених, око 35% укупних буџетских средстава. На име субвенција, грантова и капиталних улагања из општинског буџета се у просјеку сваке године издваја нешто више од 400.000КМ, од тога на грантове око 200.000КМ а на капиталне пројекте око 180.000КМ. Преглед буџетских издвајања по основу субвенција, грантова и капиталних улагања у општини Петрово у периоду 2014-2019. година дат је на **Графикону бр. 12**.

У структури финансирања капиталних пројеката у протеклом периоду највећа су издвајања била по основу изградње и реконструкције путне мреже те уређења комуналне инфраструктуре. Треба поменути и реализацију неколико капиталних пројеката који су дијелом или у потпуности финансирани из екстерних извора као што су: пројекти опоравка од поплава, пројекат „Развоја руралног пословања“ – IFAD, пројекат Јачање улоге МЗ – УНДП, пројекат опремања школа (World

Vision), изградња Сувог моста у МЗ Карановац (Норвешка амбасада, Влада РС) те други. Детаљнији преглед пројеката који су финансирани у потпуности или дијелом из екстерних извора је припремљен на основу расположивих информација и података и представљен је у табели број 42.

Графикон бр. 12: Преглед буџетских издвајања по основу субвенција, грантова и капиталних улагања у општини Петрово у периоду 2014-2019. година

Извор: Општина Петрово, Одјељење за привреду, финансије и друштвене дјелатности

Табела бр. 42: Најзначајнији пројекти и донаторски/грант извори (2014 - 2019. година)

Р.Б.	Пројекат	Донатор	Укупно	Средства донат.	Буџет општине	Влада РС	Директни корисници
			КМ	КМ	КМ	КМ	КМ
1	Дистрибуција сточне хране	ЕЦХО	15.018,65	15.018,65	0,00	0,00	0,00
2	Подршка пољопривредницима за опоравак од поплава	САД и Шведска	139.070,89	139.070,89	0,00	0,00	0,00
3	Реконструкција објекта - мост Јадрина	ЕУ	61.868,32	54.288,03	7.580,29	0,00	0,00
4	Опремање ОШ Вук Караџић	ЕУ	17.204,97	17.204,97	0,00	0,00	0,00
5	Набавка опреме за водовод	ЕЦХО	48.298,44	48.298,44	0,00	0,00	0,00
6	Набавка медицинске опреме за амбуланту	ЕЦХО	5.072,73	5.072,73	0,00	0,00	0,00
7	Санација сале Дома културе Петрово	САД	6.809,68	6.809,68	0,00	0,00	0,00
8	Санација кућа у Петрову	ЕУ	87.727,78	87.727,78	0,00	0,00	0,00
9	Реконструкција објекта - ОШ Вук Караџић	ЕУ	127.717,88	127.717,88	0,00	0,00	0,00
10	"Суви мост - Превентива од поплава"	Амб. Норвешке	96.172,57	48.484,56	12.753,01	34.935,00	0,00
11	Ковачев мост - Јадрина	Геокоп доо	130.399,69	124.459,39	5.940,30	0,00	0,00
12	Економ. оснаживање незапослених особа кроз производњу поврћа у пластеницима	МАИД и ЛДСЦ	49.000,00	19.600,00	19.600,00	0,00	9.800,00
13	Више појединачних пројеката који су реализовани у постпериоду поплава са директним и индиректним ефектима на отклањање штета и/или превентивно дјеловања основу извјештаја УСАИД и ЦРС од 04.03.2016.	Про будућност, Фонд солидарност, ИОМ, Амбасада Италије, Амбасада Њемачке и др.	139.099,47	114.339,47	4.760,00	20.000,00	0,00
14	ФЕРП - Хитни опоравак од поплава, компонента Б	Свјетска банка/УНДП	285.559,98	256.999,98	28.560,00	0,00	0,00
15	Пројекат "Јачање улоге МЗ у БиХ" 2016-2019 (инфраструктура, ОЦД, опрема за МЗ, друштвени центар, ЈЗУ ДЗ)	Владе Швицарске, Шведске, буџет општине, грађани	410.000,00	280.000,00	120.000,00	0,00	10.000,00

Р.Б.	Пројекат	Донатор	Укупно	Средства донат.	Буџет општине	Влада РС	Директни корисници
			КМ	КМ	КМ	КМ	КМ
16	Реконструкција асфалта Добој - Петрово, дионица Карановац-Какмуж (1 ф. 2016.; 2. ф. 2020) - процјена	Влада РС	1.925.000,00	0,00	0,00	1.925.000,00	0,00
17	Опоравак од поплава - стамбено збрињавање (2017-2019) - процјена	ИОМ/УНДП	90.000,00	80.000,00	10.000,00	0,00	0,00
18	Реконструкција моста на ријеци Спречи (Петрово-Ораховица/ФБиХ; 2019-2020)	Буџет општине /Компанија Ширбеговић	86.516,00	26.000,00	60.516,00	0,00	0,00
19	Изградња моста на ријеци Спречи (Порјечина Миричина/ФБиХ, 2019-2020) - процјена	Буџет општине/ Град Грачаница	250.000,00	0,00	250.000,00	0,00	0,00
20	Доградња ОШ у Карановцу (2017-2019) - процјена улагања	Буџет општине/ Влада РС/ Ворлд Вижн	50.000,00	20.000,00	30.000,00	0,00	0,00
21	Реконструкција школских објекта (195.583) и набавка санитетског возила за ЈЗУ ДЗ (97.791,50) - 2019	Влада Србије/ (Влада РС)	293.375,00	293.375,00	0,00	0,00	0,00
22	„Пројекат унапређења образовања – Петрово“	Влада РС - МУЛС/Ворлд Вижн	30.000,00	15.000,00	0,00	15.000,00	0,00
23	Асфалтирање путних праваца у свих седам МЗ (2019-2020) - по принципу 1:1КМ	Буџет општине/ Грађани	180.000,00	0,00	90.000,00	0,00	90.000,00
24	Пројекат „Чувајмо здравље да би чували једни друге“, опремање сестринске собе у Дому здравља „Озрен“.	Омладинска банка/Буџет општине	2.500,00	1.500,00	1.000,00	0,00	0,00
25	Инфраструктурно опремање ТЗ Калуђерица (2019-2020)	Влада РС/Буџет општине	243.000,00	0,00	40.000,00	203.000,00	0,00
26	Подршка у вријеме пандемије - процјена	разни донатори и буџет општине	100.000,00	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00
УКУПНО			4.869.412,05	1.830.967,45	730.709,60	2.197.935,00	109.800,00

Извор: Општинска управа, СС за ЛЕР

Из претходне табеле се може видјети да је у посматраном шестогодишњем периоду **из екстерних извора обезбијеђено више од 4 милиона КМ за реализацију развојних пројеката на подручју општине Петрово, односно, између 600.000 и 700.000 КМ годишње.**

Када је ријеч о тренутном финансијском стању општине Петрово, акумулиране обавезе на дан 31.05.2020 године износиле су 2.450.343 КМ, од чега краткорочне обавезе износе 729.256 КМ, а дугорочне обавезе 1.721.087 КМ.

Већина кредитних обавеза ће бити измирена до краја 2023. године с тим да постоји кредитно задужење за улагање у путну инфраструктуру (у износу од 270.000 КМ) које према тренутном плану отплате доспијева до августа 2041. године.

Процјена финансирања Стратегије развоја општине Петрово за период 2021.-2027. године припремљена је узимајући у обзир тренд издвојених средстава у претходном периоду, планираног буџета за текућу годину и пројекције буџета (документ оквирног буџета - ДОБ) за наредне три године, те процјену очекиваних допунских средстава из осталих екстерних извора. Такође, приликом процјене водило се рачуна о ограничењима у погледу акумулираних обавеза и задужености као и других ризика.

На основу анализе прибављених информација и података у погледу пројекције издвајања за Стратегију развоја општине Петрово за период 2021-2027. година, за капиталне пројекте и остале инвестиционо значајне пројекте је оквирно предвиђено 9,5 милиона КМ (3,5 милиона КМ буџетских и 6 милиона КМ из екстерних извора). Ова пројекција полази од претпоставке да ће до краја 2021. године издвајања реализацију капиталних пројеката из буџета и из екстерних извора бити нешто

нижа у односу на ранији период, због очекиваних негативних ефеката изазваних глобалном пандемијом вируса COVID 19. Од 2022. године планирана је стабилизација буџета и нешто већи проценат буџетских средстава за реализацију капиталних инвестиција на подручју општине (видјети Табелу број 43).

Потребно је на крају нагласити како је процјена финансирања Стратегије развоја припремљена путем консултација кључних чланова Развојног тима и Службе за финансије, те је усаглашена са начелником. Процјена служи као полазна основа за припрему индикативног оквира финансирања Стратегије развоја општине Петрово.

Табела бр. 43: Преглед процјене по главним изворима финансирања за период 2021.-2027. године

Извори финансирања стратегије развоја ЈЛС (у КМ)	УКУПНО (у хиљадама КМ)							
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Из буџета ЈЛС	400	450	450	500	550	550	600	3.500
Кредити, трансфери ентитета, јавна предузећа и приватни извори	250	300	350	450	450	500	500	2.800
ИПА, међународни донатори и остало	350	400	450	450	500	500	550	3.200
УКУПНО	1.000	1.150	1.250	1.400	1.500	1.550	1.650	9.500

Преглед процјене финансирања по основним областима развоја

Економски развој	Друштвени развој	Заштите животне средине	Укупно
2.600.000 КМ	5.100.000 КМ	1.800.000 КМ	9.500.000

2.2 SWOT анализа и стратешко фокусирање

а) Преглед унутрашњих и спољних фактора – SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Дobar стратешко-саобраћајни положај за инвестиције (близина магистралног пута Добој-Тузла, изграђена путна и жељезничка инфраструктура, близина предузетничке зоне Грачаница). ✓ Инфраструктурне могућности за инвестиције (пословна зона Петрово, пословна зона Сочковац, пословна зона Карановац, туристичка зона Калуђерица). ✓ Реномирани инвеститори присутни на територији општине (Есо Line, TGP - SOL group, Компанија Мессер, Компанија Милојевић, Технопласт 96, Лимекс, Ирадиа, Јатопродукт, Ђурић МБ и др.). ✓ Природна богатства (извори термоминералне воде, минералне сировине, питка вода, шума) ✓ Бањски комплекс (компанија Милојевић) ✓ Реномирани пчелари - Потенцијали за воћарство, сточарство (перадари), пчеларство, прикупљање и производњу љековитог биља. ✓ Руководство локалне управа са израженом вољом за подршку активном управљању развојем и одређењем за сталним унапређењем стања у локалној управи ✓ Значајан број урађених стратешко-планских докумената (Просторни план општине, Регулациони планови 3 пословне и 1 туристичке зоне, ЛЕАП) ✓ Значајан удио радне снаге у реалном сектору ✓ Природна средина, у односу на развијеније средине, још незагађена са могућим позитивним интервенцијама на унапређењу и довођењу у стање чисте и здраве, посебно у планинском подручју. ✓ Манастир „Озрен“ (Свети Никола) ✓ Међународни озренски планинарски маратон и друге промотивне спортске, културне, вјерске и привредне манифестације 	<ul style="list-style-type: none"> ◇ Низак ниво животног стандарда. ◇ Велика незапосленост и одлазак младе радне снаге ◇ Ниска привредна активност у поређењу са просјеком РС и БиХ (релативно мали број предузећа у односу на број становника). ◇ Недовољна истраженост природних и недовољна искориштеност туристичких ресурса. ◇ Ниска стопа наталитета и одлив становништва. ◇ Неповољни услови за опстанак младих – првенствено услови за друштвене активности као и могућност за запошљавање по завршетку школовања. ◇ Недовољно развијена друштвена, образовна, спортска, здравствена и културна инфраструктура ◇ недостатак специјалистичких здравствених услуга, ◇ лоше управљање отпадом и слаба покривеност одвозом, ◇ дивље депоније, ◇ велики број септичких јама, ◇ непостојање канализационе мреже, ◇ испарчан систем водоснабдијевања ◇ Неусклађеност понуде образовних профила радне снаге са потребама инвеститора ◇ Недовољно развијена комунална инфраструктура ◇ Недовољан рурални развој ◇ Нема а обавезани су спроведбени просторно-плански документи за административни центар општине и дијелова насељених мјеста за које по Просторном плану постоји обавеза ◇ Запуштеност и уситњеност пољопривредних посједа и слаба организованост пољопривредних произвођача ◇ Недовољно изражен предузетнички дух (мали број новорегистрованих предузетничких радњи) ◇ Лоша или недовршена и нејасно дефинисана приватизација јавних предузећа ◇ Лоша или недовољна укљученост привредних субјеката – друштвена одговорност ◇ Неповољна старосна структура и „рад на црно“ ◇ Неопремљеност пословних зона, недефинисано власништво и управљање пословним зонама ◇ Још увијек низак степен промоције заједнице са свим предностима ◇ Одсуство акивнијег приступа очувању природне средине са континуираним унапређењем ◇ Велики број нелегално изграђених објеката

ПРИЛИКЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> 🕒 Туристички потенцијал озренског краја, 🕒 Кориштење фондова ЕУ и других донаторских средстава 🕒 Расположивост републичких развојних фондова 🕒 Интеграциони процеси у земљама Југоисточне Европе (прекогранично отварање), сарадња на пројектима од заједничког интереса са братским општинама 🕒 Остваривање сарадње и инвестиција са људима са простора Озрена који раде у иностранству 🕒 Близина тржишта Хрватске и Србије 🕒 Усклађеност стратешких докумената општине са стратешким документима Републике Српске, БиХ и ЕУ 🕒 Могућност јавно-приватног партнерства 🕒 Будућа модернизација и измјена трасе садашњег магистралног пута Добој – Тузла, са карактеристикама „брзе цесте“, може бити потенцијална прилика са позитивним утицајем на развој пословних активности као и интереса за пословне зоне 	<ul style="list-style-type: none"> 🕒 Посљедице пандемије COVID-а 19 и продубљење глобалне економске кризе која ће утицати на локалну привреду и социјално стање у општини 🕒 Прогресивна депопулација заједнице посебно напуштање села 🕒 Миграција радно способног становништва 🕒 Неријешени имовинско-правни односи и неусаглашена катастарска и грађевинарска евиденција са градом Грачаница 🕒 Недостатак/Изостанак укупне политичке воље у размјени и усклађивању земљишне документације 🕒 Правна и политичка нестабилност у БиХ и региону 🕒 Недовољно стимулативан правни и финансијски оквир за развој предузећа у РС и БиХ, који одвраћа инвеститоре од улагања 🕒 Константно смањење средстава од донација и поштравање услова за добијање истих 🕒 Промјена и регулација тока ријеке Спрече као субрегионални пројекат може имати негативан утицај на заштиту од поплава подручја општине Петрово уколико упоредо и уравнотежено не буде вршена регулација корита и обала обострано (РС и ФБиХ)

б) Стратешко фокусирање

Стратешки фокуси општине Петрово утврђени су на основу прикупљених података и налаза ситуационе анализе која обухвата све важне аспекте живота и развоја општине. Исходиште за дефинисање стратешких фокуса општине Петрово представљају уочени кључни изазови у сфери економског и друштвеног развоја, односно заштите животне средине. Насупрот изазовима сагледани су кључни потенцијали и компаративне предности подручја како би се што боље искористиле постојеће снаге и развојне шансе. У складу с тим Развојни тим општине Петрово се определијелио за сљедеће стратешке фокусе:

Развој локалне економије базиран на производима и услугама више додане вриједности

У погледу **економског развоја** неопходно је направити одлучније искорак како би се расположиви ресурси и потенцијали ставили у функцију запошљавања. Овдје је потребно ставити посебан акценат на запошљавање жена (женске радне снаге) обзиром на њихов положај на тржишту рада те креирање боље плаћених послова имајући у виду изразито низак ниво просјечних плата за запослене на подручју општине. То су истовремено и кључне претпоставке за заустављање економских миграција које су присутне већ дужи временски период.

У том контексту неопходно је **подстицати и подржавати развој самосталног предузетништва**, растућих, водећих и потенцијалних прерађивачких дјелатности у области дрвопрераде, металске индустрије, прераде пластичних маса, графичарске и производње амбалажног асортимана у складу са еколошким захтјевима, те недостајућих и комплементарних занатских и услужних дјелатности. Такође, неопходно је подстицати повезивање малог и средњег предузетништва у погледу надопуњавања и ширења асортимана производа и заједничког маркетинг наступа. Неизоставни дио будуће подршке је и успостављање везе средњешколског образовања са водећим прерађивачким капацитетима кроз примијењену практичну наставу.

У **пољопривредној производњи** фокус је потребно ставити на развој пољопривреде која је базирана на новим знањима и технологијама, које дају могућности комерцијалне производње на уситњеним посједима и које омогућују креирање пољопривредних производа са вишом тржишном вриједношћу, дужим роком трајања и складиштења и могућностима пласмана на нова тржишта.

Када се говори о стварању **претпоставки за развој туризма**, оне су усмјерене прије свега на еколошки, вјерски и бањско-рекреативни туризам гдје постоје важни природни и културно-историјски предуслови које треба надоградити одговарајућом туристичком инфраструктуром.

Побољшање квалитете и доступности јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине.

Општина Петрово има низ природних, климатских и географских карактеристика које јој дају могућност да буде атрактивно мјесто за живот, нарочито жена и младих. У том смислу неопходне су стратешке интервенције у погледу подизања квалитете и доступности јавних услуга и комуналне инфраструктуре. У првом реду то се односи на услуге предшколског, основног и средњег образовања, здравствене заштите као и социјалне бриге о свим рањивим категоријама. Садржаје у области културе и спорта потребно је унапређивати и прилагођавати потребама и интересима локалног становништва, нарочито младих, кроз улагања у инфраструктуру и бољу организацију самих догађаја. Истовремено, потребно је модернизовати услуге јавне управе и ојачати сарадњу са цивилним сектором који ће преузети активнију улогу у реализацији будућих развојних пројеката. Ипак, кључни изазови остају везани за рјешавање кључних пројеката уређења комуналне инфраструктуре, изградњу јединственог водоводног система и канализационе мреже, гдје представници општинске управе морају активно тражити могућности и партнере у домаћим и међународним институцијама, који су спремни да финансијски подрже такву врсту иницијатива.

Очување животне средине уз рационално кориштење природних ресурса као покретача свеукупног развоја општине Петрово

Овај фокус усмјерен је ка рационалном кориштењу природних ресурса и заштити животне средине, кроз предузимање низа мјера у погледу заштите земљишта, воде, ваздуха и биодиверзитета. Посебну пажњу потребно је усмјерити на рјешавање проблематике одлагања отпада, заштити од поплава и других несрећа те јачању организационих и материјалних капацитета, нарочито у свјетлу актуелних догађаја изазваних пандемијом COVID 19, како би се сачували богати природни ресурси локалног подручја **али прије свега људски потенцијали као највећа вриједност општине.**

2.3 Визија развоја и стратешки циљеви, са индикаторима

а) Визија развоја

Петрово 2030 – у кругу развијених заједница.

Препознатљива по приликама за квалитетан живот и уносно пословање, здрава, подмлађена, напредна средина са стабилним демографским растом, растом предузетничких породичних бизниса и одрживих домаћинстава, повећаним бројем растућих малих и средњих предузећа, са квалитетним запошљавањем и улагањима у друштвену инфраструктуру, заједница која живи у пуном складу са природним и духовним богатством Озрена.

б) Стратешки циљеви, са индикаторима

Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности

Први стратешки циљ препознаје потребу да се у погледу будућег економског развоја расположиви ресурси и потенцијали ставе у функцију запошљавања и побољшања кључних економских параметара. Основа за то је производња производа и услуга више додане вриједности због чега се планира активније радити на унапређењу конкурентности и успостављању ланаца вриједности у пољопривреди као стратешкој дјелатности обзиром да се већина становништва општине Петрово бави пољопривредом. Упоредо с тим у оквиру овог стратешког циља подстицаће се развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде гдје општина Петрово посједује значајне потенцијале који још увијек нису адекватно валоризовани. **Очекује се да ће реализација првог стратешког циља довести до подизања укупног нивоа прихода локалне привреде, повећања запослености, нарочито женске радне снаге, као и нето плата које су тренутно испод републичког просјека.**

Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине

Кључни изазов за општину Петрово у наредном периоду је заустављање одлива становништва, нарочито младих и радно способних. У складу с тим други стратешки циљ је усмјерен на то да се створе услови за останак становништва а то је у првом реду, поред економских услова, побољшање квалитета и доступности јавних и комуналних услуга те уравнотежен развој како урбаних тако и руралних дијелова општине Петрово.

Стратешки циљ 3: Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса

Трећи стратешки циљ препознаје потребу да се природни ресурси које општина Петрово посједује ставе у функцију одрживог развоја те да се очува и заштити животна средина. Како је већ раније наглашено у оквиру овог стратешког циља посебна пажња ће се усмјерити на рјешавање проблематике одлагања отпада, заштиту од поплава и других несрећа те јачање организационих и материјалних капацитета, нарочито у свјетлу актуелних догађаја изазваних пандемијом COVID 19, како би се сачували богати природни ресурси локалног подручја **али прије свега људски потенцијали као највећа вриједност општине.**

Табела 44: Индикатори (утицаја) реализације стратешких циљева

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2018. година)	Циљна вриједност (2027. година)
Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности	Просјечна нето плата исплаћена на подручју општине, КМ	639	900
	Укупан приход предузећа, мил. КМ	40	55
	Број запослених ²⁴ (од тога жена)	1.262 (544)	1.450 (730)
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине	Миграциони салдо – петогодишњи просјек	-17	-10
	Удио радно способног становништва у укупном броју становника	60%	61%
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса	Количина комуналног отпада која се одлаже на дивљим депонијама – у тонама	2.000	< 1.000
	Износ пријављених штета од елементарних непогода - петогодишњи просјек ²⁵	1.200.000	< 1.000.000

²⁴ Веза са СДГ оквиром за БиХ -8.1

²⁵ Последња и репрезентативна анализа урађена за период 2007-2014. (СС за ЛЕР, РГ за израду Процјене и Елабората о штетама по јединственој методологији за процјену штета)

3. Приоритети и мјере са индикаторима

а) Преглед приоритета и припадајућих мјера са индикаторима

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	Везани приоритети уз Стратешки циљ 1
Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности	Приоритет 1.1: Унапређење конкурентности и успостављање ланца вриједности у пољопривреди
	Приоритет 1.2: Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде

Табела 45: Приоритети за Стратешки циљ 1 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	ПРИОРИТЕТ 1.1: УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ	Број регистрованих пољопривредних произвођача	142	180
		Укупне засијане површине	1.435ha	1.700ha
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 1.1.1. Брендирање локалних пољопривредних и прехранбених производа				
Мјера 1.1.2. Подршка пољопривредним газдинствима у набаци опреме и повећању сточног фонда				
Мјера 1.1.3. Подстицаји у заснивању нових и обнови старих воћних засада – воћњака и плантажа				
Мјера 1.1.4. Прикупљање, плантажна производња и прерада љековитог, ароматичног и медоносног биља (ЛАБ)				
Мјера 1.1.5. Ревитализација задругарства				
СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1	ПРИОРИТЕТ 1.2: РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПРАРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
		Број самосталних предузетника (од тога жена)	88 (18)	110 (30)
		Број запослених у прерађивачкој индустрији	753	900
		Број евидентираних туристичких ноћења – петогодишњи просјек (2014-2018)	270	400
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 1.2.1. Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема				
Мјера 1.2.2. Активирање постојећих и успостављање нових пословних зона				
Мјера 1.2.3. Изградња туристичке инфраструктуре				
Мјера 1.2.4. Развој еколошког (сеоског/етно), вјерског и бањско-рекреативног туризма				

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	Везани приоритети уз Стратешки циљ 2
Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, с акцентом на рурална подручја општине	Приоритет 2.1: Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине
	Приоритет 2.2: Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите
	Приоритет 2.3: Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности јавне управе

Табела 46: Приоритети за Стратешки циљ 2 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2	ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
	ПРИОРИТЕТ 2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ И ПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПОПУЛАЦИОНЕ ПОЛИТИКЕ	Укупан број дјеце уписане у вртић, основне и средњу школу	470	650
		Број чланова регистрованих спортских и културних организација (спортске + културно-умјетничке)	385 (250 + 135)	430 (290 + 140)
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 2.1.1. Увођење предшколског образовања и обезбјеђење нових и недостајућих физичких и кадровских предуслова				
Мјера 2.1.2. Осавремењавање основног и средњошколског образовања				
Мјера 2.1.3. Изградња инфраструктуре за развој спорта на подручју општине				
Мјера 2.1.4. Провођење мјера популационе политике				
	ПРИОРИТЕТ 2.2. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
		Број умрлих од ризичних болести – петогодишњи просјек (2014-2018)	68	60
		Број корисника сталне и једнократне ночане помоћи - петогодишњи просјек (2014-2018)	53	45
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
2.2.1. Развој примарне здравствене заштите				
2.2.2. Подршка рањивим категоријама становништва општине				
	ПРИОРИТЕТ 2.3. ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПОДИЗАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ЈАВНЕ УПРАВЕ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
		Процент становништва који је прикључен на систем водоснабдијевања	62%	70%
		Број физичких и правних лица прикључених на канализациону мрежу	176 (37 + 139)	300 (40 + 260)
		Локални путна мрежа – однос однос асфалтираних и макадамских локалних путева у км	48км : 91км (подаци за 2019. годину)	70км : 69км
		Процент пренесених (неријешених) предмета локалне администрације - петогодишњи просјек	1,7%	< 1%
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 2.3.1. Унапређење услуге водоснабдијевања (упоредо и система канализације 2.3.2.)				
Мјера 2.3.2. Проширење канализационе мреже (упоредо и система водоснабдијевања 2.3.1.)				
Мјера 2.3.3. Модернизација путне инфраструктуре				
Мјера 2.3.4. Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса				

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса	Везани приоритети уз Стратешки циљ 3		
	Приоритет 3.1: Унапређење система управљања комуналним отпадом и промоција енергетске ефикасности		
	Приоритет 3.2: Ефикасније управљање простором и смањење ризика од елементарних непогода и других несрећа		

Табела 47: Приоритети за Стратешки циљ 3 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3	ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
ПРИОРИТЕТ 3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ И ПРОМОЦИЈА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ		Процент становништва који је укључен у систем организованог прикупљања отпада	47%	70%
		Годишња издвајања из буџета по основу потрошене електричне енергије (јавни објекти, домови културе, јавна расвјета) – у КМ	28.320	25.000
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 3.1.1. Рјешавање проблема збрињавања отпада				
Мјера 3.1.2. Провођење мјера енергетске ефикасности				
ПРИОРИТЕТ 3.2. ЕФИКАСНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ПРОСТОРОМ И СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЋА		Индикатор (крајњег резултата)	Полазна вриједност (2018.)	Циљна вриједност (2027.)
		Процент случајева нелегалне градње	>20%	<20%
		Изграђени ниво капацитета Ватрогасне јединице за дјеловање у ситуацијама пожара и елементарних непогода мјерен у процентима	<50%	>70%
ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА				
Мјера 3.2.1. Јачање капацитета за дјеловање у ванредним ситуацијама и смањење ризика од елементарних/природних непогода				
Мјера 3.2.2. Ажурирање и иновирање просторно-планске документације				

4. Стратешки пројекти²⁶

Стратешки пројекат 1: „Успостављање откупно-прерађивачке станице“ подразумијева изградњу објекта са опремом, хладњачом и сушаром, те опремом за екстракцију и дестилацију љековитог и ароматичног биља. Овим стратешким пројектом омогућиће се производња производа више додане вриједности и олакшаће се наступ на тржишту за локалне пољопривредне произвођаче. Оквирна вриједност овог пројекта је 200.000 КМ а предвиђено је финансирање из више различитих извора.

Стратешки пројекат 2: Изградња „Озренске куће“. Ради се о пројекту чије ће архитектонско рјешење бити засновано на традиционалној градњи, уклопљеној у природно окружење, гдје ће бити заступљена локална типична гастро понуда уз повезивање са локалном производњом. Упоредо ће се радити на промоцији кроз инфо мапе и други промотивни материјал. Пројекат ће допринијети афирмацији културно-историских знаменитости подручја општине Петрово и развоју туризма и пољопривреде. Оквирна вриједност овог пројекта је 70.000 КМ а финансирање је предвиђено из општинског буџета (30%) и из екстерних извора (70%).

Стратешки пројекат 3: „Изградње дјечијег обданишта у општини Петрово“. Потреба за овим пројектом јавила се обзиром на чињеницу да на подручју општине Петрово не постоји установа за предшколско образовање. Општина у свом власништву располаже са простором који би се уз адаптацију и опремање могао прилагодити раду дјечијег обданишта у складу за Правилником о оснивању установа предшколског образовања. Укупан износ предвиђен за реализацију овог пројекта је 220.000 КМ (простор, адаптација и доградња простора 70%; опрема и намјештај 30%) а финансирао би се из буџета Општине до 50% и екстерних извора 50%.

Стратешки пројекат 4: „Изградња спортске дворане у општини Петрово“. На подручју општине Петрово не постоји јавни спортски објекат затвореног типа. Постоје двије школске физкултурне сале у којима наставу одржавају основне и средња школа. За одржавање спортских и других догађаја од интереса за локалну заједницу и одржавање припрема спортиста, нарочито у зимском периоду, намеће се потреба изградње спортске дворане затвореног типа, као и одржавање постојећих полигона и спортских терена како би се омладина и спортисти што масовније бавили спортом. У складу с тим пројектом је предвиђена изградња и стављање у функцију објекта затворене спортске дворане са 400 сједећих мјеста. Оквирна вриједност пројекта је 500.000 КМ а финансирање би било претежно из екстерних извора (80%)

Стратешки пројекат 5: „Опремање гинеколошке амбуланте у Дому здравља Петрово“. Опремањем гинеколошке амбуланте ниво здравствене заштите жена ће се подићи на знатно већи ниво. Здравље ће бити унапређено кроз стално подизање свијести о значају превенције у откривању узрока настанка болести и лијечења болести. Оквирна вриједност пројекта је 100.000 КМ од чега је предвиђено учешће Општине 30% а преосталих 70% из екстерних извора.

Стратешки пројекат 6: Изградња и опремање простора/објекта за дневни смјештај лица у стању социјалне потребе „Сигурне куће“. Иако је број жртава насиља у породици на подручју општине Петрово релативно мали, као и број лица затечених у скитњи, један од проблема у раду Центра за социјални рад је непостојање просторије за дневни смјештај лица жртава насиља у породици лица затечених у скитњи и других којима је потребан смјештај. Због тога је значај овог пројекта велики јер ће омогућити рјешавање проблема смјештаја лица у стању социјалне потребе и генерално пружити квалитетнију подршку рањивим категоријама становништва. Вриједност пројекта је 40.000 КМ у партнерско финансирање Општине и Министарства здравља и социјалне заштите у Влади РС.

²⁶ Редослијед издвојених или стратешких пројеката: Из сваке области – стратешког фокусирања, циљева (1-3), приоритета (22+3+2=7), мјера по приоритетима (9+10+4=23) издвојени су стратешки или кључни пројекти који би били приоритетно, упоредо проводиви у складу са важношћу, временски, финансијски исл.

Стратешки пројекат 7: Успостављање локалног фонда за побољшање демографске слике и провођење пронаталитетне политике. Сврха овог пројекта је да се пружи подршка младим и вишечланим породицама (постојећим, новим или извјесно планираним) у сеоским подручјима ради економског осамостаљења и формирање снажне, здраве породице. Између осталог, путем овог пројекта пружаће се здравствена подршка мајкама и вршити додјела средстава за прворођено, другорођено и свако рођено дијете у сеоским подручјима. Подједнако важно да ће се из истог извора суфинансирати вантјелесну оплодњу за брачну заједницу која жели а не може имати дјецу из објективних разлога .

У оквиру пројекта предвиђено је успостављање Фонда са почетним средствима од 75.000 КМ која ће се касније увећавати. Финансирање је предвиђено из више различитих извора, из буџета Општине, донација, од локалних партнера као и из дијаспоре.

Стратешки пројекат 8: „Изградња система водоснабдијевања и канализационог система – приоритетно: Туристичка зона Калуђерица, административни центар општине а упоредо, по систему мреже, уравнотежено и паралелно у свим мјесним заједницама Општине“

Уравнотежено у свим мјесним заједницама општине Петрово, стабилно и правично системски рјешавати водоснабдијевање (организован и јединствен систем водоснабдијевања) и евидентан проблем одводње и третмана отпадних вода (канализациони систем) све у складу са расположивим укупним капацитетима и важећим техничким стандардима од техничког пројектовања до реализације .

Приоритетно и уравнотежено оних дијелова и зона заједнице са највећом општом и економском самодроживошћу као и усклађено са исказаним потребама корисника, а посебно уважавајући све социјално рањиве категорије становништва.

Упоредо као развојно стратешко одређење рјешавати овај инфраструктурни приоритет и за ТЗ Калуђерица и само насеље Калуђерица, урбани и административни центар општине и цијеле МЗ Петрово као и све више урбанизованим дијеловима осталих мјесних заједница без разлике: (МЗ Какмуж, МЗ Сочковац, МЗ Карановац, МЗ Порјечина, МЗ Кртова); пословних зона и растућих постојећих и нових привредних субјеката, јавних организација и установа.

За процјену обима и инвестиционог планирања потребних интервенција користити постојећу и иновирану просторно-планску документацију, студије и идејна рјешења, техничке пројекте као и ажурирање и израду нових докумената из те области по утврђеној динамици, приоритетима и фазама.

Водоснабдијевање и рјешавање питања канализације представљају основне претпоставке за квалитетан живот и привређивање. Међутим, на подручјима разбијеног типа становања, какав је у општини Петрово, **успостављање водоводног и канализационог система је и финансијски и технички сложен процес и захтијева адекватан пројектни приступ – од идентификације укупног и издвојених проблема, израде студије/акционог план/идејног пројекта, разраде по фазама у главне изведбене пројекте.** Због тога је **одређење општинске администрације да у наредном периоду активно рјешава питање водоснабдијевања и изграђује канализациону мрежу на подручју цијеле општине Петрово, у свим мјесним заједницама. Дио пројекта који се односи на Туристичку зону Калуђерица и административни центар општине су наглашено издвојени због посебног и општег значаја за будући развој.**

У цјелини и усклађено очекивани развојни ефекти реализације овог пројекта су приоритетно задовољене потреба грађана, потребе растућих и перспективних привредних грана - пољопривреде (перадрство, производња у затвореном и сл.) и туризму (ТЗ Калуђерица, Терме Озрен, остали пратећи туристички капацитети у угоститељству и смјештајни сеоски капацитети).

Оквирна процијењена вриједност пројекта у старту и по приоритету је 1.000.000КМ, а укључиво и само канализациони систем више од додатних 2.600.000КМ. (Мјере 2.3.1 и 2.3.2). Само одговарајуће студије и технички пројекти, фазно и системски цјеловито, би дале укупну и реалну вриједност рјешења у цјелини.

Предвиђено је да поред учешће Општине у финансирању (редовна буџетска и кредитна средства) судјелују и републички органи власти / Влада Републике Српске, Фонд за заштиту животне средине РС, заинтересована привредна друштва и други донатори.

Стратешки пројекат 9: „Систем интегралног управљања чврстим отпадом на подручју општине Петрово“ подразумијева израду оперативног плана са увођењем система стимулисања раздвајања отпада на мјесту настанка, набавку одговарајуће опреме за раздвајање и основне претпоставке за рециклажу – организовано додатно раздвајање, дорада и пресовање. Од укупног броја домаћинстава – физичких лица, тренутно је системом организованог збрињавања отпада обухваћено око 50% (око 1.200) и око 90% правни лица. Реализацијом пројекта очекује се да ће више од 75% домаћинстава са подручја општине Петрово бити укључено у систем и скоро сва правна лица. Оперативним планом би се утврдила реална и економски оправдана цијена, обрачунска јединица, зоне прикупљања, локалне тачке за прикупљање, примјењиве посуде за раздвајање, стимулативне мјере за раздвајање на мјесту настанка, мјерење количине и др. мјере. Посебно би се третирале социјалне категорије које немају могућност плаћања а 100% обухватом ПЛ и друштвено-одговорних би се балансирали трошкови управљања. За јачање свијести би се подстицале првенствено образовне установе (свака ЈУ образовања – зелено острво) као и породично васпитање – за раздвојени отпад (стакло, папир, пластика, метал, ...). Оквирни износ потребан за реализацију пројекта је 100.000 КМ од тога 30% општинског буџета а 70% из вањских извора (међународне организације, Фонд за очување животне средине РС).

Стратешки пројекат 10: „Израда урбанистичких планова и спроведбене просторно планске документације за подручје општине Петрово“. Ради се о важном пројекту за будући развој општине Петрово којим ће се у планском и оперативном смислу дефинисати намјена простора. У складу с тим предвиђена је израда Урбанистичког плана општине Петрово, Регулационог плана центра Петрова, регулационих планова издвојених пословних зона и других спроведбених просторно-планских докумената. Реализацијом пројекта, такође, допринијеће се смањењу нелегалне градње. Укупна вриједност пројекта је 200.000 КМ уз предвиђено заједничко учешће Општине и републичких органа власти.

5. Провјера међусобне усклађености стратешких докумената

Стратегија развоја општине Петрово за период 2021-2027. година је припремљена на начин да се кроз примјену принципа хоризонталне и вертикалне усклађености осигурала усаглашеност са релевантним стратешким оквиром у Републици Српској и Босни и Херцеговини, укључујући и Оквир циљева одрживог развоја за БиХ. У наредној табели представљене су повезнице Стратегије развоја општине Петрово са стратешким документим вишег реда, усклађености стратешких циљева, приоритета и мјера са стратешким плановима и документима вишег реда. Повезнице се односе на развојне интервенције из стратешких докумената вишег нивоа које су препознате као релевантне за локални ниво и као такве преузете или даље разрађене кроз конкретне циљеве, приоритете или индикаторе.

Поред тога, Стратегијом развоја општине Петрово 2021-2027. године, препознати су и инкорпорирани основни развојни праваци, акцелератори и покретачи дефинисани нацртом документа Оквир одрживих циљева за БиХ (СДГ оквир)²⁷.

Табела 48: Веза са другим стратешким документима вишег реда

Стратешки документ вишег нивоа	Везани стратешки циљ, приоритет и/или мјера из стратегије развоја
Програм економских реформи Републике Српске за период 2020–2022. године	
Структурне мјере за период 2020–2022. година: 3) Унапређење конкурентности пољопривреде, шумарства и водопривреде	Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности Приоритет 1.1: Унапређење конкурентности и успостављање ланаца вриједности у пољопривреди
8) Јачање подршке области малих и средњих предузећа кроз унапређење постојеће и стварање нових облика предузетничке инфраструктуре	Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности Приоритет 1.2: Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде Мјера 1.2.1: Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема
17) Унапређење повезаности образовања и тржишта рада и јачање приступа и квалитета образовања,	Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.1: Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине и провођење мјера популационе политике Мјера 2.1.2: Осавремењавање основног и средњошколског образовања
19) Унапређење система социјалне заштите	Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.2: Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите Мјера 2.2.2: Подршка рањивим категоријама становништва општине
Оквир одрживих циљева за БиХ	
Развојни правац: Добра управа и управљање јавним сектором	Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.3: Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности јавне управе Мјера 2.3.4: Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса

²⁷ Радни материјал СДГ оквира за БиХ.

<p>Развојни правац: Паметни раст</p>	<p>Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности Приоритет 1.2: Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде Мјера 1.2.1: Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема</p> <p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.1: Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине и провођење мјера популационе политике Мјера 2.1.2: Осавремењавање основног и средњошколског образовања</p> <p>Стратешки циљ 3: Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса Приоритет 3.1: Унапређење система управљања комуналним отпадом и промоција енергетске ефикасности Мјера 3.1.2: Провођење мјера енергетске ефикасности</p>
<p>Развојни правац: Друштво једнаких могућности</p>	<p>Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности Приоритет 1.2: Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде Мјера 1.2.1: Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема</p> <p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.1: Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине и провођење мјера популационе политике Мјера 2.1.1: Увођење предшколског образовања и обезбјеђење нових и недостајућих физичких и кадровских предуслова</p> <p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.2: Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите Мјера 2.2.1: Развој примарне здравствене заштите</p> <p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине Приоритет 2.2: Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите Мјера 2.2.2: Подршка рањивим категоријама становништва општине</p>
<p>Стратешки план руралног развоја БиХ 2018 – 2021. година</p>	
<p>Стратешки циљ 3: Унапрјеђење тржишности пољопривредно-прехрамбених производа кроз повећање додане вриједности, побољшање стандарда квалитета и сигурности, и јачање веза унутар ланаца вриједности</p>	<p>Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности Приоритет 1.1: Унапређење конкурентности и успостављање ланаца вриједности у пољопривреди Мјере: од 1.1. до 1.5</p>

<p>Стратешки циљ 5: Побољшање квалитета живота у руралним подручјима кроз остваривање нових извора прихода и унапређење физичке инфраструктуре, друштвене укључености и доступности јавних услуга</p>	<p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине</p> <p>Приоритет 2.1: Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине и провођење мјера популационе политике</p> <p>Приоритет 2.2: Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите</p> <p>Приоритет 2.3: Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности јавне управе</p>
<p>Стратегија запошљавања Републике Српске 2016 – 2020. година</p>	
<p>Стратешки циљ 2: Одржати постојећа и креирати нова радна мјеста у привреди Републике Српске</p> <p>Мјера: Подршка запошљавању и самозапошљавању у циљу повећања степена тржишности и финализације пољопривредне</p> <p>Мјера: Подршка запошљавању и самозапошљавању у области сеоског и гастрономског туризма и етно-туризма</p>	<p>Стратешки циљ 1: Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности</p> <p>Приоритет 1.2: Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде</p> <p>Мјера 1.2.4: Развој еколошког (сеоског/етно), вјерског и бањско-рекреативног туризма</p>
<p>Стратегија развоја локалне самоуправе у Републици Српској 2017 – 2021. година</p>	
<p>Стратешки циљ 2: Остварити стабилност финансирања јединица локалне самоуправе</p> <p>Оперативни циљ 2.3: Унаприједити систем подршке неразвијеним и изразито неразвијеним јединицама локалне самоуправе</p> <p>Стратешки циљ 3: Обезбиједити доступност и квалитет јавних услуга грађанима</p> <p>Оперативни циљ 3.3: Унаприједити развој е-управе и управљање системом квалитета у пружању јавних услуга</p>	<p>Стратешки циљ 2: Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине</p> <p>Приоритет 2.3: Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности јавне управе</p> <p>Мјера 2.3.4: Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса</p>
<p>Стратегија управљања отпадом у Републици Српској за период 2017 – 2026. година</p>	
<p>Стратешки циљ 2: Унапређивање система сакупљања комуналног отпада</p> <p>Мјера: Повећавати обухваћеност становништва услугом организованог сакупљања комуналног отпада</p> <p>Мјера: Поставити на терену спремнике за одвојено сакупљање отпада за рециклажу путем зелених острва на јавним површинама, те канти или контејнера код корисника</p>	<p>Стратешки циљ 3: Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса</p> <p>Приоритет 3.1: Унапређење система управљања комуналним отпадом и промоција енергетске ефикасности</p> <p>Мјера 3.1.1: Развој интегралног система управљања чврстим отпадом</p>

6. Индикативни финансијски оквир

ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ВАЖЕЊА СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА					
Редни број и ознака	Струк. фин. у %	Укупно у КМ	Буџет општине у КМ	Остали извори	
				у КМ	Потенцијални извора
Стратешки циљ 1	28,01%	2.730.000	1.030.000	1.700.000	
1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ	10,36%	1.010.000	610.000	400.000	
1.1.1. Брендирање локалних пољопривредних и прехранбених производа	0,31%	30.000	15.000	15.000	Влада РС
1.1.2. Подршка пољопривредним газдинствима у набаци опреме и повећању сточног фонда	5,64%	550.000	420.000	130.000	Учешће корисника
1.1.3. Подстицаји у заснивању нових и обнови старих воћних засада – воћњака и плантажа	0,51%	50.000	50.000	0	Подстицајни фонд за пољопривреду Фонд за очување животне средине
1.1.4. Прикупљање, плантажна производња и финализацију љековитог, ароматичног и медоносног биља (ЛАБ-а)	2,57%	250.000	75.000	175.000	Финансијски механизам ИРБ, Подстицајни фонд за пољопривреду
Стратешки пројекат 1.1.4.1: „Успостављање откупно-прерађивачке станице“		200.000	50.000	150.000	Финансијски механизам ИРБ, Подстицајни фонд за пољопривреду
1.1.5. Ревитализација задругарства (са пласманом производа на локалном нивоу, организовани откуп и тржница)	1,33%	130.000	50.000	80.000	Подстицајни фонд за пољопривреду и Министарство пољопривреде РС
1.2 РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПРЕРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	17,65%	1.720.000	420.000	1.300.000	
1.2.1. Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема	0,21%	20.000	10.000	10.000	Влада РС, пројектна средства и корисници
1.2.2. Активирање постојећих и успостављање нових пословних зона	15,39%	1.500.000	300.000	1.200.000	Инвеститори, средства Развојног програма
1.2.3. Изградња туристичке инфраструктуре	1,03%	100.000	80.000	20.000	Пројектна средства, корисници
1.2.4. Развој еколошког (сеоског/етно), вјерског и бањско-рекреативног туризма	1,03%	100.000	30.000	70.000	Влада РС и међународни донатори
Стратешки пројекат 1.2.4.1: Изградња „Озренске куће“		70.000	21.000	49.000	Влада РС и међународни донатори
Стратешки циљ 2	54,54%	5.315.000	980.000	4.335.000	
2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ И ПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПОПУЛАЦИОНЕ ПОЛИТИКЕ	9,54%	930.000	230.000	700.000	

ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ВАЖЕЊА СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА					
Редни број и ознака	Струк. фин. у %	Укупно у КМ	Буџет општине у КМ	Остали извори	
				у КМ	Потенцијални извора
2.1.1. Увођење предшколског образовања и обезбјеђење нових и недостајућих физичких и кадровских предуслова	1,33%	130.000	65.000	65.000	Влада РС
Стратешки пројекат 2.1.1.1: „Изградње дјечијег обданишта у општини Петрово“		100.000	50.000	50.000	Влада РС
2.1.2. Осавремењавање основног и средњошколског образовања	2,05%	200.000	40.000	160.000	Министарство, Фонд за заштиту животне средине, други донатори
2.1.3. Изградња инфраструктуре за развој спорта на подручју општине	5,13%	500.000	100.000	400.000	Влада РС, други извори по појединачним пројектима
Стратешки пројекат 2.1.3.1: „Изградња спортске дворане у општини Петрово“		450.000	90.000	360.000	Влада РС
2.1.4. Провођење мјера популационе политике	1,03%	100.000	25.000	75.000	Локални партнери, дијаспора, појединачни улози
Стратешки пројекат 2.1.4.1.: Успостављање локалног фонда за побољшање демографске слике и провођење пронаталитетне политике		75.000	25.000	50.000	Више екстерних извора
2.2. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	2,15%	210.000	105.000	105.000	
2.2.1 Развој примарне здравствене заштите	1,64%	160.000	80.000	80.000	Министарство здравља и социјалне заштите, Влада Јапана
Стратешки пројекат 2.2.1.1.: „Опремање гинеколошке амбуланте у Дому здравља Петрово“		95.000	47.500	47.500	Министарство здравља и социјалне заштите
2.2.2. Подршка рањивим категоријама становништва општине	0,51%	50.000	25.000	25.000	Министарство здравља и социјалне заштите
Стратешки пројекат 2.2.2.1: Изградња и опремање простора/објекта за дневни смјештај лица у стању социјалне потребе „Сигурне куће“		40.000	20.000	20.000	Министарство здравља и социјалне заштите
2.3. ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ПОДИЗАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ЈАВНЕ УПРАВЕ	42,84%	4.175.000	645.000	3.530.000	
2.3.1. Унапређење услуге водоснабдијевања	13,34%	1.300.000	260.000	1.040.000	Влада РС Кредитна средства, грантови, учешће корисника, финансирање по појединачним пројектима
Стратешки пројекат 2.3.1.1.: „Изградња система водоснабдијевања и канализационог система – приоритетно: Туристичка зона		1.000.000	200.000	800.000	Више екстерних извора

ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА ПЕРИОД ВАЖЕЊА СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА					
Редни број и ознака	Струк. фин. у %	Укупно у КМ	Буџет општине у КМ	Остали извори	
				у КМ	Потенцијални извора
Калуђерица, административни центар општине а упоредо, по систему мреже, уравнотежено и паралелно у свим мјесним заједницама Општине“					
2.3.2. Проширење канализационе мреже	26,68%	2.600.000	260.000	2.340.000	Влада РС Кредитна средства, Фонд за заштиту животне средине. грантови, финансирање по појединачним пројектима
2.3.2. Модернизација саобраћајне инфраструктуре	2,05%	200.000	100.000	100.000	Екстерни извори, Путеви РС
2.3.4. Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса	0,77%	75.000	25.000	50.000	Екстерни извори, финансирање по појединачним пројектима
3. Стратешки циљ	17,44%	1.700.000	660.000	1.040.000	
3.1 УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ И ПОБОЉШАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ	6,67%	650.000	295.000	355.000	
3.1.1. Развој интегралног система управљања чврстим отпадом	1,54%	150.000	45.000	105.000	Министарство, Фонд за заштиту животне средине, други донатори
Стратешки пројекат 3.1.1.1.: „Систем интегралног управљања чврстим отпадом на подручју општине Петрово“		100.000	30.000	70.000	Министарство, Фонд за заштиту животне средине РС
3.1.2. Провођење мјера енергетске ефикасности	5,13%	500.000	250.000	250.000	Министарство, Фонд за заштиту животне средине, други донатори
3.2. ЕФИКАСНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ПРОСТОРОМ И СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЋА	10,77%	1.050.000	365.000	685.000	
3.2.1. Јачање капацитета за дјеловање у ванредним ситуацијама и смањење ризика од елементарних/природних непогода	8,21%	800.000	240.000	560.000	Ватрогасни савез РС, остали извори
3.2.2. Ажурирање и иновирање просторно-планске документације	2,57%	250.000	125.000	125.000	Влада РС
Стратешки пројекат 3.2.2.1.: „Израда урбанистичких планова и спроведбене просторно планске документације за подручје општине Петрово“		200.000	100.000	100.000	Влада РС
УКУПНО	100%	9.745.000	2.670.000	7.075.000	
ПРЕГЛЕД ПО ИЗВОРИМА (износи у КМ и проценти)					
Буџетска средства	Кредитна средства	Средства ЕУ и других међународних донатора		Донације /трансфери	
2.670.000	3.500.000	775.000		2.800.000	
27,40%	35,92%	7,95%		28,73%	

7. Оквир за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја

У вези презентованог оквира за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратешког документа неопходно је у уводу напоменути како ће, све до момента док у Општини Петрово не буде успостављена Јединица за управљање развојем (даље у тексту: ЈУРА), активности на провођењу, праћењу и извјештавању о имплементације Стратегије развоја општине Петрово обављати чланови Развојног тима који је формиран ради израде стратешког документа, или другог радног тијела које буде оформљено одлуком Начелника (нпр. Одсјека за стратешко планирање и управљање развојем), као привремено рјешење до успостављања ЈУРА-е.

Табела 49: Преглед активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја ЈЛС

Основне активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја	
Активности ^(*)	Надлежност (ко?)
Припрема/ажурирање Календара активности Јединице за управљање развојним активностима (ЈУРА ^{***})	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор развојног тима РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-а/РТ-а
Припрема механизма и алата за праћење и извјештавање о остварењу стратегије развоја (укључујући локализоване циљеве одрживог развоја БИХ)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор развојног тима РТ-а Учесници процеса: Руководилац ЈУРА-е/Координатор РТ-а; Колегиј начелника
Дефинисање приоритета на основу стратешко-програмских докумената за наредни 1+2 плански циклус	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е(**) или Координатор развојног тима (РТ) заједно са Кабинетом начелника Учесници у процесу: Руководиоци надлежних служби/одјељења; Колегиј начелника ЈЛС; Остали службеници ЈУРА/РТ
Припрема трогодишњих и годишњих планова рада служби, укључујући пројекте из стратегије развоја и везане редовне активности	Носилац процеса: Руководиоци надлежних служби/одјељења Учесници процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а
Израда Трогодишњег и Годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а заједно са Кабинетом градо/начелника Учесници процеса: Колегиј начелника
Укључивање кључних стратешких пројеката и активности у план Буџета (за наредну годину)	Носилац процеса: Руководилац Службе/Одјељења за буџет и финансије Учесници процеса: Руководилац ЈУРА-е/Координатор РТ-а; Колегиј начелника
Усклађивање годишњих планова рада служби/одјељења и Годишњег плана рада ЈЛС са усвојеним Буџетом (за наредну годину)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а заједно са Кабинетом начелника Учесници процеса: Руководиоци надлежних служби/одјељења; Колегиј начелника
Усвајање Годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Разрада пројеката из Годишњег плана рада ЈЛС	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а, Надлежне службе/одјељења
Праћење и привлачење екстерних извора финансирања пројеката	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Надлежне службе/одјељења; Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а
Праћење провођења Годишњег плана рада ЈЛС и остварења стратешких циљева	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а; Шефови служби/одјељења
Израда годишњих извјештаја о раду служби/одјељења	Носилац процеса: Руководиоци служби/одјељења Учесници процеса: Колегиј начелника ЈЛС; Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а; Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а

Основне активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја

Активности ^(*)	Надлежност (ко?)
Укључивање јавности/ Партнерске групе у праћење провођења стратегије развоја ^(**)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а; Партнерска група/Развојни тим
Припрема и разматрање Извјештаја о развоју (за претходну годину)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а; Руководиоци служби/одјељења
Припрема и разматрање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС (за претходну годину)	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а заједно са кабинетом начелника Учесници процеса: Руководиоци служби/одјељења; Колегиј начелника
Усвајање и објављивање Извјештаја о развоју (за претходну годину)	Носилац Иницијатор и власник процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Усвајање и објављивање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС (за претходну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина општине
Остале важне активности: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Успостављање и унапријеђење међуопштинске сарадње ▪ Покретање процеса евалуације стратегије развоја 	Носилац процеса: Руководилац ЈУРА-е или Координатор РТ-а Учесници процеса: Остали службеници ЈУРА-е/РТ-а

Напомене:

(*) Односи се на процесне активности које су усклађене са релевантним регулаторним оквирима оба ентитета у БиХ укључујући прописе о буџетима, као и интерним регулаторним оквиром ЈЛС, тамо гдје је успостављен.

(**) Партнерска група се укључује једном до два пута годишње у праћење провођења стратегије развоја.

(***) ЈУРА је јединица за управљање развојем. Тамо гдје није успостављена ЈУРА, улогу преузима Развојни тим (РТ) до потпуне успоставе ЈУРА-е.

8. Прилози

Сажети приказ стратегије развоја

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
1. Стратешки циљ	Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности	Просјечна нето плата исплаћена на подручју општине, КМ	639	900
		Укупан приход предузећа, мил. КМ	40	55
		Број запослених (од тога жена)	1.262 (544)	1.450 (730)
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		1.030.000	1.700.000	2.730.000
1.1. Приоритет	Унапређење конкурентности и успостављање ланаца вриједности у пољопривреди	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број регистрованих пољопривредних произвођача	142	180
		Укупне засијане површине	1.435 ha	1.700 ha
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		610.000	400.000	1.010.000
1.1.1. Мјера	Брендирање локалних пољопривредних и прехрамбених производа	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број брендираних и производа са географским поријеклом до 2027	0	9
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		15.000	15.000	30.000
1.1.2. Мјера	Подршка у набавци производне опреме и повећању сточног фонда	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број музних грла одговарајуће расе крава	50	250
		Број музних грла одговарајуће расе коза	50	250
		Дневна производња млијека	2.500л	25.000л
		Дневна производња сира	50кг	500кг
		Број подржаних корисника	0	90
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
420.000	130.000	550.000		
1.1.3. Мјера	Подстицаји у заснивању нових и обнови старих воћних засада – воћњака и плантажа	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број нових и обновљених засада воћа	10	40

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Број нових корисника подстицаја	20	60
		Раст приноса воћа у цјелини у % годишње	10	100
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		50.000	0	50.000
1.1.4. Мјера	Прикупљање, плантажна производња и прерада љековитог, ароматичног и медоносног биља (ЛАБ-а)	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупна количина откупљеног и осушеног ЛАБ-а, воћа, поврћа (у тонама)	0	70
		Укупан број корисника изграђених капацитета	0	40
		Укупно запослених у овој области – од тога жена	2/0	30/20
		Број регистрованих прерађивачких капацитета ове врсте (до 5 запослених)	0	3
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		75.000	175.000	250.000
1.1.5. Мјера	Ревитализација задругарства (са пласманом производа на локалном нивоу, организовани откуп и тржница)	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број прерађивача пољопривредних производа који се баве организованим откупом	0	2
		Приход остварен у пољопривреди код произвођача који дјелују у оквиру задруге/удружења	490.000	1.200.000
		Број регистрованих пољопривредних газдинстава	25	80
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		50.000	80.000	130.000
1.2. Приоритет	Развој предузетништва, изградња прерађивачких капацитета и проширење туристичке понуде	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број самосталних предузетника (од тога жена)	88 (18)	110 (30)
		Број запослених у прерађивачкој индустрији	753	900
		Број евидентираних туристичких ноћења –петогодишњи просјек (2014-2018)	270	400
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		420.000	1.300.000	1.720.000
1.2.1. Мјера	Подршка изградњи локалног предузетничког	Индикатори мјере	Полазне вриједности	

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
	екосистема		индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Успостављен сервис за мале предузетнике	не	да
		Број корисника успостављених предузетничких сервиса / регистрованих/ нових легализованих/	92	150
		Број дјелатности у којима постоји регистрована предузетничка активност	8	20
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		10.000	10.000	20.000
1.2.2. Мјера	Активирање постојећих и успостављање нових пословних зона	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број инвеститора у редефинисаним ПЗ	5	20
		Број запослених у привредним субјектима који дјелују у пословним зонама	50	300
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		300.000	1.200.000	1.500.000
1.2.3. Мјера	Изградња туристичке инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број реализованих инфраструктурних пројеката у туризму	0	3
		Број туристичких атракција укључених у понуду туристичких агенција	0	3
		Број изграђених стаза за санкање	0	1
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
20.000	80.000	100.000		
1.2.4. Мјера	Развој еколошког (сеоског/етно), вјерског и бањско-рекреативног туризма	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број изграђених и уређених турситичких објеката за одмор и туристичке услуге	0	20
		Број евидентираних посјетилаца и корисника услуга Озренске куће на годишњем нивоу	0	1.000
		Остварена годишња добит од туризма – у KM	-	>50.000
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
30.000	70.000	100.000		

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
2. Стратешки циљ	Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине	Миграциони салдо – петогодишњи просјек	-17	-10
		Удио радно способног становништва у укупном броју становника	60%	61%
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		980.000	4.335.000	5.315.000
2.1. Приоритет	Проширење понуде образовних, спортских и културних садржаја на подручју општине и провођење мјера популационе политике	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупан број уписаних ученика у основне и средњу школу (основна + средња)	470 (406+64)	450 (390 + 60)
		Број чланова регистрованих спортских и културних организација (спортске + културно-умјетничке)	385 (250 + 135)	430 (290 + 140)
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		205.000	625.000	830.000
2.1.1. Мјера	Увођење предшколског образовања и обезбеђење нових и недостајућих физичких и кадровских предуслова	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број изграђених вртићких објеката	0	1
		Број уписане дјеце у вртиће	0	200
		Број запослених радника у области предшколског образовања	0	10
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
65.000	65.000	130.000		
2.1.2. Мјера	Осавремењавање основног и средњошколског образовања	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број уведених нових занимања у средњој школи	1	2
		Број опремљених радионица за практичну наставу	0	1
		Количина замијењене рачунарске опреме и савремених наставних средстава - комада	0	50
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
40.000	160.000	200.000		
2.1.3. Мјера	Изградња инфраструктуре за развој спорта на подручју општине	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број изграђених затворених јавних спортских објеката на подручју општине	0	1

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Петрово		
		Број уређених/адаптираних спортских полигона	0	2
		Број активних корисника дворане	0	400
		Број организованих спортских манифестација у затвореном	0	>10
		Број уведених спортских секција у школама	9	12
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		100.000	400.000	500.000
2.2.4. Мјера	Провођење мјера популационе политике	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Постојање Фонда за побољшање демографске слике	не	да
		Укупан износ средстава за подршку кроз Фонд одржив Фонд	70.000	150.000
		Број рођене дјеце (петогодишњи просјек)	49	55
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		25.000	75.000	100.000
2.2. Приоритет	Развој и унапређење здравствене и социјалне заштите	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број умрлих од најризичнијих болести – петогодишњи просјек (2014-2018)	68	60
		Број корисника сталне и једнократне ночане помоћи - петогодишњи просјек (2014-2018)	53	45
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		130.000	180.000	310.000
2.2.1. Мјера	Развој примарне здравствене заштите	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број отворених нових амбуланти (гинеколошка и стоматолошка)	0	2
		Број пружених услуга у оквиру амбуланта	300	800
		Број радионица о едукацији о превенцији гинеколошких и других обољења из групе најопаснијих болести	0	10
		Број набављених медицинских апарата	1	3
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		80.000	80.000	160.000

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
2.2.2. Мјера	Подршка рањивим категоријама становништва општине	Број нових услуга социјалне заштите (дневни смјештај)	0	1
		Број волонтера ангажованих на пружању помоћи друштвено рањивим групама	0	50
		Број проведених волонтерских активности	0	20
		Број организовано збринутих лица у стању социјалне потребе	-	1.000
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		25.000	25.000	50.000
		2.3. Приоритет	Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности јавне управе	Индикатори приоритета
Процент становништва који је прикључен на систем водоснабдијевања	62%			70%
Број физичких и правних лица прикључених на канализациону мрежу	176 (37 + 139)			300 (40 + 260)
Локални путна мрежа – однос однос асфалтираних и макадамских локалних путева	48 км : 91 км (подаци за 2019. годину)			70 км : 69 км
Процент пренесених (неријешених) предмета локалне администрације - петогодишњи просјек	1,7%			< 1%
Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)			Укупно (КМ)
645.000	3.530.000			4.175.000
2.3.1. Мјера	Унапређење услуге водоснабдијевања	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Нова експлоатациона изворишта (број) и л/сек просјек 3,5	3	15
		Примарна мрежа (км) у ТЗ Калуђерица са спојним цјевоводом за Петрово	0	10
		Нова примарна мрежа (км) по мјесним заједницама	0	15
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		260.000	1.040.000	1.300.000
2.3.2. Мјера	Проширење канализационе мреже	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број километара изграђеног и реконструисаног примарног	0	4

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		канализационог цјевовода		
		Процент прикључености/ наплативости правних/физичких лица на јавни систем	0/0	100/50%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		260.000	2.340.000	2.600.000
2.3.3. Мјера	Модернизација саобраћајне инфраструктуре	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број реконструсаних мостова/пропуста	0	20
		Укупно километара обновљених и у складу са техничким стандардима реконструсаних путних канала	0	20
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		100.000	100.000	200.000
2.3.4. Мјера	Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број МЗ са успостављеним стабилним системом комуникације	0	7
		Број унапријеђених локалних сервиса	0	5
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		25.000	50.000	75.000

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора*	Циљне вриједности индикатора**
3. Стратешки циљ	Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса	Количина комуналног отпада која се одлаже на дивљим депонијама – у тонама	2.000	< 1.000
		Износ пријављених штета од елементарних непогода - петогодишњи просјек	1.200.000	< 1.000.000
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		785.000	915.000	1.700.000
3.1. Приоритет	Унапређење система управљања комуналним отпадом и промоција енергетске ефикасности	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Процент становништва који је укључен у систем организованог прикупљања отпада	47%	70%
		Годишња издвајања из буџета по основу потрошене електричне енергије (јавни објекти, домови културе, јавна)	28.320	25.000
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		295.000	355.000	650.000
3.1.1. Мјера	Развој интегралног система управљања чврстим отпадом	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број изграђених зелених острва за селективно прикупљање отпада	0	7
		Број евидентираних дивљих депонија	20	0
		Број домаћинстава који одлажу отпад на дивљим депонијама	1.000	500
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
	45.000	105.000	150.000	
3.1.2. Мјера	Провођење мјера енергетске ефикасности	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број јавних објеката на којима је спроведена мјера енергетске ефикасности - утопљавања (школски, здравствени, управни)	0	6
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		250.000	250.000	500.000
3.2. Приоритет	Ефикасније управљање простором и смањење ризика од елементарних непогода и других несрећа	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Процент случајева нелегалне градње у	>20%	<20%

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		односу на укупан број изграђених објеката		
		Изграђени ниво капацитета Ватрогасне јединице за дјеловање у ситуацијама пожара и елементарних непогода	<50%	>70%
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		490.000	560.000	1.050.000
3.2.1. Мјера	Јачање капацитета за дјеловање у ванредним ситуацијама и смањење ризика од елементарних/природних непогода	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Набављено ватрогасно возило	2	3
		Успостављен систем раног упозорења	-	1
		Изграђен и функционалан Ватрогасни дом са гаражом	-	1
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		240.000	560.000	800.000
3.2.2. Мјера	Ажурирање и иновирање просторно-планске документације	Индикатори мјере	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Усвојен Урбанистички план општине Петрово	не	да
		Усвојени Регулациони планови пословних зона	не	да
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		125.000	125.000	250.000

Детаљан преглед мјера

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ		
Назив мјере	1.1.1. Брендирање локалних пољопривредних и прехранбених производа		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Данас су захтјеви и очекивања потрошача у погледу специфичности квалитета производа, његових особина и карактеристика производа који носе ознаку одређеног квалитета све већи, а посебан значај се придаје брендирању пољопривредно-прехранбених производа. Промовисање производа који имају одређене особине могло би значајно допринијети руралној економији, посебно у подручјима с мањим могућностима или у удаљеним подручјима, побољшањем прихода пољопривредника и задржавањем руралног становништва на тим подручјима. Заштићени производи су препознатљивији на тржишту и постижу вишу цијену у односу на "обичне" пољопривредне и прехранбене производе. Директна веза пољопривредног производа с неким подручјем доноси додатну вриједност том подручју јер га чини препознатљивијим и пожељнијим за посјету туриста.</p> <p>У оквиру ове мјере предвиђена је заштита имена, географског поријекла и брендирање потенцијално конкурентних производа и варијанти – Озренски сир, Озренска ракија и Озренски ликер, Озренски мед уз континуирану едукацију на оквирну тему „Географско поријекло и бренд – јачање конкурентности локалних производа“</p>		
Кључни стратешки пројекти	Очекивани крајњи резултат:		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број брендираних производа са географским поријеклом до 2027	0	9
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере подршка ће бити пружена јачању организовања и међусобног повезивања пољопривредних произвођача, купаца и прерађивача њихових производа, јачање препознатљивости пољопривредно прехранбених производа на домаћем и међународном тржишту, увођење сертификованих међународних стандарда квалитета, развијање механизма за имплементацију прописа о заштити околине – чиста, здрава, очувана као основ за производе више вриједности уз локално јачање способности сектора пољопривреде за укључивање у глобалне ланце вриједности.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 30.000 КМ Извор: 50% Општина Петрово, 50% Влада Републике Српске		
Период имплементације мјере	2021-2027.		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Реферат за пољопривреду/ЈУРА		
Циљне групе	Произвођачи сира, ликера, ракије, меда и производа од и са медом.		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ		
Назив мјере	1.1.2. Подршка пољопривредним газдинствима у набавци опреме и повећању сточног фонда		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјера подразумијева учешће Општине у набавци пољопривредне опреме и музних грла крава и коза на пољопривредним газдинствима која се баве тржишно усмјереном производњом млијека. Предност ће се дати набавци пасмина које струка препоручује. Могући модели суфинансирања: фиксно учешће Општине у покривању трошкова набавке музних крава или (препоручљивије) регресирање камата код набавке крава кредитним средствима. У старту ће се циљаним пројектима настојати побољшати сточни фонд посебно млијечних грла. У оквиру тога предвиђена је набавка 50 музних крава за 10 домаћинстава/газдинстава – унапређење и ширење кроз систем крава-теле; набавка музних грла коза 50 за 5 домаћинстава; са подршком у набавци и откупу, унапређењем и ширењем асортимана производа од млијека, заштитом географског поријекла до брендирања и стварања услова за извоз.</p> <p>Поред тога ова мјера подразумијева учешће Општине у набавци производне опреме на пољопривредним газдинствима. Кроз мјеру се може суфинансирати набавка: пољопривредне механизације; прикључних машина и уређаја; опреме за заштиту биљака; противградних мрежа; система за наводњавање; опреме за мужу крава; пластеника и стакленика; опреме за пчеларство, паковање и прераду пчелињих производа; машина и уређаја за дораду и прераду пољопривредних производа на газдинству и сл.</p>		
Кључни стратешки пројекти			Очекивани крајњи резултат:
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазногрезултатаикрајњегрезултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- број музних грла одговарајуће расе крава	50	250
	- број музних грла одговарајуће расе коза	50	250
	- дневна производња млијеко (л)	2500	25000
	- дневна производња сира (кг) дневно	50	500
	- број подржаних корисника	0	90
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Мјера у стратешком периоду може повећати продуктивност и конкурентност пољопривредних произвођача, произвођача млијека уз перспективно повећање броја произвођача млијека и производа од млијека са географским поријеклом, осигураним тржиштем на општини, регионално и перспективно за извоз.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 550.000 Извор/и: 420.000 из буџета Општине (60.000 годишње, 500KM за сваку музну краву и по 100KM за сваку музну козу) 130.000KM индивидуални пољопривредници, из финансијског механизма, подстицаја за пољопривреду и развој села		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Реферат за пољопривреду/ЈУРА		
Циљне групе	Индивидуални пољопривредни произвођачи са подручја општине, мања газдинства која се баве или би се бавила производњом млијека		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ		
Назив мјере	1.1.3. Подстицаји у заснивању нових и обнови старих воћних засада – воћњака и плантажа		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјера подразумијева учешће Општине у набавци садног материјала на пољопривредним газдинствима која приступају заснивању нових или обнављању старих воћних засада. Предност треба дати заснивању засада врста које на подручју Општине провјерено дају добре резултате (шљива, јабука) или врста које струка сматра перспективним (јагодичасто воће, орах, лијеска, вишња, трешња).</p> <p>Могући модели суфинансирања су: фиксно учешће Општине у покривању трошкова набављеног садног материјала за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Заснивање нових воћњака – аутохтоне сорте, нове испитане и потврђене за ове поднебље 5 хектара 50000мкв (минимум 1000 мкв – 50 комада; у просјеку 20 корисника по 2,5 дунума) Обнова старих воћних засада или воћњака – занављање и ширење Нове плантаже и воћњаци (јагодичасто воће, орах, лијеска, вишња, трешња) <p>Општина проводи набавку и плаћа садни материјал (стручна служба/привредник) Континуирано пружа стручну подршку у току 5 година</p>		
Кључни стратешки пројекти	Очекивани крајњи резултат:		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излаз ногрезултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број нових и обновљених засада воћа	10	40
	- Број нових корисника подстицаја	20	60
	- Раст приноса воћа у цјелини у % годишње	10%	100%
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Развојем воћарства доћи ће до бољег развоја пољопривредне производње а самим тим и до већих приноса по јединици засијане површине		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 50.000 КМ Извор: Општина Петрово и пољопривредни произвођачи у утврђеном омјеру		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Реферат за пољопривреду/ЈУРА		
Циљне групе	Пољопривредни произвођачи који се већ баве и нови произвођачи са израженим интересом за воћарство		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ		
Назив мјере	1.1.4. Прикупљање, плантажна производња и финализацију љековитог, ароматичног и медоносног биља (ЛАБ-а)		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Кроз производњу и финализацију љековитог, ароматичног и медоносног биља (камилица, нана, невен, лаванда) обезбиједило би се одрживо и рационално кориштење ресурса самониклог љековитог биља. Неопходно је приступити детаљној разради свих аспеката, прије свега: подизања нивоа знања код сакупљача љековитог биља. Из наведених и других разлога престоји обавеза идентификације свих пољопривредних и шумских секундарних сировина како би поједине биљне врсте трајно остале у свом дефинираном статусу, или из нижих дефинираних категорија (ријетке, угрожене, ризичне заштићене) прелазиле у категорију привредно важних. Кроз мјеру неопходно би било охрабрити младе људе и жене да се више укључе у ову пољопривредну дјелатност како би се зауставили растући негативни трендови. Подршка се треба осмислити тако да се приликом подношења захтјева за добијање одређених грантовских средстава (подизање плантажа, садни материјал, механизација за обраду и брање, опрема за дестилацију и екстракцију) предност даје младим људима, односно женама или на начин да та подршка буде посебно усмјерена на намјенске мјере. Подручја дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентификације свих пољопривредних и шумских секундарних сировина, постојећих и потенцијалних - очување и одрживо и рационално кориштење ресурса самониклог љековитог биља – очување околине уз рационално кориштење - стицање знања код сакупљача/произвођача љековитог биља и усмјерена производња на воће и поврће - осигуран пласман, дорада и повећана понуда производа веће цијене - континуиран и одржив рад откупно-прерађивачке станице - нови прерађивачки капацитети и нови производи са географским поријеклом - туристичка понуда, запошљавање, област која као радну снагу захтијева жене претежно више од 80% 		
Кључни стратешки пројекти	Успостављање откупно-прерађивачке станице	Очекивани крајњи резултат: <ul style="list-style-type: none"> - до краја 2023 успостављена откупно-прерађивачка станица - успостављено минимално 2 хектара плантажа за узгој ЛАБ-а - До краја 2027. откупљено више од 70 тона ЛАБа, воћа, поврћа - Оигурани додатни приходи за најмање 30 пољопривредника 	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- укупна количина откупљеног и осушеног ЛАБ-а, воћа, поврћа (у тонама)	0	70
	- укупна број корисника изграђених капацитета	0	40
	- укупно запослених у овој области (од тога жена)	2/0	30/20
	- број регистрованих прерађивачких капацитета ове врсте (до 5 запослених)	0	3

Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Очување и одрживо и рационално кориштење ресурса самониклог љековитог биља – очување околина, унапријеђени људски ресурси кроз стицање знања код сакупљача/произвођача љековитог биља и усмјерена производња на воће и поврће, осигуран пласман, дорада и повећана понуда производа веће цијене и већи приходи, континуиран и одржив рад откупно-прерађивачке станице, нови прерађивачки капацитети и нови производи са географским поријеклом, разнолика туристичка понуда, запошљавање, област која као радну снагу захтијева жене претежно више од 80%
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 250.000КМ Извор: 30% општина (75.000КМ - технички пројекат 5-10%+ обавезна финансијска средства), Финансијски механизам ИРБ 50% (100.000КМ), Подстицајни фонд за пољопривреду: 30% (75.000КМ)
Период имплементације мјере	2021-2027
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА
Носиоци мјере	ЈУРА/Стручна служба за пољопривреду, менаџер откупне станице
Циљне групе	Удружење (2), регистровани индивидуални произвођачи (10), нови млади предузетници (5), жене (50)

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ И УСПОСТАВЉАЊЕ ЛАНАЦА ВРИЈЕДНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ		
Назив мјере	1.1.5. Ревитализација задругарства (са пласманом производа на локалном нивоу, организовани откуп и тржница)		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјером ће се организовано подржати стварање продуктивних веза између пољопривредних произвођача у циљу обостраног остваривања користи за које су заинтересоване. Произвођачи би остварили сигуран и економски исплатив откуп, а прерађивачи поуздано, квалитетно и економски повољно тржиште сировина. Оквирна подручна дјеловања у склопу мјере:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Разрада методологије и инструмената за снимање стања и потреба -Снимање стања понуде и потреба пољопривредних произвођача -Формирање шире листе и контактирање прерађивача -Формирање уже листе заинтересованих прерађивача, са испитивањем њихових услова и потреба -Израда акционог плана организовања радних састанака произвођача и прерађивача -Одржавање састанака -Припрема и потписивање протокола са прерађивачима - Усаглашавање потребних инвестиција <p>У оквиру задруге успостављање директног пласмана производа на локалном нивоу кроз организовани откуп и градску тржницу</p>		
Кључни стратешки пројекти		Очекивани крајњи резултат:	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	-Број прерађивача пољопривредних производа	0	2
	- Приход остварен у пољопривреди код произвођача који дјелују у оквиру задруге/удружења	490.000	1.100.000
	-Број регистрованих пољопривредних газдинстава	25	80
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Организовано повезивање пољопривредних произвођача и прерађивача допринијело би расту пољопривредне производње због сигурног и исплативог откупа и расту прерађивачке индустрије због квалитетних и економски повољних сировина. Самим тим повећао би се број пољопривредних газдинстава и броја запослених како у оквиру пољопривредне производње тако и у прерађивачкој индустрији		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 130.000,00 КМ Извор: Из буџета 50.000,00 КМ и 80.000,00 КМ из екстерних извора		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду/ЈУРА		
Циљне групе	Пољопривредни произвођачи, жене		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.2. Развој ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПРЕРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ		
Назив мјере	1.2.1. Подршка изградњи локалног предузетничког екосистема		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>На подручју општине Петрово у току 2014-2018 примијетан је пад броја самосталних предузетника. У цјелини посматрано постоји потреба за подршком тој врсти предузетништва која је значајна у сеоским подручјима, за старије, пензионере али и свакодневне „ситне потребе“ становништва. Такође, значајна је у склопу укупне привреде, пољопривреде, дрвопрераде, грађевинарства па и укупне туристичке понуде.</p> <p>У оквиру ове мјере планирано је покретање сервиса за мале предузетнике, успостављање базе података о локалним предузетницима као и пружање подршке њиховом оснивању и обављању дјелатности.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Очекивани крајњи резултат:		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Успостављен сервис за мале предузетнике	не	да
	- Број корисника успостављених предузетничких сервиса / регистрованих/ нових легализованих/	92	150
	- Број дјелатности у којима постоји регистрована предузетничка активност	8	20
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Значајне у сеоским подручјима, за старије, пензионере али и свакодневне „ситне потребе“ становништва, значајне у склопу укупне привреде, пољопривреде, дрвопрераде, грађевинарства па и укупне туристичке понуде ове. Запошљавају значајан број укупно до 100 особа од чега је жена више од 30% (према регистру), остварују и значајне приходе, порески су обвезници, пружају недостајуће услуге (фризери, чистионице, печењаре, пекаре ...) итд.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	<p>За базу података нису потребна посебна средства (постојећа и минимално унапријеђена техничка опрема и софтвер)</p> <p>За подршку – Сервис малих предузетника и подстицаје за унапређење дјелатности буџетска средства на годишњем нивоу</p> <p>Износ: 20.000КМ</p> <p>Извор: буџет општине и корисници по принципу 1:1КМ</p>		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Начелник општине, Општинска управа, ЈУРА		
Носиоци мјере	Одјељење за привреду и финансије		
Циљне групе	самостални, мали предузетници		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.2. РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПРЕРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ		
Назив мјере	1.2.2. Активирање постојећих и успостављање нових пословних зона – (редефинисање намјене, ширење постојећих и успостављање нових пословних зона)		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>У оквиру уобичајених и препоручених корака за оснивање пословних зона различите намјене као подручја које може бити кориштено од више концентрисаних привредних субјеката а карактеристично је по заједничкој инфраструктури. Изграђене пословне зоне имају основну сврху и предуслов су за привлачење страних инвестиција, развој малих и средњих предузећа и отварање радних мјеста. Пословне зоне уређене и изграђене по специфичном моделу омогућавају инвеститорима да на једноставан и брз начин добију уређено земљиште за изградњу производних објеката, што доприноси смањењу незапослености или предуслову за одрживи развој и укупно бољи квалитет живота.</p> <p>Општина Петрово је већ од 2007. године, више-мање пратећи препоручене кораке, својим одређеним одлукама и просторно планским документима (до нивоа регулационих планова) и дефинисала три пословне (ПЗ) и једну туристичку зону (ТЗ) – ПЗ Карановац, ПЗ Сочковац, ПЗ Петрово. У међувремену, првенствено због недостатка средстава као и осталих недостајућих капацитета неразвијене општине, нису остварени ефекти које би зоне својом сврхом требале испунити – инвестиције, запошљавање, развој и побољшан квалитет живота заједнице.</p> <p>Пројекти који могу допринијети реализацији мјере у посматраном периоду Стратегије развоја општине Петрово 2021-2027 су идентични препорученим/обавезним корацима за успостављање зона.</p> <p>Кораци за успостављање пословних зона²⁸ - од спознаје о потреби, одлука надлежних тијела општине о припремним радњама и оснивању, планирању и изналагању извора финансирања, регулисању имовинско-правних односа и откуп земљишта, израда регулационих планова, израда пројеката и пројектанских предмјера радова, израда инвестиционе студије конкретне зоне, извођење инфраструктуре и уређење простора, одлука надлежног тијела општине о условима уласка у зону и кориштења зоне, промоција и попуњавање зоне.</p> <p>У складу са затеченим стањем и сложеним приступом имајући у виду одређену законску регулатива која третира ову област као кључни стратешки пројекат/и се могу издвојити или објединити у један:</p> <p>Успостављена и оспособљена управљачка структура са програмом развоја и инфраструктурно уређење пословних зона</p> <p>Остали пројекти/области дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Регулисање имовинско-правних односа и откуп земљишта ▪ Израда пројеката и пројектанских предмјера радова са приоритетним инфраструктурним пројектима ▪ Правилник/Одлука о условима уласка у зону и кориштење са континуираном промоцијом и попуњавањем зона 		
Кључни стратешки пројекти		Очекивани крајњи резултат:	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- број инвеститора у редефинисаним ПЗ	5	20

²⁸ Извор: Министарство индустрије, енергетике и рударства РС и Републичка агенција за развој МСП 2010

	- број запослених у привредним субјектима који дјелују у пословним зонама	50	300
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Овом мјером - Активирање пословних зона, редефинисање намјене, ширење постојећих и успостављање нових пословних зона кориговати приступ у складу са одрживим развојним циљевима и допринијети реализацији основне сврхе пословних зона: инвестиције, запошљавање, развој и побољшан квалитет живота заједнице.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 1.500.000КМ (просторно-планска документација иновирана и допуњена, техничко пројектовање и приоритетна интерна инфраструктура, одржавање управљачке структуре) Извор: Буџет општине као редовна средства и кредитна средства (сервисирање камата) 20%, Средства развојног програма РС 50%, Средства инвеститора 30%		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА РАРС надлежно Министарство РС		
Носиоци мјере	Менаџмент ПЗ и ЈУРА		
Циљне групе	Потенцијални страни и домаћи инвеститори		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.2. РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПРЕРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ		
Назив мјере	1.2.3 Изградња туристичке инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјером ће се кроз пројекте и активности развијати туристичка инфраструктура, проширити и унаприједити туристичка понуда која ће бити подлога за привлачење туриста и развој кратких ланаца вриједности у области. Реализацијом мјере створиће се услови за привлачење већег броја туриста кроз организоване групне и индивидуалне посјете, што доприноси развоју кратких ланаца вриједности у области туризма.</p> <p>Оквирна подручја дјеловања у склопу мјере:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Израда инфраструктурних пројеката -Израда он-лајн платформи за промоцију туристичких садржаја -Изградња стаза и простора за спортове на снијегу (санкање, скијање, клизање) -Изградња пратећих инфраструктурних објеката 		
Кључни стратешки пројекти	Очекивани крајњи резултат:		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Број реализованих инфраструктурних пројеката и туризму	0	3
	Број изграђених стаза и простора за спортове на снијегу (санкање, скијање, клизање)	0	1
	Број туристичких атракција укључених у понуду туристичких агенција	0	3
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Развојем туристичке инфраструктуре као предуслов за развој цјелогодишњег а посебно зимског туризма ће се унаприједити туристичка понуда за привлачење туриста на подручје општине, што ће даље утицати на развој породичних газдинстава и развој кратких ланаца вриједности		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 100.000,00 КМ Извор: 20.000,00 КМ из општинског буџета и 80.000,00 из екстерних извора		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово. ЈУРА		
Носиоци мјере	Одјељења Општинске управе		

Веза са стратешким циљем	1. Развијена локална економија, базирана на производима и услугама више додане вриједности		
Приоритет	1.2. РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА, ИЗГРАДЊА ПЕРЕРАЂИВАЧКИХ КАПАЦИТЕТА И ПРОШИРЕЊЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ		
Назив мјере	1.2.4. Развој еколошког (сеоског/етно), вјерског и бањско-рекреативног туризма		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Туризам, (прије свега еколошки, вјерски и бањско-рекреативни туризам гдје постоје важни природни и културно-историјски предуслови) као релативно нова а перспективна грана за локалну заједницу захтијева одговарајуће претпоставке. Поред потребе за надоградњом чврсте туристичке инфраструктуре, специфично за туризам је и континуирана промоција уз почетне комерцијалне ефекте и добре примјере за усклађено управљање простором у функцији одрживог развоја. Архитектонска рјешења заснована на традиционалној градњи, уклопиво у природно окружење; локално типична гастро понуда уз повезивање са локалном производњом; инфо мапе и промотивни материјали; музејски етно-експонати, сувенирница/е и сл., уз значајне комерцијалне ефекте. У ту сврху, овом мјером и кључним стратешким пројектом (<i>и другим пратећим, додатним и компатибилним пројектима – набројани*</i>): Озренска етно кућа у ТЗ Калуђерица (стандард за остале објекте, туристичка инфо-табла/мапа, сувенирница, етно гастро понуда, стаза за санкање...) допринијети реализацији приоритета у оквиру постављеног стратешког циља.</p> <p>Остале и повезане области дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заштита природног, духовног и културног наслеђа - планска градња и одрживо управљање простором - почетни стимулативни комерцијални ефекти - видљива промоција свеобухватне туристичке понуде 		
Кључни стратешки пројекти	Изградња „Озренске етно куће“	Очекивани крајњи резултат: Боља промоција туристичке понуде општине Петрово и повећање броја посјета за 70%	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број изграђених и уређених турских објеката за одмор и туристичке услуге - број евидентираних посјетилаца и корисника услуга Озренске куће на годишњем нивоу - остварена годишња добит од туризма - у КМ	0 0 -	20 1000 >50.000
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	У погледу економског развоја неопходно је направити одлучније а нарочито афирмативне почетне искорак и примјере добре праксе како би се расположиви ресурси и потенцијали ставили у функцију запошљавања са усклађеним и одрживим управљањем простором и развојем.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 100.000КМ Извор: Буџет 30%, Екстерно – грант/ови 50%, 20% Влада РС		
Период имплементације мјере	2021-2022		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Начелник општине, ЈУРА		
Носиоци мјере	ЈУРА, Туристичка организација, Менџмент пословних и туристичких зона		
Циљне групе	Туристи и новоупослени		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ		
Назив мјере	2.1.1. Увођење предшколског образовања и обезбјеђење нових и недостајућих физичких и кадровских предуслова		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>На подручју општине Петрово не постоју установа за предшколско образовање. Дјеца предшколског узраста су се укључивала у програм образовања до поласка у школу у двије основне школе. Према подацима 2019.године на подручју општине Петрово је 250 дјеце узрста од 1 до 6 година. Интерес родитеља је да њих 90% (по анкети) подржава изградњу обданишта и да би своју дјецу уписали у установу. Општина у свом власништву располаже са простором који би се уз адаптацију мога прилагодити раду дјечијег обданишта у складу за Правилником о оснивању установа предшколског образовања. На овај начин велики број родитеља би могли лакше тражити запослење јер би дјеца била смјештена у установи. Због свега је изражена потреба за изградњу обданишта на подручју општине Петрово. Поред реализације Пројекта изградње дјечијег обданишта у општини Петрово остала подручја дјеловања у оквиру ове мјере су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Израда нормативних аката која уређују област предшколског образовања и васпитања - Перманентно испитивање задовољства корисника услуга дјечијег обданишта. 		
Кључни стратешки пројекти	„Изградње и опремање дјечијег обданишта у општини Петрово“	Очекивани крајњи резултат: До 2027. године биће формирана ЈУ за предшколско образовање и омогућено предшколско образовање и васпитање дјеце за најмање 100 младих породица из општине Петрово	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број изграђених/реконструисаних објеката	0	1
	- Број уписане дјеце	0	200
	- Број запослених радника у области предшколског образовања	0	10
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Завршетком и оснивањем дјечијег обданишта запослили би се нови радници и обухватила дјеца за припрему за ефикасније укључивање у основно образовање и лакшу социјализацију дјеце, као и повећање запослености родитеља.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Укупан износ предвиђен за реализацију овог пројекта је 220.000 КМ (простор, адаптација и доградња простора 70%; опрема и намјештај 30%) а финансирао би се из буџета Општине до 50% и екстерних извора 50%.		
Период имплементације мјере	2021-2027. година		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа општине Петрово		
Циљне групе	Дјеца општине Петрово узраста од 1 до 6 година , млади брачни парови, родитељи, запослени.		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ		
Назив мјере	2.1.2. Осавремењавање основног и средњошколског образовања		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>На подручју општине Петрово настава основног образовања се обавља у двије централне школе и четири подручне школе. Простор којим располажу школе углавном задовољава потребе, потребно је додатно и укупно спровођење мјера енергетске ефикасности, извршавањем замјене и набавке нове опреме.</p> <p>Средњошколско образовање се одвија у Средњошколском центру Петрово у два профила занимања у објектима који захтијевају утопљавање и замјену застарјеле опреме. У сарадњи са привредом и њеним потребама увести бар један нови вид профила образовања са одговарајућом практичном наставом у току редовне наставе и практичне наставе код одређеног привредног субјекта – тзв. дуални систем образовања. Упоредо пратити савремене ИТ (информационо-технолошке) процесе набавком и опремањем апаратима за варење, обраду и обликовање метала, дрвета, пластике; CNC апарати, аутоматизовани стругови, пресе, 3Д штампачи и сл.</p> <p>У оквиру ове мјере остала подручја дјеловања су:</p> <p>Могући пројекат: Успостављање стабилне линије јавног превоза ученика – „школски аутобус“ – организационо и набавком два минибуса</p> <p>Остале области и активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Спровођење анкете о додатним профилима занимања у средњој школи - Израда нормативних аката којима се регулише пронаталитетна политика (Правилник о субвенцији превоза, односно успостављање линије јавног превоза ученика – „школски аутобус“, Правилник о стипендирању ученика и студената и друго) 		
Кључни стратешки пројекти			Очекивани крајњи резултат:
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број уведених нових занимања у средњој школи	1	2
	- Број изграђених и опремљених радионица за практичну наставу	0	2
	- Количина замијењене рачунарске опреме и савремених наставних средстава и опреме - комада	0	50
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Сprovedеним мјерама створиће се услови за квалитетно обављање наставног процеса и постизање бољих резултат у раду и ученика и наставника и побољшање услова рада ученика и запослених уопште, уштеде у средствима за обезбјеђење енергената за загријавање простора и стварање услова за увођење додатних видова занимања у средњој школи уз примјену савремене ИТ опреме		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 200.000 КМ Извор: Општина Петрово 20%, Влада и Министарства владе Републике Српске 50%, Међународне донаторске организације 30%		
Период имплементације мјере	2021-2027. године		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа општине Петрово		
Циљне групе	Ученици, запослени радници.		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ		
Назив мјере	2.1.3. Изградња инфраструктуре за развој спорта на подручју општине		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>На подручју општине Петрово не постоји јавни спортски објекат затвореног типа. Постоје двије школске физкултурне сале у кјима наставу одржавају основне и средња школа. Општина располаже са 7 спортских полигона који су смјештени уз објекте централних и подручних школа и два спортска терена. За одржавање спортских и других догађаја од интереса за локалну заједницу и одржавање припрема спортиста, нарочито у зимском периоду, намеће се потреба изградње спортске дворане затвореног типа, као и одржавање посројећих полигона и спортских терена како би се омладина и спортисти што масовније бавили спортом. У циљу масовнијег бављења спортом, а на бази исказаних потребно је изградити тениски терен (изградња тениског терена у Мјесној заједници Какмуж) чиме би се стекли услови за оснивање тениског клуба и масовнијег бављења спортом.</p> <p>У оквиру ове мјере би се дјеловало и на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Успостављању модела рада спортске дворане, - Замјени дотрајалих статива и кошева на спортским полигонима, - Обнављању спортских реквизита и опреме, - Промовисање и увођење спортских секција у школама. 		
Кључни стратешки пројекти	„Изградња спортске дворане у општини Петрово“		<p>Очекивани излазни резултат: Очекивани крајњи резултат: До 2027. године изграђен и стављен у функцију објекат затворене спортске дворане са 400 сједећих мјеста и изграђено тениско игралиште. То ће омогућити боље услове за 500 спортиста и ученика са подручја општине Петрово.</p>
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Број затворених јавних спортских објеката на подручју општине Петрово	0	1
	Број уређених и адаптираних спортских полигона	0	2
	Број активних корисника дворане	0	400
	Број организованих спортских догађаја у затвореном	0	>10
	Број уведених спортских секција у школама	9	12
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Пројектом ће бити омогућено укључивање дјеце, омладине и одраслих у спортске и друге активности. Као резултат изградње спортске дворане и тениског терена очекује се повећање број спортских колектива којих до сада нису дјеловали. Поред друштвене користи изградња спортске дворане створиће услове за издавање у комерцијалне сврхе на економској основи.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 500.000 КМ Извор: Општина Петрово 20%, Влада и Министарства Републике Српске 80%.		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове		
Циљне групе	Ученици, спортске организације, спортисти и грађани општине Петрово.		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.1. ПРОШИРЕЊЕ ПОНУДЕ ОБРАЗОВНИХ, СПОРТСКИХ И КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ		
Назив мјере	2.2.4. Провођење мјера популационе политике		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Општина Петрово је већ дужи временски период суочена са неповољним демографским трендовима, било да се ради миграционом салду или о константно негативном природном прираштају. Неповољни демографски трендови су присутни више од 20 година што указује на зачарани круг негативних утицаја на социо-економски развој општине који је тешко прекинути и зауставити. Статистички подаци и информације потврђују континуирано старењу популације, смањење контингента радно способног становништва и младих, о ниској стопи наталитета и израженим унутрашњим и вањским миграцијама. Ради се о низу различитих фактора који се морају идентификовати и бити приоритетни приликом дефинисања будућих развојних праваца општине Петрово.</p> <p>Намеће се потреба за снажнијим искорак и одлучнијим стратешким интервенцијама којим ће се посебно обухватити питање задржавања младих (појединачно и у оквиру породица), развоја руралних подручја (сеоских и рубних мјесних заједница) и подизања општег квалитета живота, са циљем прекинути демографски тренд депопулације и старења .</p> <p>Области дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подршка младим и вишечланим породицама, постојећим, новим или извјесно планираним у сеоским подручјима – економско осамостаљење и формирање снажне, здраве породице • Јачање пронаталитетне подршке кроз здравствену подршку мајкама и кроз давања за прворођено, другорођено и свако дијете у сеоским подручјима; суфинансирање вантјелесне оплодње за брачну заједницу која жели а не може имати дјецу из објективних разлога • Промоција имиграција и подршка досељеним породицама у сеоска подручја <p>Кључни стратешки пројекат: Успоставити локални фонд за за побољшање демографске слике и провођење пронаталитетне политике</p>		
Кључни стратешки пројекти	Успостављање локалног фонда за побољшање демографске слике и провођење пронаталитетне политике	Очекивани крајњи резултат: До 2027. године биће успостављен Фонд за побољшање демографске слике и провођење пронаталитетне политике који ће подржати најмање 30 корисника, младих брачних парова и вишечланих породица са подручја општине Петрово	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Постојање Фонда за побољшање демографске слике - Укупан износ средстава за подршку кроз Фонд одржив Фонд - Број рођене дјеце (петогодишњи просјек)	не 70.000 49	да 150.000 55
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Подршка за успостављање брачне заједнице, нове породице или новог домаћинства, доприноси формирање здраве и снажне заједнице, природну репродукцију и економско осамостаљење нове породице – побољшана и континуирано боља демографска слика као најзначајнијег развојног ресурса.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Укупна вриједност мјере је 100.000КМ. Извори: из буџета општине 25% (континуирано годишње уз пораст од 5-10%, издвајање за Фонд планирати и прописати на обавезној и добровољној основи са 2-3% издвајања и растом почетног), од локалних партнера 25%; од државних 25%, од донација 25		

	(дијаспора)% .
Период имплементације мјере	2021-2027
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Начелник општине, ЈУРА
Носиоци мјере	Одјељење за општу управу
Циљне групе	млади, породице, ...

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.2. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ		
Назив мјере	2.2.1. Развој примарне здравствене заштите		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Примарна здравствена заштита на подручју општине Петрово се одвија у Дому здравља Петрово и двије подручне амбуланте са 4 тима породичне медицине у објектима и са опремом која углавном задовољава потребе.</p> <p>На територији општине Петрово живи 1.842 жене старости 15-65 година од чега је 885 жене старости 15-45 година. Да би се становницама општине Петрово пружела боља и адекватнија заштита потребно је отварање и опремање гинеколошке амбуланте. Упоредо са овим неопходно је перманентно радити за набавци неопходне опреме и у другим службама и радити на промоцији програма превенције и едукације становништва на раном откривању узрочника болести и лијечењу.</p> <p>Могући стратешки пројекти:</p> <p>„Опремање гинеколошке амбуланте у Дому здравља Петрово“</p> <p>„Опремање стоматолошке амбуланте у ЈЗУ ДЗ и основна стоматолошка опрема по подручним амбулантама у мјесним заједницама“</p> <p>„Рентген апарат за потребе ЈЗУ ДЗ“</p>		
Кључни стратешки пројекти	„Опремање гинеколошке амбуланте у Дому здравља Петрово“	Очекивани крајњи резултат: До краја 2027.године услугама амбуланте обухваћено 800 жена.	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњегрезултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број отворених нових амбулантација (гинеколошка и стоматолошка)	0	2
	- Број услуга амбуланте	300	800
	- Број радионица о едукацији о превенцији гинеколошких и других обољења из групе најопаснијих болести	0	10
	- Број набављених апарата	1	3
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Опремањем гинеколошке амбуланте ниво здравствене заштите жена ће се подићи на знатно већи ниво. Здравље ће бити унапређено кроз стално подизање свијести о значају превенције у откривању узрока настанка болести и лијечења болести са фокусом на групе најризичнијих болести на подручју општине Петрово		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 100.000КМ Извор: Општина Петрово 30%, Министарство здравља и социјалне заштите 30%; екстерни извори – донације 40%		
Период имплементације мјере	2021-2027.год.		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа општине Петрово, Дом здравља Петрово,		
Циљне групе	Жене општине Петрово и остали корисници услуга.		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.2. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ		
Назив мјере	2.2.2. Подршка рањивим категоријама становништва општине		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Главни носиоц пружања услуга социјалне заштите на подручју општине Петрово је Центар за социјални рад Петрово. Права која имају корисници услуга социјалне заштите се остварују у складу са Законом о социјалној заштити. Иако је број жртава насиља у породици на подручју општине Петрово мали, као и број лица затечених у скитњи један од проблема у раду Центра је непостојање просторије за дневни смјештај лица жртава насиља у породици лица затечених у скитњи и других којима је потребан смјештај.</p> <p>У оквиру ове мјере активно би се радило на пружању помоћи свим рањивим категоријама становништва: пензионери, инвалиди, лица слабијег материјалног стања, болесна лица и други кроз подизање постојећег нивоа волонтеризма у циљу побољшања њиховог положаја као и становништва без смјештаја у вријеме криза, обавезне евакуације или изолације у вријеме пандемијских криза.</p>		
Кључни стратешки пројекти	„Опремање простора на подручју општине Петрово за збрињавања одређених категорија становништва у вријеме криза и дневно збрињавање– Сигурна кућа“	Очекивани крајњи резултат: Реализација стратешког пројекта омогућиће дневни смјештај лица жртава насиља у породици, лица затечених у скитњи и других којима је потребан смјештај а који тренутно не могу добити.	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број нових услуга социјалне заштите (дневни смјештај) - Број волонтера ангажованих на пружању помоћи друштвено рањивим групама - Број волонтерских активности - Број организовано збринутих лица у стању социјалне потребе	0 - - -	1 50 20 1000
Развојни ефекати допринос мјере остварењу приоритета	Овом мјером ће се подићи на виши ниво заштита рањивих категорија становништва и афирмисање волонтеризма у циљу организованих активности на пружању помоћи рањивим категоријама као и становништва без смјештаја у вријеме криза, обавезне евакуације или изолације у вријеме пандемијских криза.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 50.000 КМ Извор: Општина Петрово 50%, Министарство здравља и социјалне заштите 50%		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа/ЈУРА, Центар за социјални рад		
Циљне групе	Рањиве групе становништва Волонтери Црвени крст општине Петрово Дом здравља Петрово		

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности ЈАВНЕ УПРАВЕ		
Назив мјере	2.3.1. Унапређење услуге водоснабдијевања (упоредо и система канализације 2.3.2.)		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјером ће се кроз различите пројекте развијати водоводна инфраструктура што ће за резултат имати побољшан начин живота грађана општине Петрово и добре претпоставке за нова улагања у привредне капацитете.</p> <p>Потенцијално, не и довољно истражено, да је подручје општине богато питком и термо-минералном водом. И поред тога је сталноприсутан проблем обезбјеђења довољних количина питке воде. Проблем је још више истакнут због непланског и несистемског кориштења, неусклађености и неуравнотежености при планирању кориштења природних и просторних ресурса.</p> <p>Довољне количине квалитетне воде, поред приоритетно потреба грађана, захтијевају и растуће привредне гране посебно у пољопривреди (перадрство, производња у затвореном и сл.) и туризму (ТЗ Калуђерица, Терме Озрен, остали пратећи туристички капацитети у угоститељству и смјештајни сеоски капацитети) Реализацији мјере допринијети кроз кључни стратешки пројекат:</p> <p>Изградња система водоснабдијевања у Туристичкој зони Калуђерица са унапређењем водоснабдијевања у свим мјесним заједницама општине (тежишно на административни центар општине).</p> <p>Области дјеловања за реализацију мјере и као основ за стратешке пројекте:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Постојећи нејединствен систем водоснабдијевања састављен од више подсистема (организованих и неорганизованих) по мјесним заједницама објединити побољшањем до квалитеног управљања водоснабдијевањем – јединствени систем управљања (ЈКП). - Идентификовати и ефектуирати неистражене ресурсе ангажовањем стручних и експертских субјеката са референсама из ове области – резултат: нова изворишта питке воде са континуираним увођењем у систем. - Разраду пројектне документације према постојећим студијама водоснабдијевања, постојећем Идејном пројекту водоснабдијевања општине Петрово уз иновирање и израду нове документације у складу са извјесно утврђеним и ефектуираним новим изворишта питке воде. 		
Кључни стратешки пројекти	„Изградња система водоснабдијевања и канализационог система – приоритетно: Туристичка зона Калуђерица, административни центар општине а упоредо, по систему мреже, уравнотежено и паралелно у свим мјесним заједницама Општине“	Очекивани крајњи резултат: Реализацијом овог пројекта осигураће се 100% покривеност услугом водоснабдијевања и довољна количина питке воде за све грађане и привредна друштва на подручју општине Петрово а упоредо достићи до 50% покривености системом канализације	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- нова експлоатациона изворишта (број) и л/сек просјек 3,5	3	15
	- примарна мрежа (км) у ТЗ Калуђерица са спојним цјевоводом за Петрово (кључни пројекат)	0	10
	- нова примарна мрежа по мјесним заједницама	0	15
Развојни ефекати допринос мјере остварењу приоритета	Водоснабдијевање је један од основних услова за квалитетан живот и привређивање. Реализацијом ове мјере биће се осигурано константно водоснабдијевање. Највеће развојни ефекти су: приоритетно задовољене потреба грађана, потребе растућих и перспективних привредних грана - пољопривреде (перадрство, производња у затвореном и сл.) и туризму (ТЗ Калуђерица, Терме Озрен, остали пратећи туристички капацитети у		

	угоститељству и смјештајни сеоски капацитети)
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ (процјена): 1.300.000 - истражни радови и нова ПТД 100.000 - радови (кључни стратешки пројекат) 1.200.000 Извор: Општина Петрово Министарства Владе Републике Српске Заинтересована привредна друштва Разни донатори
Период имплементације мјере	2021-2027
Институција одговорна за координацију и имплементације мјере	Општина Петрово
Носиоци мјере	-Начелник општине - Општинска управа - Министарства Владе Републике Српске
Циљне групе	Грађани мјесних заједница општине те привредна друштва која имају потребу за већом количином питке воде

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности ЈАВНЕ УПРАВЕ		
Назив мјере	2.3.2. Проширење канализационе мреже (упоредо са системом водоснабдијевања, мјера 2.3.1.)		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјером ће се кроз различите пројекте развијати канализациона инфраструктура што ће за резултат имати побољшан начин живота грађана општине Петрово и основне претпоставке за квалитетан живот, привређивање, нова улагања у привредне капацитете и развој туризма као перспективне привредне гране.</p> <p>На подручјима разбијеног типа становања, какав је у општини Петрово, успостављање канализационог система и прихватљиве инфраструктуре је и финансијски и технички сложен процес и захтијева адекватан пројектни приступ – од идентификације укупног и издвојених проблема, израде студије/акционог план/идејног пројекта за изградњу канализационог система урбаног подручја општине Петрово са туристичком зоном Калуђерица, разрада по фазама у главне изведбене пројекте. А као издвојене а важне проблеме сагледати све могућности и по истом приступу наћи најприхватљивије рјешење одводње отпадних вода из свих дијелова насељених мјеста општине Петрово.</p> <p>Области дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> -израда студија/акционог плана/идејног пројекта одводње отпадних вода на подручју општине Петрово - преглед и утврђивање нултог стања и приједлог потребне санације/реконструкције у јединственом канализационом систему и подсистемима по мјесним заједницама (колективне и индивидуалне неусловне септичке јаме, са и без одводње, грађевински нестандардизоване) -приоритетна изградња канализационе мреже у Туристичкој зони Калуђерица и реконструкција канализационог система са колекторима у урбаном центру општине <p>Стратешки пројекат: Уређењем корита ријеке Јадрине у са примарним канализационим системом у административном центру општине“</p>		
Кључни стратешки пројекти	„Уређењем корита ријеке Јадрине у са примарним канализационим системом у административном центру општине“		Очекивани крајњи резултат: Уређено минимално 1000м корита ријеке Јадрине у градском центру са обалним примарним канализационим цјевоводом од 2000м са упајањем бочних цјевовода до 1000м; 1000м цјевовода у ТЗ Калуђерица са одговарајућим колекторима.
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	Број km изграђеног и реконструисаног примарног канализационог цјевовода; Процент прикључености/ наплативости правних/физичких лица на јавни систем	0 0/0	4 100/50%
Развојни ефекати допринос мјере остварењу приоритета	Овом мјером се рјешава огроман проблем одводње отпадних вода, постиже се мање загађење што има за резултат здраву и уређену животну средину, те могућност планирања привредног и туристичког развоја ове општине		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	<p>Износ: Техничко-пројетна документација процјена 200.000КМ за цио систем Систем одводње у Туристичкој зони Калуђерица и реконструкција подсистема у урбаном центру општине 2.400.000,00КМ Укупно– процјена: 2.600.000КМ</p> <p>Извор: Општина Петрово укупно 10% (буџет 30%; кредитна средства 70) Министарства Владе Републике Српске 30%</p>		

	Фонд за заштиту животне средине 30% Разни донатори 30%
Период имплементације мјере	2021-2027
Институција одговорна за координацију и имплементације мјере	Општина Петрово
Носиоци мјере	- Начелник општине - Општинска управа/ЈУРА - Фонд за заштиту животне средине
Циљне групе	грађани, привредни субјекти, јавне институције,

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности ЈАВНЕ УПРАВЕ		
Назив мјере	2.3.3. Модернизација саобраћајне инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјера је проситекла из основних показатеља СЕА уз основну оцјену да је стање путне инфраструктуре релативно задовољавајуће. Већина макадамских путева се редовно одржава и у случају елементарних непогода брзо ставља у функцију. Асфалтни путеви су различите старости тако да се оцјена може дати од лоши – потребна детаљна реконструкција, до добри – новоизграђени, који се повећавају сваке године и за које је потребно редовно одржавања путних канала, пропуста, банкина што омогућава дужу трајност. Сличне или исте мјере би се морале проводити за све путне правце. Посебно а важи такође за све – сачинити бољу одлуку о категоризацији, на тој одлуци да се утврде приоритети и потребан обим, вријеме, динамика одржавања, анализа оправданости редовног одржавања или асфалтирања са обавезном заштитном инфраструктуром. Категорисаних лојкалних путева је 139 км а некатегорисаних 20 км. На свим путевима којим управља општина има више мостова/пропуста (у просјеку у свакој МЗ по 6, или више од 40 мостова/пропуста; веће интервенције на исти објектима нису вршене а превентивно и технички су обавезне на минимално 50%)</p> <p>Области дјеловања:</p> <p>Иновирана одлука о категоризацији саобраћајница (и саобраћајних инфраструктурних објеката) са јединственим регистром/катастром свих саобраћајних инфраструктурних објеката (путеви, мостови, пропуси, заштитни канали)</p> <p>План управљања саобраћајном инфраструктуром заснован на иновираној одлуци о категоризацији</p> <p>Са циљем да се саобраћајна инфраструктура доведе до стања у потпуности задовољава и потребе становништва и уопште развоја за стартни допринос реализацији мјере идентификован је</p> <p>Кључни стратешки пројекат:</p> <p>Реконструкција приоритетних објеката саобраћајне инфраструктуре на постојећој мрежи саобраћајница (мостова, пропуста, заштитних путних канала и банкина)</p>		
Кључни стратешки пројекти		Очекивани крајњи резултат:	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број реконструисаних мостова/пропуста - Укупно километара обновљених и у складу са техничким стандардима реконструисаних путних канала	0 0	20 20
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	- Саобраћајна инфраструктура је један од предуслова за одржив развој – квалитетан живот становника уопште али и привредни развој. Довођењем до стања да задовољава потребе уз стални мониторинг и надзор над стањем са планираним редовним интервенцијама – стање ће постати одрживо и економски оправдано.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 200.000 (обнова и реконструкција више од 20 мостова и 20.000 метара путних канала са пропустима) Извор: буџет општине 50% и 50% екстерни извори (Влада РС)		
Период имплементације мјере	2017-2023		

Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општинска управа, Одјељење за просторно планирање и стамбено комуналне послове
Носиоци мјере	ЈУРА/СМЗ
Циљне групе	грађани цијеле општине, привредници (посебно у оквиру туризма као привредне гране), потенцијални инвеститори

Веза са стратешким циљем	2. Побољшан квалитет и доступност јавних и комуналних услуга, посебно у руралним подручјима општине		
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета комуналне инфраструктуре и подизање ефикасности ЈАВНЕ УПРАВЕ		
Назив мјере	2.3.4. Унапређење рада општинске управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Мјером са кључним стратешким пројектима и активностима - достићи ниво функционалне, ефикасне, ефективне унутрашње организација управе као јавног и развојно оријентисаног сервиса чији рад је јаван/транспарентан; са едукованим, мотивисаним и компетентним општинским службеницима. Реализација мјере подразумијева сљедеће важне пројекте и активности као основно подручје дјеловања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЈУРА - Успостављање јединице за управљање интегралним локалним развојем • Креирање и ажурирање базе података за аналитичко праћење развоја општине (ЈУРА) • Е - управа - у корак са напредном ИКТ, технолошки и знањем, тежишно на побољшање информисања грађана и доступности услугама које пружа локална управа и јавна управа у цјелини) • Успостављање система мјерења задовољства корисника и управљања квалитетом • Свеобухватна едукација запослених у општинској управи и пренешеним надлежностим у МЗ како би била ојачана и у пракси потврђена нова улога мјесне заједнице са стабилним система комуникације МЗ-ЈЛС, координације и финансирање редовног рада едукованих извршилаца у МЗ са провођењем повјерених/пренешених надлежности мјеснима заједницама у оквиру локалне самоуправе. • Успостављање и ажурирање ГИС базе података • Активна пореска политика на некретнине – Порез као демократско право и обавеза 		
Кључни стратешки пројекти		Очекивани крајњи резултат:	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- број МЗ са успостављеним стабилним системом комуникације - Број унапријеђених локалних сервиса	0 0	3 5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реализација ове мјере допринијеће се квалитету живота грађана криз бољи јавни сервис као и путем оснажених, родно освјетлених локалних заједница (МЗ) које омогућују активно укључивање грађана у јавни живот, залажу се за рад локалних управа фокусиран на људе и катализирају демократску трансформацију на локалном нивоу. Мјера се фокусира на потицање локалног развоја вођеног од заједнице и ревитализацију управљања заједницом кроз мјесне заједнице како би се постигао овај циљ.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 75.000КМ Извор: буџет општине; 25.000КМ и екстерни извори 50.000		
Период имплементације мјере	2021 - 2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Начелник општине као шеф општинске управе, односно Развојни тим/Одсјек за развој (ЈУРА)		
Носиоци мјере	Начелник општине, Одјељење за општу управу, Пројектни тим, координатор Пројекта		
Циљне групе	Запослени у органу локалне самоуправе, Мјесне заједнице (Савјети МЗ); грађани		

Веза са стратешким циљем	3. Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса		
Приоритет	3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ И ПРОМОЦИЈА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ		
Назив мјере	3.1.1. Развој интегралног система управљања чврстим отпадом		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Реализација ове мјере има за циљ унапређење система управљања отпадом чиме ће се допринијети очувању животне средине и заштити биодиверзитета локалног подручја. Истовремено ће се побољшати квалитет и доступност јавних комуналних услуга на цијелом подручју општине, тежишно на руралним недовољно покривеним дијеловима. У оквиру мјере реализоваће се пројекти и активности у вези раздвајања отпада на мјесту настанка, смањењу количине отпада за депоновање, повећању количина отпада као сировине за рециклажу. То ће допринијети очувању здраве животне средине – смањењу (до нестанка) дивљих депонија; рециклажом: смањење експлоатације природних ресурса укупно, комерцијални ефекти и за становнике и за комунално предузеће и укупно квалитетнијем животу становника. Кључни стратешки пројекат: „План и систем интегралног управљања чврстим отпадом на подручју општине Петрово“ подразумева израду оперативног плана са увођењем система стимулисања раздвајања отпада на мјесту настанка, набавку одговарајуће опреме за раздвајање и основне претпоставке за рециклажу – организовано додатно раздвајање, дорада и пресовање. Од укупног броја домаћинстава – физичких лица тренутно је обухваћено до 50% (око 1200) а додатно, већ у првој години би било обухваћено до 75%. (1800 домаћинстава); од укупног броја правних лица (регистрованих привредних субјеката и сл.) тренутно је обухваћено 90% (140) а достиган циљ је 100% (158 укупно према КД). Оперативним планом би се утврдила реална и економски оправдана цијена, обрачунска јединица, зоне прикупљања, локалне тачке за прикупљање, примјењиве посуде за раздвајање, стимулативне мјере за раздвајање на мјесту настанка, мјерење количине и др. мјере. Посебно би се третирале социјалне категорије које немају могућност плаћања а 100% обухватом ПЛ и друштвено-одговорних би се балансирани трошкови управљања. За јачање свијести би се подстицале првенствено образовне установе (свака ЈУ образовања – зелено острво) као и породично васпитање – за раздвојени отпад (стакло, папир, пластика, метал, ...) цијена одвоза би била смањена до бесплатно па и са накнадом.</p> <p>У оквиру ове мјере остала подручја дјеловања су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затварање дивљих и нелегалних депонија - Израда плана управљања са зонирањем и динамиком прикупљања - Израда цјеновника са стимулативним ефектима - Набавка адекватне опреме и механизације и инсталација зелених острва и пунктова за прикупљање раздвојеног отпада - Промотивне активности и кампања за јачање свијести о управљању отпадом 		
Кључни стратешки пројекти	План и систем интегралног управљања чврстим отпадом на подручју општине Петрово	Очекивани крајњи резултат: Кључни стратешки пројекат подразумева израду оперативног плана са увођењем система стимулисања раздвајања отпада на мјесту настанка, набавку одговарајуће опреме за раздвајање и основне претпоставке за рециклажу. Пројекат ће довести до проширења обухвата улугом организованог прикупљања отпада са 75% на преко 80% становништва општине Петрово	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Број изграђених зелених острва за селективно прикупљање отпада	0	7

	<ul style="list-style-type: none"> - Број евидентираних дивљих депонија - Број домаћинстава који одлажу отпад на дивљим депонијама 	<p>20</p> <p>1000</p>	<p>0</p> <p>500</p>
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	У оквиру мјере реализоваће се пројекти и активности у вези раздвајања отпада на мјесту настанка, смањењу количине отпада за депоновање, повећању количина отпада као сировине за рециклажу. То ће допринијети очувању здраве животне средине – смањењу (до нестанка) дивљих депонија; рециклажом: смањење експлоатације природних ресурса укупно, комерцијални ефекти и за становнике и за комунално предузеће и укупно квалитетнијем животу становника.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 150.000 КМ Извор: 30% из општинског буџета и 70% из вањских извора		
Период имплементације мјере	2020. – 2027.		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈКП , ЈУРА		
Носиоци мјере	<ul style="list-style-type: none"> - Начелник општине - Општинска управа - Министарства Владе Републике Српске - Донатори 		
Циљне групе	Произвођачи отпада		

Веза са стратешким циљем	3. Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса		
Приоритет	3.1. Унапређење система управљања комуналним отпадом и промоција енергетске ефикасности		
Назив мјере	3.1.2. Провођење мјера енергетске ефикасности		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Реализација мјере подразумијева израду СЕАП-а и имплементацију конкретних пројеката на енергетској ефикасности јавних, пословних и инфраструктурних објеката (јавна управа, јавне институције, саобраћајнице, термоенергетика, грађење и сл.). У оквиру мјере кроз континуирано унапређење, праћење и конкретне пројекте стартујући са кључним пројектом-има унаприједиће се општа слика стања енергетске ефикасности (самостално или у сарадњи са другом ЈЛС како прописује закон, приступиће се изради СЕАП-а) а као један од битнијих пројеката може се издвојити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Енергетски ефикасна зграда општинске управе са опремањем ЕЕ опремом образовних и јавних установа са опремањем недостајућом опремом за ЕЕ образовних и здравствених установа 		
Кључни стратешки пројекти			Очекивани крајњи резултат:
	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултатаи)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
Индикатори за праћење резултата мјере	Број јавних објеката на којима је спроведена мјера енергетске ефикасности - утопљавања (школски, здравствени, управни)	0	6
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	ЕЕ је општи развојни циљ а ефекти су дугорочни и у области заштите околине, финансијских уштеда, одговорног управљања јавним средствима, бољим условима тза рад јавних установа од општег интереса		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 500.000,00КМ Извор: 50% буџет (кредитна средства); 50% вањски извори		
Период имплементације мјере	2021-2023		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ОПП и СКП, ООУ, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа,		
Циљне групе	Сви корисници објеката (директни: 34 запослена у ОУ, више од 200 запослених у јавним установама, ученици у школама > 250, индиректни корисници: корисници услуга јавних установа > 3000 годишње и сви грађани општине)		

Веза са стратешким циљем	3. Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса		
Приоритет	3.2. ЕФИКАСНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ПРОСТОРОМ И СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЂА		
Назив мјере	3.2.1. Јачање капацитета за дјеловање у ванредним ситуацијама и смањење ризика од елементарних/природних непогода		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Територија општине Петрово је изложена елементарним непогодама, поплавама, пожарима, клизиштима олујном вјетру и граду. Велику територију општине покривају шуме. Гашење шумских пожара је отежано јер се ради о неприступачним теренима чиме је знатно смањена могућност благовременог заустављања ширења пожара. Систем раног упозорења је важан елемент заштите и спашавања и његово постојање би у великој мјери смањило последице на имовину и животе грађана.</p> <p>Као један од важнијих пројеката у оквиру ове мјере планирано је да се набави ватрогасно возило за гашење пожара на неприступачним теренима и изградња гараже за смјештај истог како би увијек било у функцији. Такође овом мјером потребно је инсталирати и ставити у функцију систем раног упозорења на све врсте елементарних непогода. У складу с тим подручја дјеловања у оквиру мјере су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Набавка ватрогасног возила за гашење пожара на неприступачном терену“ - Изградња ватрогасне гараже – ватрогасног дома - Набавка и инсталирање система раног упозорења - Пошумљавање голети, опожарених површина, заштита водоснабдијевања, озелењавање туристичке зоне, дјечијих игралишта, ријечних обала и излетишта – превентивно и у сврху заштите околине и животне средине у најширем смислу. 		
Кључни стратешки пројекти			Очекивани крајњи резултат:
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори(излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Набављено ватрогасно возило - Успостављен систем раног упозорења - Изграђен и функционалан Ватрогасни дом са гаражом	2 - -	3 1 1
Развојни ефекти допринос мјере остварењу приоритета	Реализацијом ове мјере би се повећао степен заштите од пожара нарочито код гашења шумских пожара на неприступачним теренима. Створили би се такође услови за бољу заштиту имовине и кроз систем раног упозорења би се смањиле последице од пожара и других непогода.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 800.000 КМ Извор: Општина Петрово 30%, Ватрогасни савез 50%; остали извори 20%		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију имплементације мјере	Општина Петрово, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општина Петрово, РУЦЗ, Ватрогасни савез РС		
Циљне групе	сви грађани општине		

Веза са стратешким циљем	3. Очувана животна средина уз рационално кориштење природних ресурса		
Приоритет	3.2. ЕФИКАСНИЈЕ УПРАВЉАЊЕ ПРОСТОРОМ И СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЋА		
Назив мјере	3.2.2. Ажурирање и иновирање просторно-планске документације		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања*	<p>Реализације ове мјере је посебно важна због будућег планског развоја општине Петрово и потребе за ефикаснијим управљањем простором. Ради се о значајном аспекту одрживог развоја који у исто вријеме води рачуна о очувању животне средине и подстицању локалног економског развоја.</p> <p>У складу са тренутним условима, због непостојања спроведбене планске документације веома тешко је радити у области урбанизма јер нису дефинисани услови изградње објеката. Гради се стихијски, без јасног одређења гдје се смјештају привредни капацитети, гдје туристички, а гдје стамбени. У том случају често долази до проблема јер се фарме налазе у сред стамбеног насеља што загађује околину, смањује вриједност земљишта јер је нарушен квалитет живота у таквим срединама. С друге стране, уколико се гради привредни објекат, лоша је путна инфраструктура у стамбеним насељима и не задовољава потребе већег транспорта. Јасним дефинисањем простора и услова изградње свима бисмо олакшали посао и унаприједили услове живота и рада. Потребно је урадити сет просторно планских документа :</p> <ul style="list-style-type: none"> - урбанистичког плана свих мјесних заједница у којима су Просторним планом општине Петрово дефинисане урбане зоне, - регулационог плана центра општине Петрово, -ажурирање постојећих регулационих планова Карановац, Сочковац , Петрово и Калуђерица <p>Реализацији мјере допринијети кроз кључни стратешки пројекат: Израда урбанистичких планова и спроведбене просторно планске документације</p>		
Кључни стратешки пројекти	Израда урбанистичких планова и спроведбене просторно планске документације	Очекивани крајњи резултат: Реализацијом овог стратешког пројекта биће урађена просторно планска документација у складу са стандардима из ове области што ће омогућити одговорно, планско, рационално и одрживо кориштење простора	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори (излазног резултата и крајњег резултата)	Полазне вриједности**	Циљне вриједности***
	- Усвојен Урбанистички план општине Петрово - Усвојени Регулациони планови пословних зона	не не	да да
Развојни ефекати допринос мјере остварењу приоритета	Успостављени услови за квалитетну парцелацију простора, пројектовање неопходне инфраструктуре као предуслова привредног развоја, уз одговорно, планско, рационално и одрживо управљање и кориштење простора		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	Износ: 250.000КМ уз могућност парцијалног рјешавања Извор: Општина Петрово Министарства Владе РС Донатори		
Период имплементације мјере	2021-2027		
Институција одговорна за координацију и имплементације мјере	Одјељење за просторно уређење, ЈУРА		
Носиоци мјере	Општинска управа општине Петрово		
Циљне групе	-Сви грађани општине Петрово -Привредна друштва		

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
др Зоран Благојевић

Достављено:

1. Спис Скупштине,
2. Одјељење за просторно уређење и стам.-ком. послове,
3. Службени гласник општине,
4. Огласна табла,
5. Архива.